

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మార్చి నెల 5-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస బహుళ షష్ఠి ౬.

No. 362
సంచిక 3౬౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాఢ గాఢపారితేజవలగల యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము న కలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల తాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు తారపోయిను, పొట్టబోగొట్టును.
బొటముల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

గొప్ప వనోత్సవము

2710

శ్రీ శ్రీ శ్రీ చెన్నపురి గవర్నరు, వైకౌంటెన్ గోల్ఫ్ గార్ల పోషకత్వముక్రింద

నర్సు క్లబ్బు వారి

సహాయార్థమై గవర్న మెంటు హౌసు బయలునందు

6-3-1926 తేది శనివారము నాడు సాయంత్రము 4-30 గం॥ నుండి

నిశిత్రావరకు జరుగును.

శ్రీ గవర్నరుగారి బాండు, లంకాపైరు ఫుసిలైర్సు

2 వ-బటాలియన్ బాండు హాజరగుదురు.

“మద్రాసు మెయిల్” ఆఫీసు లేక మిస్సివ్ కంపెనీ
యొద్ద టిక్కెట్లు వెలకుదొరకును.

మొనర్పు పి. ఆర్ అందు సన్మృతిమిటెడ్ వారిచే వెలగల
ఒక పెండిటహుమతి అద్భుతవంతమైన ఒక టిక్కెట్టు స్వంత
దారుని కివ్వబడును.

అణాలు 8

పిల్లలకు సగము
ధర యూనిఫార
ములో నున్న న
ర్సులకు ఉచితము

వేడుకలచో కొన్ని ఈదిగువ తెలుపబడినవి.

రైఫుల్ రేంజి	సెక్రిటరేటు పార్టీ
లక్ష్మిడీప్	వారు ఆరవమునందు (తురు)
జిప్సీక్ కాంపు మెంటు	బాన్ క్లెట్టింగు హాలునందు ప్రదర్శిం
కంజూరర్	కోకొనట్ మైన్ స్కూల్ బాల్

కాబారెట్ డిన్నర్

పోకాటో కోర్టునందు రాత్రి 8 గంటలకు భోజనము
వర్సాటుగలదు. (ద్రాక్షరసము లేక టిక్కెట్టు 1 కి రు 5)
యిప్పుడే ఆర్డరును పంపుడు. టిక్కెట్టుకు గవర్న మెంటు
హాసునందున్న మేజరు డి. పి. జాన్ స్టాన్ గారికి వ్రాసిన బడ
యగలరు.

టి	పిల్లల వ్యాయామములు
గాడిదసహరి	ఎనుగసహరి
వేడుకగాచుట్టుట	పౌఖ్యగృహములు
అద్భుతము తెలుపుట	అంగళ్లు, సంచలు, తెల్లవరుగ
సాగనుకలుగ జేయునట్టి	అంగరాగములు (స్వారి
చిత్తరువులు	శ్రీ గవర్నరుగారి బాడిగార్డుల సంగీత

బ్రాహ్మణుల యాజమాన్యము క్రింద

హిందూదేశీయ ఫలహారములు

హిందూదేశీనాట్యము	కంట్లాక్టరుగారిచే సర్ప్రైజ్ బాల్
ఇతర ప్రదర్శనములు	లంకాపైరు ఫుసిలైయర్సు
లాడువేడుక	బాండు మేళము

ఊన్మిసుకోర్టునందు నృత్యము రాత్రి 9 గం॥ నుండి ప్రారంభము

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మార్చి 5-వ తేది శుక్రవారమున వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 35000 శబ్దములకు అర్థములు కలవు ఇదికన్న ఎక్కువైతే వ్యక్తశబ్ద సింఘ, సర్వశబ్దసంబోధిని మున్నగు గ్రంథములు అక్కరలేదు. క్యాలికోబైండు వెల 3-4-0 లు.

“భన ప్రదీపిక” ఖనిజభస్మరాజము ఇందు సమస్త ఖనిజములు శుద్ధిచేసి భస్మములు చేయు యానా ని ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు. తు 1 కి రు. 500 కిమ్మతుగల భస్మములుకూడ గలవు. వెల రు. 1-8-0 క్యాలికోబైండు 2-0-0

2454 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము, గోదావరి.

లక్ష్మి ఇన్సురెన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్) 10, నిన్ బెట్ రోడ్, లాహోరు, చేరెన్:- లాలా లజపతిరాయి హిందూదేశ వ్యాపారమునందు అమోఘమైనజయము

ఈ నడుమ వెలువడిన సంవత్సర పట్టిక ప్రకారము నిలువ అధికముగా యున్నది. మొదటి 21½ నెలలలో “లక్ష్మి” రమారమి రూ 80,00,000 లకు ప్రపోజల్సు అంగీకరించబడినది. రూ 52,00,000 లకు పాలసీలు పూర్తియైనవి. త్రోసివేయబడినవి, నిలిపివేయబడినవి, లేక నిలిపివేయబడినవి 16,00,000, పూర్తికావలసినవి రూ 12,00,000. మిగతపాలసీలు ఆలోచనయందున్నది.

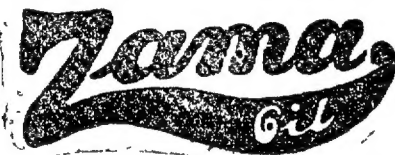
26-10-25 తేదీన వెలువడిన కలకత్తా “ఫార్వర్డ్” పత్రికా సంవత్సరాది సంచికయందు ఈదిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము ముద్రితమై యున్నది:- (లక్ష్మి) తెలుగు ప్రకారము అధిక నిల్వయున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇది అద్వితీయమైన విషయము. అనేక భీమాకంపెనీలు స్థాపితమైన మొదటి కొన్ని సంవత్సరముల వరకును మామూలుగా భీమాకంపెనీల మూలధనమునందు వెలితి తెలిపించుచుండును. ఈ కంపెనీ బాగుగా పరిశోధనచేసి భీమాకంపెనీల విషయమై చర్చచేసినప్పుడు ఇది మొదటి తరగతికి చేరినదని తప్పక అందరను అంగీకరింతురు. ప్రాప్తమైన ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

(1) కె. సం. తానం, మేనేజింగు డైరెక్టరు, లాహోరు. (2) లోకల్ అడ్వైజరు, నెం. 16, సుంకురామ చెట్టిపిథి, మద్రాసు. (3) చీఫ్ ఎడిటరు:- తిరుచునాపల్లి, పాలఘాటు, మైసూరు, కాకినాడ.

మహర్షిదేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త:- మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు } ధర రు 2 8
నిండుక్యాలికోబైండు ఫెడర్ వెలు కాగితములు } పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టిపిథి, మద్రాసు.

విజంటు కావలెను 2081

తలనొప్పి, యిక్షుప్తయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒకక్షణములో పోగొట్టగల ఖ్యాతిచేందిన “జానాతైలునునకు” సమమగు మందు వేరేది యు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బు డ్డి 1, కి అకాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి జూడుడు.

అమర్ చెందు, శోభాచెందు

యింగ్లీషుమందు పలసరకు సల్ఫూరిక్, వైట్రిక్, మొరాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారస్థులు, నెం. 63 నైసవనాయునిపిథి, మదరాసు.

విశ్రాంతి

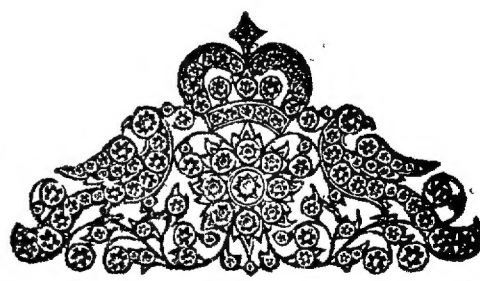
చిన్న సీసా 1-8-0

2) ఎంతవలచనివీర్యము నైన గట్టిపరచి మూత్రములోను స్వప్న మందును విర్యవత్తుమగుచున్న తక్షణం నిలిపివేయును. వారంలో ముదిమిని నపుంసకత్వమును పోగొట్టి నూతన యావనం కక్తి యింద్రుడవలెత్తు విచ్చును. అజీర్ణము ఒంటినొప్పులు కాళ్ళ తీత రూపుమాపును. రాజుల అంగైవైద్యుల విదేశవాసుల మెప్పు పొందిన సిద్ధావధం. పెద్ద సీసా రూ 3-0-0. అశక్తులై నిరాశులైనవారికి వైపుతకు తైలుము రూ 5-0-0. తపాలఖర్చు 0-6-0

అమృతరత్నాకరము 45, బందరుపిథి మద్రాస్
ఒక ముద్రసినై డాక్టరు సర్టిఫికేటు:- “మీవీర్యబంధు మాత్రుల పరిక్షించగా అవి పుం స్వములేని (ఇంద్రియదుర్బల ముగల) వారికి అద్భుతముగా ప్రత్యేక గుణము కనుపించినది. ఇట్టి అమూల్యవధమును కనిపెట్టిన మిమ్ముభి నందించుచున్నాను.”
(Sd) డాక్టర్ యస్. యస్. గార్గ
యం.డి. హెచ్. యస్. పి. బి. సీ. యస్. ఆర్. హెచ్. యస్, ప్రిన్సిపాల్ డి హైడ్రోపాత్రిక్ ఇన్స్టిట్యూషను లండను. 1161

మా కాతా దారులకు అనేక సదుపాయములుగలవు
మావద్ద సవరబంగారు సీమవెండి, మేలైన పువ్వరాగములు, మొదటితరము పట్టెకంపులు, ముచ్చకంపులు మొదలగువాటితో తయారుచేయబడిన కాళ్ళిమాలలు, మెడచెయ్యులు, ఒడ్డాణములు వంకీలు, నాగవత్తులు, మల్లె మొగ్గలు, జడగిళ్ళలు, లోలాపలు, తోడులు, చంపసరలు, కంపుఅడ్డెగలు, ఉంగరములు, అంటుపోగులు, దేసరలు, బులాకులు, పట్టెగొలుగులు, మట్టుగొలుగులు, మిరియాలగొలుగులు, కంచములు, గిన్నెలు, ఉద్దరిట్టిలు, పలువిధ వేడుక సామానులు యివి, యవి యననేల ముక్క-పుడుక మొదలు చంద్రహారమువరకు అన్నిరకముల సామానులు మావద్ద కిద్దముగా నున్నవి. లేనివి ఆర్డరిచ్చిన వెంటనే తయారుచేసి యిచ్చెదము ఒకసారి మా నమృకమును పరిశీలింపుడు. నగల వర్తకులు చేసాబాబుగోడ్డు, మద్రాసు.

వృధయేశ్వరి

2899 [నాహితీసహిత సభాపతి]
శ్రీ శివశంకరశాస్త్రి విరచితము
అఖండమైన ధారాశుద్ధి గలిగి, ప్రసన్నగంభీరమైనరీతితో, ప్రతి వద్య హృద్యమై, ప్రాచీన నవీనకవితావిధానముల మధురనమ్మేశనమున కాలవాలమై, ఆధునికాంధ్రసారస్వతమున విశిష్టస్వరూపముతో నొచ్చారెడి శృంగారనాశ్రితమైన నవీన వద్యకావ్యము. వెల య ౧-౩-౦.
మరా:- ఈ రెండుపుస్తకములు ఒకేతూట కొనువారిక రు ౧-౧౨-౦ లకే యివ్వబడును వర్తకులకు ముచికమిషను యివ్వబడును.
చిరునామా:- ఆంధ్రబుక్ డిపో, తెనాలి.

నర్తనశాల

[కీచకపద యను నవీననాటకరాజము]
శ్రీ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ విరచితము
తేనెతేటవంటి వచనము. అమృతగుళికలవంటి పద్యములు గలిగి, ఆదర్శప్రాయముగా, రంగానుకూలముగా రచింపబడిన శృంగార ప్రధానమగు సీనాటకరాజము ఆంధ్రులకు కొత్తకొత్త రుచుల సలవడ జేయును. వెల య ౧-౩-౦.
లకే యివ్వబడును వర్తకులకు ముచికమిషను యివ్వబడును.
ప్రభుల చంద్ర శేఖర శర్మ, క్రొత్తపేట, తెనాలి.

చెన్న పురి శాసనసభ

(నిన్నటి తరువాయి)

సామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు

ఈ వ్యవస్థాపక యందలి పద్ధతులన్నీ, ఎచట తగ్గింప వలెనో, దృఢ తగ్గింపబడినట్లే కనుగొనుట కష్టమనియు అందుకు అధికారముండి పూర్తివివరముల తెలిసికొనినగాని సాధ్యముగాదనియు నుడివెరి. ఎంతైనను వచ్చిపడినను దిగ్వింగి ఇంకను అధిక మొత్తములు గావలెనని కోరుతున్న ప్రభుత్వమువారి దావాను గాంచిన దిగ్వింగు గలుగుచున్నది. గతవత్సరము రాష్ట్రము కష్టములనుండి 125 లక్షలు ముజరా వచ్చెను. సంవత్సరాంతమున మూడు 29 లక్షలు నిలువయుండు నని అంచనావేసి తేలిపిరి. కాని సంవత్సరాంతమున ఆ నిలువకు మూడు 16 లక్షల లోటు సిద్ధమయ్యెను. ఈ వత్సరము మరి 57 లక్షలుముజరావచ్చెను ఈ మొత్తములనుగూడదిగ్వింగి ఇంకనులోటు గలదని చెప్పుచున్నాడు. మొత్తములు జాతీయాభివృద్ధికరముగ కార్యములకు వెచ్చింపబడునని ప్రభుత్వసభ్యు లపన్యాసము లందు చెలుపుచుందురు. కాని ఆచరణకు వచ్చినపుడుమాత్రము జాతీయాభివృద్ధికార్యముల కేమాత్రమును వెచ్చింపబడుటలేదు. ఈవ్యవహారముల జూడగా రాష్ట్రీయకష్టముల తగ్గింపవలెనని గోరుటకు నాయుత్సాహము చల్లబడిపోవుచున్నది మంత్రు లీసందర్భమున, జాతీయాభివృద్ధికాఖిలకు ఎక్కువమొత్తముల సంపాదించుటకు పోరాడవలెను.

శెట్టిగారు లాకాఖా పరిపాలనను విమర్శించుచు, శాసనసభ వారు అనేక పర్యాయములు తమ అయివ్వతను వెల్లడించినను హైకోర్టునందొకను టెంపరరీజడ్జీలను నియమించుటను తీవ్రముగ నిరసించిరి. వీరియుద్వేగకాలమును పదేపదే పొడిగించుటకు బి టులు, వారిని ఛార్జ్ వెంటుజేయుటయే మంచి పద్ధతయని దోచు చున్నది. వీరిని టెంపరరీ జడ్జీలుగ సాగించుచుండ, హైకోర్టు నందు చాల అవినీతిని ప్రబలజేయును. ప్రభుత్వమువారి కోరి క్కై హైకోర్టు జడ్జీలు చెలిపిన అభిప్రాయము ననుసరించి వై ఇర్రురు టెంపరరీ జడ్జీల కాలమును పొడుగింపబడె

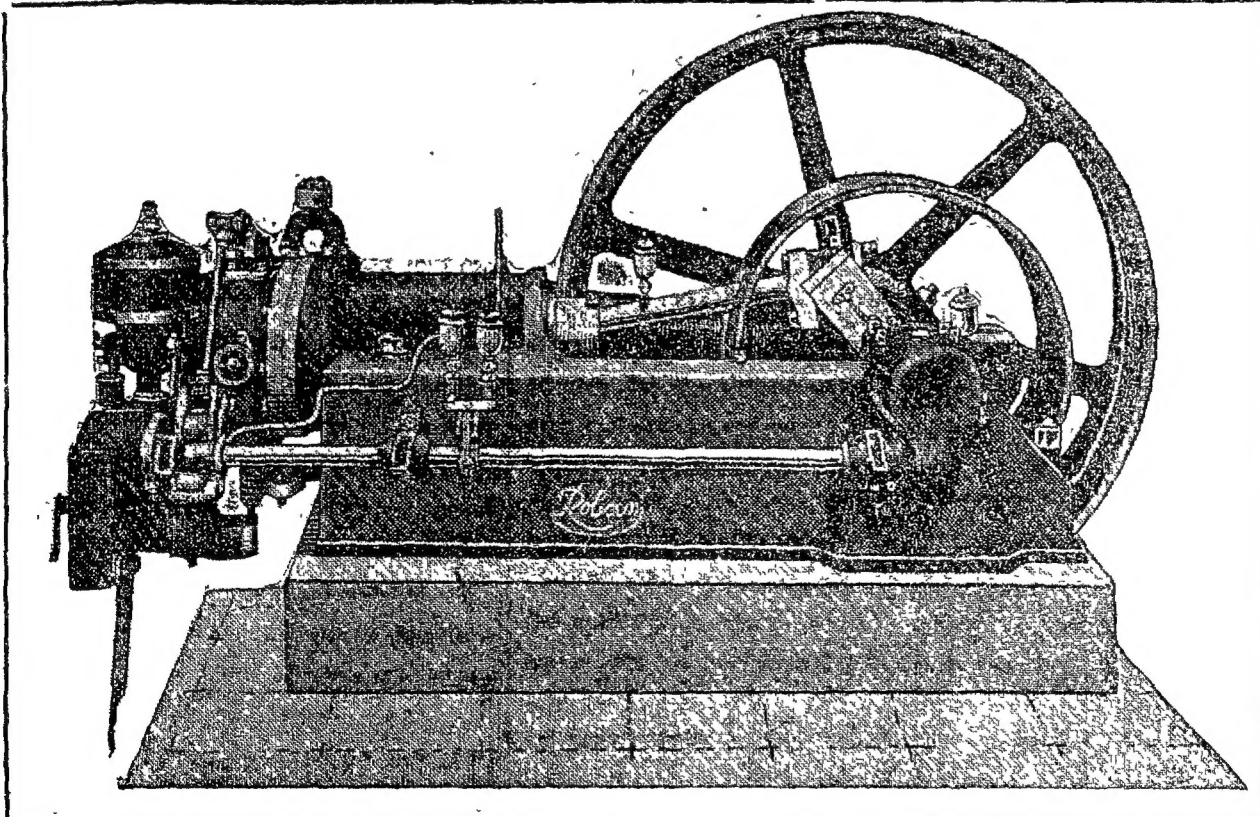
నట. వారినిహైకోర్టుగలలో నిర్వహణ నిలపియుంచబడెను. ఆ క్కరలేదాయని అడుగునెడల హైకోర్టు జడ్జీలు అక్కరలేదని చెప్పకాలరు. ప్రభుత్వమువారే ఈవిషయమును పరిశీలించి నిర్ణయము గావించుకొనవలెను. కూవమునదిని దుర్గంధభూయిష్టముగ నుంచుటనుగరించి మాటలాడుచు ఇందుకు ప్రభుత్వము వారే కారణ మని శెట్టి గారు నుడివెరి. ప్రభుత్వమువారు జనరలు హాస్పిటలు జైలులు మొదలగు ప్రదేశములనుండి ఆపరేషన్లవస్తువులను, పాయిఖా నాలను ఈనదిలోనికి ప్రవహింప జేయుటయే ప్రస్తుతస్థితికి కారణము. ప్రభుత్వమువారివర్తన మన, నదినిబాంజేయు నెడల, కార్పొరేషనువారు తమ కక్షిపంచన లేక తోడ్పడె దరు. నగరమునందు మాలపల్లె స్థితి చాల హీనముగ నున్నది. ప్రభుత్వమువారి భూమిపై నున్న పల్లెపాకికుస్యము నభివృద్ధి పరచుట కెత్నింపవలెను. వారటులా నర్సు నెడల ప్రైవేటు యజమానులను, వారి ప్రదేశములందుగల మాలపల్లె స్థితిని అభివృద్ధి పరప వలెనని వల్లిజేయుటకు విలుండును. శెట్టిగారులు పిమ్మట, రంగూను మూడవతరగతి ప్రయాణికుల కష్టముల గురించి వివరించి, హార్బరునందలి డిస్ ఇన్ పెక్టు కాలలను, నౌకలునిలచు ప్రదేశమునకు సమీపమునకు దేవలెనని గోరెను. అటు లానర్సునో, ప్రయాణికులు ఆకాలలను వెళ్లుటకు ఒకటిన్నర మైళ్ల దూరము నడువలసిన శ్రమ దప్పకు. రంగూను ఓడలపై మూడవ తరగతిలో ప్రయాణ మొనర్చు వారికష్టముల గురించి వేరుగ చెప్ప నవసరము లేదు. ఈ విషయమును విచారించుటకు ప్రభుత్వసభ్యుడు వాదనా మొనర్చునెడల ప్రత్యేకముగ నొక మెమోరాండమును పంపెదము. వి. నారాయణమూనసుగారిని కారాగార విముక్తి నొనర్చుటను గురించి నడువకుండవలయు కష్టము. మూనసుగారిని వదలి పెట్టవలసినదని శాసనసభవారు తీర్మాన మొనర్చినను, అనేక మంది ప్రముఖులు మహజరు లంపు కొనిన ను గూడ ప్రభుత్వమువారి వైఖరి ఏ మాత్రమును మారకుండుట అశ్చర్యకరముగనున్నది. నారాయణమూనసుగారిని వదలిన సహాయముండునని అనుచుండినను అతడొక్కను నేమిజేయ గలడు. మునరాసుప్రభుత్వమువారి తరకి భయపడవలసినంత బల

హీనులుగారు. ప్రభుత్వమువారి విషయములు విచారించుకొని, ప్రజాభిప్రాయమును గౌరవించి మూనసుగారిని కారాగార విముక్తి నొనర్చెద రని నమ్ముచున్నాను. పారిశ్రామికకాఖను గురించి మాటలాడుచు, ఇంతవరకీ కాఖవలన ప్రజల కేమాత్రమును ప్రయోజనము గలుగలేదని నుడివెరి. ఈ కాఖవారి పారిశ్రామిక పాతకాలు ఇంచుమించు క్రైస్తవమననరీ సంతృప్తి. ఈపాతకాలపై వెచ్చింపబడుచున్న మొత్తము మిషనరీలకోరకు వెచ్చింపబడుచున్నదో, అందలి జనులకోరకు వెచ్చింపబడుచున్నదో తెలియదని నుడివెరి. మనరాష్ట్రమున ప్రాధమిక, సెకండరీ విద్యాపరిస్థితులు ఆరుగన్నరములకు పూర్వ మెటులనున్నదో, ఇప్పుడుకూడ నటు లనే యున్నది. సెకండరీ విద్యకేవల బోర్డులస్థాపన వల్లి నాటకము. తీరికెట్టి అధికారములును లేవు. ప్రాధమిక, సెకండరీ పాతకాలలకు ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటు లకోసం నిబంధనలు, ఇన్ కంటాక్టు నిబంధనలన్నను దురన గాహముగ నున్నవి. ఈ నిబంధనలు రహస్యముగ నుంచబడుచు న్నవి. పాశ్చాత్యకారులకైనను చెబుపబడుటలేదు. ఇక స్థానిక స్వపరిపాలనమునుగురించి ఇంచుకై చెప్పరానియున్నది. సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు:—పైన్స్ వరిపాలనను గురించి చెప్పరా? (నవ్వు) సా. వెం. శెట్టిగారు:—ఆవిషయమున మీ కెంత చెప్పినను నిరుపయోగము. అందుచే చెప్పను. (వకవకనవ్వు) మూడు వత్సరములకు మీరు సంస్కారాల గురించి విచారించుటవచ్చు రాయుకమిషనువారి రిపోర్టువచ్చి, మదరాసు స్థానికసంఘముల పరిపాలనను పరిశీలించినయెడల-మదరాసు రాష్ట్రము వ్యవహారాలన కేమాత్రమున అర్థముగావని నిర్ణయించుటకు సందేహములేదని శెట్టిగారు నుడివెరి. స్థానిక సంఘముల స్థితి చాల శోచనీయుముగ నున్నది. దీనియంతయును ప్రస్తుత మంత్రులగువారి దుష్పరిపాలనమే కారణము. ఈరాష్ట్రమున స్థానిక సంఘములకు నామినేషనుల నొనర్చవలసిన పుదుమంత్రుల వర్గమువారు తమవత్తును విస్తరింపజేసికొనుటకుగాను తమకునుహలముగ నుండువారినిమాత్రమే నామినేషు జేయుచు దుర్వినియోగ మొ

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రావ్ నెక్” లాంగువ్టోక్ న్యూట్రెపు సెమిడి సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

1860

- ఫేమస్ “కోలుస్టాంగు డ్డ బుట్ట
- క్రూడ్ ఆయిల్
- ఇంజనులు
- (2) డబుల్ ఎంజిన్
- న్యూట్రెపు
- డ్ ఆయిల్
- ఇంజనులు
- (3) ‘లోకంవెషన్’
- ఇంజనులు
- (4) గ్యాస్ ఇంజనులు
- ప్లాంటులు
- రెజిస్ట్రార్
- నుంచబడును.

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధిచెందినవి. ఎంత మట్టి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనను చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగ ఖర్చుగును. వేపరై జరుగు తరువగో క్లీయ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బలముగాను, టెంపరు అధికముగానున్ను పుడుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు విశేష నేర్పరితనము అక్కరలేదు

సోద యేంటు:— **లండన్ ప్రేడింగు కంపెని, బెజవాడ (ఇండియా)**
మద్రాసు ఆఫీసు:—**లండన్ ప్రేడింగుకంపెని, 14-15 సెకండులైన్ బీచ్, మద్రాసు.**

వర్షమువచ్చును. ఎన్నికలందుగూడ, ప్రభుత్వోద్యోగల వర్తిడి చాలావరకు మెరుగైనదనియున్నది. ఈ ప్రయత్నములందు ప్రభుత్వమువారిలో రిజర్వేడుకావలసిన మంత్రవర్ణమువారి కొంగుమన్న సహాయమును గమనించినయెడల, ప్రజలు స్వపరిపాలన కర్తవ్యము సంపాదించుటకును పరిపాలన చాలావరకు ప్రభుత్వముచే ఆచరణలో నున్నదియు స్పష్టముగాగలదు. ఇంతయు గాన, ప్రాంతీయముల పరిపాలనానివేదికములపై ప్రభుత్వమువారు విచారించునపుడు, మంత్రవర్ణమునకు జేరిన అగ్రగణ్యులు గల సంఘముల పరిపాలన చాలావరకు నున్నదియు ఇతరుల కర్తవ్యముగ గల సంఘముల పరిపాలన అధ్యక్షముగ నున్నచనియు వ్యాఖ్యాన మొనర్చుటకు గూడ ప్రారంభించిరి.

డా. రాజగోపాలాచారి:—అయ్యోహా కాథారేమిటి? సా. వెం. గారు:—రామనాడురాజాగారే ఆయ్యోహా నోవర్యము వారాప్రతికలలో వ్రాసిరి. ప్రభుత్వమువారింతవరకు ఆ యాలోచనను ఖండింపలేదు. నామినేషనుల నొనర్చునపుడు, అగ్రగణ్యులు మంత్రవర్ణమువారైనపుడు తన సలహాను దీసికొనుచుండిరి. ఇతరులైనపుడు అగ్రగణ్యునితో సంప్రదింపకయే లెవపక్షమువానిని నియమించుచున్నార.

పానగల్లురాజాగారు:—ఒక్కయిదువారలను తలచెందరా?

సా. వెం. గారు:—మనరాసు కార్పొరేషనునకు నామినేషను జేయుటలో అగ్రగణ్యుని సంప్రదింపలేదు.

పానగల్లురాజాగారు:—నామినేషనుల నొనర్చునపుడే పురపాలకసంఘాగ్రగణ్యునితోనైన ప్రభుత్వమువారు సంప్రదించిన నిర్ణయము జూపగలరా?

సా. వెం. గారు:—బరహంపురము పురపాలక సంఘాగ్రగణ్యుని సంప్రదించితిరి.

పానగల్లురాజాగారు:—పురపాలకసంఘములకు నామినేషనుజేయునపుడు అగ్రగణ్యుని సంప్రదించునాచారము లేదు.

సా. వెం. గారు:—చెన్నపురి కార్పొరేషనునకు తన నోకసభ్యునిగ నామినేషను జేయవలసినదని ఒక డెడ్డునుగిసి గోరగా నామినేషనుల కార్పొరేషను అగ్రగణ్యుని శిఫార్సుపై గావించబడునని స్థానిక స్వపరిపాలనమండలియే వ్రాసెను. ఆ జాబు చాన్సర్ గలదు. కావలయు ననినచో రేపటిదినమున దానిని చెప్పి జూపెను.

చెన్నపురి కార్పొరేషనునందు ఖాళీలకు మరీకొన్ని నామినేషనులు గావించు నవసరము సంపాదించుచున్నది. ఈ స్థానములకు నేను కొందరిని శిఫార్సుజేయుచున్నాను. మంత్రగణ్యులను నేను జేపరమగు చర్య దీసికొనునో జూచెదను. చెన్నపురి కార్పొరేషనునందు పనిచరుగుండ జేయుటకుగాను, అగ్రగణ్యునకును, కాంగ్రెసుపక్షమునకును ప్రతిపక్షముగ నుండు వారిని నామినేషనుజేయుటకు మంత్రవర్ణమువారు ప్రయత్నములు జేయుచున్నారు.

“సహకారసంఘములు-సాంఘికాభిమానము”

టి. ఆదివారాయ:—తెట్టిగారు మాట్లాడుచు “శమ్మ ఆర్థిక విచారణసంఘమువారి టెక్నికల్ సెక్షన్ వారిసలహాలను పెడచేయినది భూమిశక్తిను తగ్గింపజేసి, దుర్భరమును నీపన్నును తగ్గింపుట కి సాధ్యమై ప్రయత్నముపట్టెనందున నై నను ఎట్టివిర్యాలులేదు. రిజర్వేడుకావలసిన ప్రజలకు సహకారములొసంగి సంక్షేమ మొసంగుచు మారు ప్రజలవర్ణమును కొల్లగొట్టుటకు మెరుగైన బతుకున్నది. ఈరాష్ట్రముందు ఆయవ్యయపట్టికయందలి లోటున సహకారము అపరిమితమును ప్రభుత్వవ్యయమే కారణము. రిజర్వేడుకావలసిన గ్రామోద్యోగులస్థితి తృప్తికరముగ లేదు. అటు విశాఖయందు ఉన్నతోద్యోగులలో నేమత్రము తగ్గింపు లేక ఉండుటయేగాక ప్రజలపన్నునుండి అధికమగువేతనముల నొసంగుచున్నారు. గత విచారణసంఘములనుండి మొత్తమువిద అటవీశాఖయందు డెప్టిఅభిగ్రాన్డి గాన్వించుటలేదు. “నానాటికి తీసికొలు” అనుచున్నది. అడవులలో ప్రారంభించుటకు మధికమగుచున్నది ప్రారంభములగ్రామప్రజలను బాధించుచున్నది.

సహకారసంఘ పరిపాలనగూడ ఏదేలు క్రమక్రమముగ తీసికొనుచున్నది. ఆదాయమును, జరుగుచున్న పనియు, కర్మమును ఉద్యోగులసంఖ్యమత్రము వృద్ధియగుచున్నది. ఈ భూయందును సాంఘికాభిమానములు జోషింపబడినవి. ఈశాఖయందు 10 కోట్ల రూప్యముల ప్రజలవర్ణము పెట్టుబడిపెట్టుబడియున్నదనియు, అట్టిచో నీ సాంఘికాభిమానమును జోషించుట మిగల అపాయకరమనియు ప్రభుత్వమువారు మరువరాదు” అని.

పి. శివరావుగారు:—ఆయవ్యయపట్టికపై మాట్లాడుచు తుంగభద్ర ప్రాంతీయములపై ప్రత్యేకసంఘమువారు విచారణ గావించిన నివేదికను సమర్పించిరి. కాని అందులకు ప్రభుత్వము వారేమియు గావించలేదనిరి. భూమిశక్తిను నిలుకడగ జేయవలయునని పన్నువిచారణసంఘమువారు సలహా నొసంగియుండిరి. కాని ఎట్టిచర్య కై కొనబడలేదు. స్థానికసంఘములు ఆర్థికముగ చాలా క్షోభలలో నున్నవి గాన వానిని వృద్ధిపరచుటకు ప్రయత్నములు గావించవలసినది.

అంతట సభవారు ఫలహారములకై లేచిరి.

చెన్నపురి శాసనసభ

ఆయవ్యయపట్టికపై సభ్యుల ప్రసంగములు

“మంత్రులకింతటి వేతనము లేలే? ప్రభుత్వ కార్యదర్శులను తీసివేయుడు”

కృష్ణా డెల్టా ఇరిగేషను పనులు— గూడూరు నీటివనతులు

“ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయోద్యోగులు ఆంధ్రేతరులా?”

నిన్నటి ఫలాహారసంతకము చెన్నపురి శాసనసభ్యులు గాని యును. రత్నసామిగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమైపడిన ఆయవ్యయపట్టికపై ప్రసంగ మొనర్చిరి. దాదాపు సభ్యులెల్లరును పట్టికయందు లోటున కాకాభంగమును అత్తిపైని కల్పించిరి.

“మంత్రుల కంతటివేతన మేలే?”

అల్లూర్ హైగారు మాట్లాడుచు లోటుగల ఆయవ్యయ పట్టికపై ఆకాభంగమును వెల్లడించిరి. వీరును అల్లూర్ ద్యోగులపై ప్రయోగించబడిన తగ్గింపు ఆయుధము ఉన్నతోద్యోగులపై బరపియుడిన నిట్టిలోటు వాటిల్లుటండేదని. మంత్రులు మానమున కైదువేల రూప్యముల వేతనమునే లక్ష్యముగ గైకొనక కృషిపై ప్రేమగలవారై తమ వేతనములం దర్భభాగమే గైకొనుచు దేశమున కంతయు మార్గదర్శకులై యుండుట కిది మంచి తరుణము.

తెల్లవీనుగలు

మంత్రులకు అవసరమున ప్రాముఖ్యత నొసంగుటకుగాను కార్యదర్శులెల్లరును తెల్లవీనుగలవలె పోషింపబడుచున్నారని ఇటీవలి సభలో అడుగుబడిన ప్రశ్నలవలన తెలిసినది. వీరుల ద్రవ్యమును వారధికముగ స్వీకరించుచు నొక పెద్దదనికొయ్య వలె నున్నారు. ఎంతవరలో వారిని తొలగించిన నంతమంచిది.

అతిపురం జైలు తీసివేయుట త్యవసరము. ఇందుచే చాలా ధనమును మిగుల గండు.

మహమ్మదీయులకు విద్య

విద్యకొరకై 15 లక్షల రూప్యములు ప్రత్యేకింపబడు శుభ సూచకమే గాని ఇందుచే మహమ్మదీయుల లెంతవరకు లాభము గాంచెదరో చూడవలసియున్నది. మహమ్మదీయుల బాలికలకు విద్య ఉపేక్షింపబడుచున్నది. ఉరుదూభాష రాసటియు మహమ్మదీయేతరులకు పురుషులు ఉద్యోగులుగ నుండినవరకై టి అభివృద్ధియు జరుగజాలదు. అసిస్టెంటు లేక సబ్ అసిస్టెంటు ఇవ్వెట్లెరు ఉద్యోగము మహమ్మదీయు, లేక మహమ్మదీయే తరులైనను ఉరుదూవచ్చిన స్త్రీలకుమాత్రమే యొసంగి తీరవలెను. అట్టి యుద్యోగి చేతులలో ముస్లిము బాలికావిద్యను పెప్పగించవలెను. అని బచ్చిరి.

క్రిష్ణా డెల్టా—ఇరిగేషను

పి. పెద్దిరాజు గారును ఆయవ్యయ పట్టికపై భగ్నాకులైరి. ఆయవ్యయపట్టికయందు గల లోటు 75 లక్షల రూప్యములని జూపింపబడినది నిజమునలోటు ఇంతకంటెను చాల అధికముగ నున్నది. సంస్కరణముల యనంతరము ప్రతిసంవత్సరమును అమితముగ రూముల గావించుచున్నాము. అందుచే ఆయవ్యయములను రెంటిని సరిజేయజాలవచ్చును. సేవతనిధిగవచ్చిన మండలముందు ఇరిగేషను అధికముగ గలదు. క్రిష్ణామండలము నుండి 2 కోట్లరూప్యములు పనులగుచున్నను ఇరిగేషను అభివృద్ధికై అటు గావించినపనులు మిగుల స్వల్పము. కొన్ని మరుగు నీటికాలువలను బాగుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు పలుమారులు వాగ్దానములు గావించియుండిరి గాని ఇంతవరకై ప్రయత్నములు గావించి యుండలేదు. సంస్కరణములకు పూర్వము యుద్ధమువలన ధనాభావముచే తా మేమియు జేయజాలకున్నా మని ప్రభుత్వమువారు సమాధాన మొసంగుచు వచ్చిరి. సంస్కరణముల యనంతరము నాకు ముందున్న ప్రతినిధులు ప్రభుత్వమువారికి జెప్పకొనిరి. 1924 సం॥లో డెల్టాయందలి కష్టములును వివరించి చేయవలసిన పనిని ప్రభుత్వమువారికి మనవిజేసి యుంటిని. ప్రధాన ఇంజనీయరు విచారణ గావించి నివేదిక సంపెననియు, అందుపై చర్య కై కొందుమని జెప్పిరే గాని ఇంతవరకై సర్వవిషయములను గావరారు. మూడు సంవత్సరములకు గాను క్రిష్ణాజిల్లాలో “యనవడుద్రు” ఘాతుకునీటి కాలువపైమాత్రము కొంత పనిజేసియుండిరి.

రి సంవత్సరములకు పూర్వమే “డాక్టరేటు ఎక్స్-చేటరు” అను ఒక యంత్రమును చెప్పించి అందుంచిరి గాని మొన్న మొన్నటివరకు పనిని మొదలజేలేలేదు. పనిజేయకున్నను, ఈ మూడు సంవత్సరముల నుండియు ఎంతయోధన మాయంత్రముపై వెచ్చింపబడినది. మానమునకు ఎన్నెన్నిమెంటు ఖర్చులేరు 1000 లయ్యెడివి. కడచిన జనవరి మాసమువరకును పనిని ప్రారంభింపకుండిరి (సప్త) ఈయంత్రమును పనిజేయించుట కయ్యెడి ఖర్చుతో బోల్చిచూచిన అందలి ఫలితము బహుస్వల్పము. ఈవిషయమును ఎన్నియోమారులు ప్రభుత్వమువారికి జెప్పకొనినను వానిల్ల పెడచెవినిడిరి. కాన ఈదుర్వ్యయమును గమనించి ఇంతటైన ప్రభుత్వమువారు తలచర్య కైకొందురని తలంచెదను.

ఇరిగేషను కాలువల అభివృద్ధికై ధనము ప్రత్యేకింపబడి యుండలేదు. గోవావరి పశ్చిమ డెల్టాయందు ఇరిగేషను కాలువలలో పూడను దీసివేయుట కై పనుపాయములును జేయబడియుండలేదు కట్టులు సురక్షితముగలేవు. 2 సం॥లు గడచినను ఎన్నియోమారులు ప్రభుత్వమువారు వాగ్దానములు గావించినను అవియన్నియు వ్యధ యాయెను. క్రిష్ణా డెల్టాపై రైజు హడ రిగ్యులేటరులు, వట్టరుల నిర్మాణము గావించుచున్నారు. ఈనీటిని రైతుల కట్టువకరింప జేయుదురో తెలిసినగాని వీని నిర్మాణమువలన ప్రయోజనముండజాలదు. ఇంకనుచాలా ధూములు చానిక్రింద సాగుబడిజేయబడుటకు ప్రభుత్వమువారు సౌకర్యములు గలుగజేయవలెను.

పశ్చిమ డెల్టాయందు నాన్ లోకలైజుడు ఎన్నేటులు చాలగలవని ప్రభుత్వమువారికి తెలియును. అట్టిభూములపై ఆపరాధమును విధించుట కిదివరలో నెన్నడును ప్రభుత్వమువారు తల పెట్టియుండలేదు. కాని వాగ్దానములదారి వాగ్దానము లగు మండ ఈసంవత్సరమే రెండుమాడు ఎన్నేటులపై వినలేనీటి పన్ను విధించినటుల నాకు తెలియ జేయబడినది. లోకలైజుడు గావించినచో ఈనీటి తీరున నెవరినుండి వసూలు జేయవలెను? ఇందుచే రైతులకు జమీందారులవలన, ప్రభుత్వమువలన ఉభయత్ర కష్టములు గలుగగలవు. కావున నీవిషయమై లామెంబరు గారు విచారణ గావించ గోరెదను.

భీమవరము, నర్సాపురము తాలూకాలందు తెండు ఎన్నేటులలో నీట్లు సంభవించినది. నర్సాపురము కాలువకట్టను వృద్ధిజేయుటకుగాను ప్రతిసంవత్సరము కొంతడబ్బు ప్రత్యేకింపబడుచున్నను కట్టను దిట్టుకుగజేసి సంరక్షించుట కింతవరకు అనుకొనదగినవని జరిగియుండలేదు. అది చాల అవసరమగుకార్యము. అందులకై హీనము నాల్గుగైదువేలరూప్యములు గావలసియున్నను ఏదేలు ఆరేడువందలమాత్రమే వెచ్చింపబడుచున్నది.

అగ్రగణ్యులు:—గా॥ సభ్యుడు ఒకజిల్లాయందలి వివరములకల్ల వివరించుటకువారుగ ఆయవ్యయపట్టికయందలి మూలసిద్ధాంతములపై మాట్లాడిన యుక్తముగ నుండును.

పెద్దిరాజుగారు:—నా మండలమువారి కష్టములనుమాత్రమే నేను జెప్పదలచివాను. ఇరిగేషను విషయమందే వారికి చిక్కులధికముగ గలవు. ఉపన్యాసకులింకను మాట్లాడుచు కోర్టు ఫీజును తగ్గించుట కై ప్రయత్నములు గావించబడలేవనియు, తమ జిల్లాలో సర్వేశాఖవారు గావించిన ఉపయోగకరమగు పని ఏమాత్రమును లేదనిరి. ప్రస్తుతముండు సర్వేకును పూర్వపుసర్వేకు నేడియైన భేదముండిన నది ప్రస్తుతము నూతనముగ ప్రజల నుండి మరికొంతద్రవ్యమును రాబట్టుటయే. ప్రస్తుతము జేయబడు వ్యయము పూర్వపుసర్వే యందలి వ్యయమునకు పమానముగ జేయగోరుచున్నాము. జిల్లాయందు దాదాపు ప్రతిగ్రామములోను గృహనిర్మాణమునకై ఖాళీలముల కవసరము మిక్కిలముగగలదు. ఈఫలములపై సర్వేయొనర్చిదల్ల ప్రతిరుపను విధించుచు

నాడు, కావున గ్రామముల వాసులను నీ ఇండ్లగట్టు కొను స్థలములను గ్రామములలోని స్థలములకు మార్చుటకు ప్రభుత్వమువారిని గోరుచు మొట్టమొదట విధించు పన్నుమాత్రమే వసూలుకేయి గోరెదను.

“స్వయం ప్రచారము” అనిరి

ఏ. రంగనాథమూర్తియ్యగారు మాట్లాడుచు ఆయన యభిప్రాయము ప్రతిపాదించుచు సరియగు వసతులు గావింప బడలేదని జెల్పిరి. స్వయంప్రచారము మంత్రిగారు హిందూదేవాదాయముల బిల్లును తీర్మానించినను ఆ పరిపాలన తమ పాక్షిక ప్రచారమున కుపయోగించుకొనుచున్నారని. వారి మంత్రిపద విని జప్తిచేయు ప్రచారమునకై వినియోగించుట మిగుల ఆశ్చర్యకరము. తమపక్షమును బలపరచుకొనుట కొరకే నామినేషనులు గావింపబడుచున్నవి.

గ్రామ పంచాయితీలు

విభాగములగు సూత్రముల వాధారముగగొని స్థానికస్వపరిపాలన సభివృద్ధిజేయుదు ననియు గ్రామ పంచాయితీల సేర్పరతుననియు స్వపరిపాలన మంత్రిగారు తేమిమియో వాగొనియుండిరి. కాని ఈయూపసంస్కరముల నుండియు వారు తమనేత్రములు విప్పి చూచియుండలేదు. ఇంతవరకును గ్రామపంచాయితీలు బిల్లు ఆమోదింపబడలేదు. స్థానిక పంపుములందలి అసమర్థతకు పరిపాలనాసూత్రములందలి లోపముల కారణము.

ఇక సర్ పాత్రోగారి విషయమా? వారు నాకెక్కి మిరిచినవారు (నవ్వు)వారు ఉద్యోగముందున్న కాలమంతయు గూడ మధ్యపాన నీపేద సమస్యను పరిష్కరించుటకు మనవిజి పనిచేయుచుండలేదు. అందులకై నిశ్చితముననుసరించి నెట్టి ప్రయత్నములు గావించి యుండలేదు. కొట్టకొలిది పేదలకు సంబంధించిన నీ సమస్యను ఏటేట నిట్లు నిలబెడుచుంటు ప్రజాక్షేమకరముగాదు. వ్యవసాయమును, పరిశ్రమమును ఈదేశములకు ముఖ్యాధారములు అభివృద్ధికాఖా మంత్రిగారు సంతృప్తికరముగ పని చేసాత్రమును గావించియుండలేదు.

బల్లారి మండలము

లామెంబరు గారు మామండలమును జూచియున్నారు. అచట ఆర్థికపరిస్థితులెంత దుస్థితియందున్నవో వారెరుగుదురు. బీదవానికి తోడ్పడుట ప్రభుత్వకర్తవ్యము. ప్రజలు వృద్ధిజేయవలసిన వ్యవసాయము సభివృద్ధిజేయవలెను. తుంగభద్ర ప్రాంతము విషయమై ఏవనిని గావించియుండలేదు. ప్రభుత్వమువారి సహాయ మపేక్షింపకనే అనేకులు ఈ ప్రాంతము పనులను జేయ సంసిద్ధులుగ నున్నారని ప్రభుత్వమువారు “అమ్మ తాను పెట్టెడిలేదు. ఇతరులను పెట్టెడివ్వదు” అను సామ్యము రీతిని జర్రించుచున్నారు. పరిపాలన యందు లోపము లన్నిటికిని కారణము మంత్రు దౌర్బల్యము కారణము. సాంఘిక విద్యను మలే వీనికంతయు పట్టినిల్లు అని బల్లారి.

“ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోద్యోగులు ఆంధ్రేతరలా?”

బి. రామచంద్రా రెడ్డిగారు మాట్లాడుచు పట్టికయందు లోటు గలుగుట దురదృష్ట మనిరి. నూతనముగ జన్మించిన ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సంరక్షణమునకు విద్యామంత్రిగారు తగినంత ఆర్థికసౌకర్యముల గల్గించి యుండలేదు. లక్షరూప్యములు నిజముగ ఏదైనపనిని గావించవలయుననిన ఎందుకును చాలవు. విశ్వవిద్యాలయ మందలి యుద్యోగుల నియామకములలో మంత్రిగారు ప్రత్యేకతృప్తి కైకొనవలెను. అనేక ఉద్యోగములకు ఆంధ్రేతరులను నియమింతురని వదంతులు వ్యాపించియున్నవి. ఈవదంతులం చేమాత్రమైనను సత్యముండిన నిజముగ మంత్రిగారు రెట్టి ప్రయత్నములను విరమింప గోరెదను. భాషాప్రయుక్త సూత్రముపై నాధారపడినట్టియు, ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమునకు దారి జూపునట్టి విశ్వవిద్యాలయమందు ఆంధ్రులే యుద్యోగులుగ నుండు టావశ్యకము. గ్రామములందు రోడ్లకు నీటికిగాను ధనము చాలంటలేదు. ఇందులకు చాలినంత ధనము నొసంత నిహిత ఆయువ్యయపట్టికను నిరాకరించుట తప్ప మార్గాంతరము లేదు.

గూడూరు నీటి సరఫరా

సంవత్సరమందు చాల మాసములు గూడూరునందు ప్రజలు త్రాగుటకైన నీరులేక కష్టించుచున్నారు. గూడూరు చాల గ్రామములకు ప్రధానమైన స్థలము.డివిజనుకు కేంద్రస్థానము. లక్షలకొలది యాత్రకులు జనుచుండు తిరుపతికి మార్గమధ్యమందుండు గొప్పరైలు కూడగి. కావున ఇట్టిచోట నీటివనతి గలుగజేయు టత్యవసరము. గ్రామములందలి స్థానికపంపుముల వైద్యకాలము వృద్ధిగాచుట లేదు. వానిఅభివృద్ధికి తగుధన మొసంగవలెను. చెన్నపట్టణముందు గాక ఇతర ప్రాంతములలో

యవైద్యమును శేర్మిడి విద్యాలయముల నొకటి రెంటిని స్థాపింపవలెను.

“గ్రామోద్యోగులను పునరుద్ధరించుటకై నిరుద్యోగంబై స్వల్పధనమును ఏర్పరచి యుండుట విచారకరము. వారి చేత వసులంజేమాత్రమును తగ్గింపు జేయరాదు. నెల్లూరునందు ఇరిగేషను వసతుల వృద్ధిజేయు టత్యవసరము. 1928 సం॥నందు నెల్లూరునందు ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులభివృద్ధిజేయవలసినదిగ రా॥బి॥ ఏ. యస్. కృష్ణరావు పంతులుగారు బహుపాదించిన తీర్మాన మిసభయంజేకగీవముగ అంగీకరింపబడినది. లామెంబరుగారు దాని నాక్షేపించకుండినను ఇంతవర కెట్టిప్రయత్నములు జరగలేదు. వెంటనే తుంగభద్ర, సంగమేశ్వరం ప్రాజెక్టులను వృద్ధిజేయవలెను. నెల్లూరునందు పెన్నాకు ఆనకట్టకు రోడ్డును జేయుటత్యంతావశ్యకము” అనిబల్లారి.

అప్రాముఖ్యమగు పనులకు ప్రాముఖ్యమునగుట

శివారామ రెడ్డిగారు ఈవత్సరాయవ్యయపట్టికయందు, ముఖ్యమును అత్యవశ్యకమును అగుపనులకు వెనుకబెట్టి, అంతవరకు గానిపనులకు ధనమొసగబడెనని ఆక్షేపించిరి. ఇట్టి నిదర్శనములు దేశవలకొలదిగలవు. పల్లెటూళ్లకు నాణ్యతయొగ్గినవత్సరము క్రొత్తగా నిండు గవముసలగులేదుపరిగదా. వెనుకటి సంవత్సర మొసగబడిన మొత్తముగూడ తగ్గవలెను. పరిపాలనా కాఖలందు ప్రతిపాదించుచున్న ఈవత్సర మొత్తములూ సగుటకు అంతవాసేయబడెను. ఒక్కవిద్యాకాఖయందు దప్ప మరియేకాఖయందును పరిపాలనను సాగించుట కిదివరకుకంటె వెక్కిరి మొత్తముల ప్రత్యేకించుట కెట్టిన్యాయమును గనపింపదు. విద్యాకాఖయందుమాత్రమే వత్సరము వెకంజరి పాఠశాలలకు ఇకపెక్కినవోదరు లేర్పరచబడెను. ఇది అనపరము. అందుచే నీకాఖలోపలి పాలనావ్యయ మధికమగుటకు కారణముగలదు. సాధనిక స్వపరిపాలన కాఖలగురించి మాటలాడుచు వైద్యకాఖకింద రెండులక్షల వధికముగ సంపాదించగలిగినందులకు మంత్రిగారి సభించించిరి. కాని ప్రజలకు వైద్య వసతుల నొసగుటలో పల్లెటూళ్లమాటను మరిచిపోవుచు, చాలభారము పట్టణములందే వెచ్చించుచున్నారు పల్లెటూళ్లయందు వైద్యసహాయ మొసగుటకు మంత్రిగారు ప్రారంభించిన స్కీము ఆచరణయందు అచిరకాలములోనే సంపూర్ణముగ భగ్నమగునని నాకు గాఢముగ ననుమానముగలదు. పల్లెటూళ్లకు పోయి నిజమందు డాక్టరులకు, ప్రభుత్వమునా రొసగు గ్రాంటు ఏమాత్రమును చాలదు. అందుచే వారు మొదట నాకర్తముగ గావించిన ఈవిధానము నకు అంగీకరించి పల్లెటూళ్లకు వెళ్లినను త్వరలోనే తిరిగి రాగలరు. ఇప్పటికే ఇట్టి నిదర్శనములను చాల జూచుచున్నాము.

కాగితముమీద అధికము-ఆచరణలో పూజ్యము

స్థానిక స్వపరిపాలన మంత్రి సాధించిన కార్యములు కాగితముమీద గనపించినంత యధికముగ, ఆచరణయందు గనుపింపవని జి. రామేశ్వర రావుగారు నుడివిరి. స్వపరిపాలనకు గ్రామమును ప్రధానపక్షమై నంగీకరించి, క్రమక్రమముగా యూనియను తొలుతు జిల్లాబోర్డుల సభివృద్ధి పరుపవలెనని మంత్రిగారు మహామిష్యాసముల నొనరించుచుండిరి. కాని గ్రామ పంచాయతీలను స్థాపించుటకుగాని అభివృద్ధి జేయుటకుగాని మంత్రిగారు, తన ప్రేమనైన కదల్చలేదు. ఇంతయిగాదు గ్రామ పంచాయతీల ఆదాయమును గూడ ప్రభుత్వమువారికి లాగుకొనుచున్నారు. ఇది అన్యాయము. గ్రామపంచాయతీల రాబడిని ఆపంచాయతీల వ్యయముల కొరకును, గ్రామములకు వసతిజేయుచుండువలెను. పంచాయతీలను ప్రభుత్వదాయకాఖలుగ నొనర్చుకొనరాదు. డెవలప్ మెంటు క్యాబు యేమిచేయుచున్నదో గాని, వత్త డెవలప్ మెంటు క్లితి సభివృద్ధి పరుచుటకు మాత్రము ప్రభుత్వమువారిచేతర కేమియు చలనము గవ్వకులేదు. ఇదివరకు పల్లపుసాగుజేయబడిన విస్తీరణములో నీవత్సరము నూటికి 45 చొ వంతులు బంజరుగ నుంచబడెను. నేవ్యమొనర్చుటకు తగుసౌకర్యములు లేకపోవుటచే నింతటి కష్టములకు పాల్పడవలసివచ్చుచున్నది. రామేశ్వర రావుగారు ముగించుచు, క్రిమినలు ట్రైబునల్ ఆఫ్ఫసు ఆచరణలో పెట్టులలో ప్రభుత్వోధికారులు ప్రజలకు గలుగజేయుచున్న హింసలను వివరించి, గానిని తొలగింపవలెనని గోరి పుడుచేర్చి యిండు పరాకు పోలీసు వారిక చెన్నపురి గా సనసభ్యుని యెడలను, ఆరవింక భూమిను ఎర్పించుటకు వెళ్లిన ఇతర జనులను పెట్టుచున్న అవమానముల గురించి ప్రభుత్వము వారెక్కువ. క్రెడెన్షి కోసవలెననియు గూడ నుడివిరి.

ఆర్థికసభ్యుని ధైర్యమును మెచ్చుకొనుట ఆర్థికసభ్యుడి వత్సరము ఆయువ్యయపట్టికయందు లో

టుగలుగునని ఆందనాజేసి ధైర్యముగ నావిషయమును దెలుపగలిగినందులకు సర్ ఆల్బెర్ట్ డాండ్ల మేకో డోగలుగారు ఆతనిధైర్యమును కొనియాడిరి. క్రొత్తఆంధ్రనాల ప్రకార మావత్సరము అబ్బారి ఆదాయము తగ్గును. ఈ తగ్గుదల, ఒక్క ఆర్థికసభ్యునికి తప్ప మిగిలినవారందరికిని చాల సంతృప్తి గలిగించును. నిషేధపాదు లీతగ్గుదలయే తమప్రచారమే కారణమనియు, మంత్రిగారు మధ్యపానమును తగ్గించుటకు తానువలంబించిన పద్ధతులు కారణమనియు, హరికొండ, ప్రజలదారిద్ర్యముకారణమనియు తమ్ముతాము అభినందింతుకొనుచుండురు. కానివొంగతనముగా సారాయముల తగ్గుదల జేయుచుండుచో ఇందుకు కారణమని మాబోటి వారి కనగనముగ నున్నది. అభివృద్ధి మంత్రిగారి వత్సరము క్రొత్తలోములకు దేనిని ప్రారంభింపలేదు. ఇదివరకు ప్రారంభించిన స్కీములను నిర్వహించుటతోడనే వీరుసంతృప్తి నొంది కాని “స్వయం” తయారు జేయు పరిశోధనము మొదలుగ వానిపై కొనుక్కొని ముంద మొత్తములను మరల్చి, దేశమునం శాస్త్రోద్దాత్తముల వెచ్చించిన ప్రయోజనకరముగ నుండును. ప్రాజెక్టులను గమనిత్రాగారు, ఆర్థికసభ్యుడు, నానిని ప్రజలకు తెలుపవలెను. అచనామోరమ్మకు కంకా కొరకె పెట్టెను మొత్తములను అచనామోరమ్మ వాపుల విచారకరము వ్యాధులు వెచ్చిన తరువాతకన్న రాకెయకే జాగ్రత్తమందు నాఅనిచేయు. ఇందు ప్రచార మవసరము.

సి. వి. చెల్లిగిరి గౌడరు గారును లోయల ఆయువ్యయపట్టికపై అసంతృప్తిని గవ్వరచి అభివృద్ధికాఖయందలి లోపముల వెల్లడించిరి గ్రామములందలి పాఠశాలలలోను వ్యవసాయ శిక్షణను నేర్పవలసినదిగగోరిరి.

పిదప సభవారు సమావేశమును నాటికి ముగించిరి.

గొప్ప అగ్నిప్రమాదము - తుని

మాయూరికి సమీపమున యేటి కావలనున్న పొయక రావుపేటలో మాలపల్లిలోని కొంత లొక్కటియైన మిగలకుండగా నన్నియిండ్లును ఫిబ్రవరి 27 తేదీ మధ్యాహ్నము పరసు రావు ప్రీతియైనవి. జననవ్వుము లేదుగాని కష్టమును మాత్రమును మునుప విలులేదు. నాటి సాయంత్రమున్నా మరునాడున్న 4 తేక 5 బస్తాల బియ్యముపాకయి వెచ్చించి పాపమాగ్నము దాహభాధకులగు బీదపంచములకు శ్రీశ్రీ మాతని రాజాగారన్నదాసము చేయించి జగపతులను చేరుచు కీర్తిని సాధకవలెనని వ్రాయుట కానందించుచున్నాను. (ఒక విలేజర్)

ప్రాద్దుటూరు మునసబుకోర్టులో

అసలు నెంబరు 982-1925

వాడి—పులచాల చిన్న చెన్నయ్య
ప్రతివాదులు:—1. వంతెం పెద్దపబ్బయ్య 2. గొల్ల నాగన్న సాకికో గోపనరం.

25-11-1922 తేదీన ప్రతివాదులు వ్రాయించిన ప్రాజెక్టులకు రూ 154 లకు తేదీన యీదావా 9-8-1926 తేదీకి వాయిదావున్నది.

సి. యస్. సరసింహాచార్యులు, కలు.

మి అదృష్టమును పరీక్షించుకొనుడు

తూత్తుకుడికి పోవనక్కర లేదు

తూత్తుకుడిలో గవర్నెంటు మూలముగా ఎత్తబడు మొదటితరమైన ముత్యపు చిప్పలు అమ్ముటకు సిద్ధముగాయున్నవి.

30 సంవత్సరములకు వెనుక తూత్తుకుడిలో యిప్పుడు ముత్యములు ముడిగి యెత్తెదరు.

కెన్ 1 కి 150 కుత్యపు చిప్పలు

ఇతర వివరములకు, సరకులను సచ్చే చేయుటకు, ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

R. V. E. మల్లె వెరుమాళ్ విల్లే.

ప్రాప్రయిటర్.

తూత్తుకుడి ముత్యపు చిప్పల గురించి.

125 గొవిందపు నాయకన్ వీధి, చెన్నపట్ణం.

భారత ప్రభుత్వ బడ్జెటు చర్చ

రెండురోజులకు మారు 2½ గంటలలో ముగియుట

ఆర్థిక సభ్యుడు నిర్ణయంతో పోవుట

ఇండిపెండెంటు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యుల మానము

ఇతర సభ్యుల ప్రసంగములు

సర్. శివస్వామిఅయ్యరు, రంగాచార్యుగారల నిరోధితము

స్వరాజ్యపక్షమువారి మానవ్రతం

(ప్రత్యేక తంతి.)

ధీర్ఘి, మార్చి 4:-

నేటిదినము సామ్రాజ్యకావనసభలో ప్రశ్నోత్తరములు జరుగలేదు. ప్రాంతీయమిటి సభ్యుల ఎన్నికల ఫలితములను అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను. ఎన్నుకొనబడినవారిలో స్వరాజ్యపక్షము వారి శేర్ష అధికముగనుండెను. బడ్జెటుపై చర్చ ప్రారంభించు సమయమువచ్చెనుగాని కొంతకాలమువరకు ఎవ్వరు లేచి మాటలాడకపోయిరి. ఈ చర్చయందు పాలుగైకొనకూడదని స్వరాజ్యపక్షమువారు నిర్ణయించుకొని యుండుటచే వారు మానవ్రతము దాల్చియుండిరి. ఇండిపెండెంటు పక్షమునకు చేరిన వారు పార్టీ సమావేశమునకు వెళ్లియుండిరి. కొంతకాలమైన పిమ్మట హరచంద్ర కిషన్ దాసుగారు (ఇండిపెండెంటు) బడ్జెటుపై మాట్లాడుటకు లేచెను. అనధికార సభ్యులు అతనిని పరిహాస మొనర్చుచు కరతాళధ్వనులు గావించిరి. పురాతనవస్తుపరిశోధన నిధిని స్థాపింప నుద్దేశించినందులకు ప్రభుత్వమువారిని ఆభినందించుచు హరిచంద్రగారు రెండుమాటలుచెప్పి తమ ఉపన్యాసమును ముగించిరి. పిమ్మట సభ్యులు పరిహాసించు చుండ యం.సి. నాయుడుగారు (రంగూను) తాను వ్రాసికొని వచ్చిన ఉపన్యాసమును చదువ ప్రారంభించెను. దేవప్రసాద సిన్హాగారు ఆక్షేపించిరిగాని అగ్రభటుడు ఆక్షేపణను అంగీకరించలేదు.

పిమ్మట కలనలు క్రాఫర్డుగారు ఆర్థికసభ్యుని అభినందించుచు సుంకములు తగ్గవలయునని మేము కోరుచున్నామని చెప్పిరి.

స్వంలూల సెహూ:- మేము అనగా ఎవరు?

అధ్యక్షుడు:- గౌరవ సభ్యుడు ఈ చర్చయందు పాలుగైకొనకూడదు. (నవ్వు).

కలనలు క్రాఫర్డుగారు మాట్లాడిన పిమ్మట బొంబాయి ప్రభుత్వపు ప్రతినిధియగు హద్ద్యుగుగారు మాట్లాడిరి. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు చెల్లించవలసిన రాష్ట్రీయ కప్పము తగ్గినందులకు చింతించిరి. సభయంతయు అల్లరిగ నుండెను.

(అసాసియేటెడ్ ప్రెస్ లంతివార్త)

ధీర్ఘి, మార్చి 4:- రెండుదినములు విరామమైన పిమ్మట నేటిదినము మరల సమావేశమయ్యెను. ఏమి జరుగనున్నదోయని సభ్యులు ఆతురత కనుపరచుచుండిరి. అధ్యక్షుడు సభాకార్యక్రమమును ప్రారంభించునప్పటికి ఇండిపెండెంటు పక్షమువారు పార్టీ సమావేశమును జరుపుచుండుటచే సభయందున్నవారి సంఖ్య తక్కువగ నుండెను. బడ్జెటు చర్చయందు స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరినవారు పాలుగైకొనకూడదని తీర్మానించుకొనిరి. ఇండిపెండెంటు పక్షమువారు కూడ ఇదేవిధమున తీర్మానించుకొనిరిగాని ఈ నిర్ణయమును తెలిసికొనక ఇండిపెండెంటు పక్షమునకు చేరిన హరిచంద్రగారు చర్చ ప్రారంభించిరి.

సభ ప్రారంభము కాగానే బోర్డుగారు పి. ఆర్. రావుగారు రాజభక్తి ప్రమాణములు గావించి తమ స్థానములందు కూర్చుండిరి. సర్ హరిసింగుగారు గారు ప్రావర్తి బ్రాహ్మణుడు సవరణబిల్లు సెలెక్టు కమిటీ వారి నివేదికమును సభ్యులకు తెలిపిరి.

రైల్వే ఆర్థికస్థాయి సంఘమునకు ఈక్రింద పేర్కొనబడినవారు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను:- ఖాన్ బహదూర్ సయ్యదు మహమ్మదు ఇస్మాయిలు, లాల లజపతిరాయి, సర్ డార్ నలింద్, ఇ. యస్. ప్రెస్, ఇండికా ప్రసాద సిన్హా, జమ్నదాసు మెహత, సామి యల్లా

రాన్, నేతు కస్తూరిభాయి లల్లాభాయి, క. రామఅయ్యంగారు, మవుల్వీ అబ్దులు కాసిం, మవుల్వీ సయ్యదు ముర్తుజా సాహెబు బహదూర్ గార్లు.

బడ్జెటు చర్చ

పిమ్మట బడ్జెటుపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. హరిచంద్ర విభుదాసుగారు చర్చను ప్రారంభించుచు బడ్జెటును దెన్నియో లోపము లున్నవని. ప్రాచీన వస్తుపరిశోధన నిధి స్థాపింప కొంతమేరకును ప్రత్యేకించినందులకు ఆర్థిక సభ్యుని ఆభినందించి "కొతులు" మన పూర్వీకులను సిద్ధాంతము తాను నమ్ముటలేదని చెప్పెను.

కలిరుద్దిన ఆవామడు:- నమ్మినవస్త్ర మేమి?

(అంతలో ఇండిపెండెంటు పక్షమువారు బడ్జెటు చర్చయందు పాలుగైకొనకూడదని నిర్ణయించుకొనినట్లు హరిచంద్రగారికి తెలియుటచే ఉపన్యాసమును సంపూర్ణముగ ముగింపకయే కూర్చుండిరి.

యం. సి. నాయుడు (బర్మా నామి కే టి) గారు ఇట్లు చెప్పిరి:- సంశ్లేషికరమును బడ్జెటును తయారుచేసినందులకు ఆర్థికసభ్యుని ఆభినందించుచున్నాను. మిగిలిన మొత్తము లో బర్మాకు 7 లక్షలు ఇవ్వబడినదని తెలిసికొనుటకు సంతసించుచున్నాను. క్రమముగ రాష్ట్రీయ కప్పములను సంపూర్ణముగ రద్దుచేయు ప్రభుత్వమువారు యత్నింపవలెను. ఇతర పన్నులను తగ్గించుటకు పూర్వము రాష్ట్రీయ కప్పములను తగ్గించుట ఉచితము. నైకవ్యయము తగ్గించుట అవసరము. ఆదాయపు పన్ను లేదు అధికముగ నుండుటచే పరిశ్రమలు అభివృద్ధిగాంచ నున్నవి.

కలనలు క్రాఫర్డుగారు

కలనలు క్రాఫర్డుగారు ఆర్థికసభ్యుని ప్రసంగించుచున్నట్లు చెప్పిరి:- రెండు సంవత్సరములలో రాష్ట్రీయ కప్పము 2½ కోట్లు తగ్గింపబడెను. ఎక్సైసు పన్ను రద్దు చేయబడెను. ఇంకను దిగుమతి సుంకములు తగ్గిన సంశ్లేషికరముగ నుండును. పెట్రోలుపై పన్ను తగ్గింపబడుటచే లాభకరముగ ఫలితము లేర్పడెను. బట్టలు, ఆహారపదార్థములు, మోటారుబండ్లు, మందులు వీటిపై దిగుమతి తగ్గించుట అవసరము. దిగుమతి సుంకములు అధికముగ నుండుటచే ప్రజలకు ఎన్నియో ఇబ్బందులుకలుగుచున్నది. సైనికవ్యయము తగ్గించునందులకు సంతసించుచున్నాను. కాని ఖర్చులు తగ్గింపవలయునను ఉద్దేశముతో సైన్యపు ప్రతిష్ఠను ఉద్యోగల సౌకర్యములను పాటించునందులకు ఉచితముకాదు. సైనికవ్యయము తగ్గవలయునని సరిహద్దులయందు సామ్య పరిస్థితు లేర్పడవలెను. ప్రభుత్వమువారి, వాణిజ్యసాను విధానము తృప్తికరముగ కొనసాగుచున్నదని తెలిసికొనుటకు సంతసించుచున్నాను.

ఈసందర్భమున పండిత స్వంలూల సెహూగారు ఉపన్యాసమును ఆక్షేపించుటకై లేచిరి.

అధ్యక్షుడు:- గౌరవసభ్యుడు చర్చయందు పాలుగైకొనకూడని తలచియుంటిని. (సభ్యులు గట్టిగనవ్విరి) కలనలు క్రాఫర్డుగారు ఉపన్యాసమును ముగించుచు ద్యూరాంధులై నువరకు స్వాధీనపరచుకొని అచ్చట జాతులజాతిని మంచి చేసుకొనుట అవసరమనిరి.

బొజాయి ప్రభుత్వసభ్యుడగు హద్ద్యుగుగారు బడ్జెటుపై మాట్లాడుచు ఇట్లుచెప్పెను:- బడ్జెటునందు బొంబాయి రాష్ట్రీయ కట్టిసౌకర్యము లేకుండుట చింత కలగ చేయుచున్నది. ప్రతిఎక్సైసుపన్ను రద్దుకాదు ప్రాచీన వస్తు పరిశోధన నిధిపన్నులకు సంతోషకరముగ విషయములు, ఎక్సైజుపన్ను

ను గవర్నరు జెనరలు గారు రద్దుచేసినందులకు జమ్నదాసు మెహతాగారు రాజప్రతినిధిని ఆభినందించుచుండు సాలో ఏకీక విందునని నమ్మెదను.

కడచిన సంవత్సరము మాకొక రొట్టెకునక ఇవ్వబడెను. దులకు మేము కృతజ్ఞత తెలిపిరి.

సర్ జేసీలు బ్లాక్లు:- నిజమా? (నవ్వు)

హద్ద్యుగుగారు:- ఈసంవత్సరము సంపూర్ణముగ కడుపునిండిన వారికే రొట్టెముక్కలుకూడ ఇవ్వబడెను. కడచిన ర సంవత్సరములు వంగరాష్ట్రీయనునట్లు ప్రత్యేకాభిమానము చూపబడుచున్నది. వంగరాష్ట్రీయ ఎట్టి ఇబ్బందులు అనుభవించుదున్నదో బొంబాయి రాష్ట్రీయ కూడ అట్టిఇబ్బందులనే అనుభవించుచుండుట చేచూపట్లకూడ ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకాభిమానమును చూపవలయునని కోరుచున్నాము. ఈవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమ హృదయమును మార్చుకొని సరసముగ ప్రవర్తింపనున్న ఈవిషయమై దీర్ఘముగ మాట్లాడకతప్పదు.

ఆవామడుగారు:- ఇప్తయ వచ్చినంతకాలము, మాట్లాడవచ్చును. ఇచ్చట ఇంక మాట్లాడువా రెవ్వరులేదు. (నవ్వు) హద్ద్యుగుగారు తమ ఉపన్యాసమును ముగించుచు మెస్టరు ప్రభువు బొంబాయిరాష్ట్రీయ ఆదాయమును లెక్కచేసినప్పటికిని ఇప్పటికిని 12 కోట్లు ఆదాయము తగ్గినదని ఈకారమున రాష్ట్రీయ కప్పములయందు తగ్గించుట ధర్మచునియు చెప్పిరి.

సర్ అబ్దులు క్యాంగారు సరిహద్దు రాష్ట్రీయ భారత సామ్రాజ్యమున చేరి యున్నదనియు, ఈప్రదేశము శాంతియుతముగ నున్నదనియు, చెప్పిరి. వాణిజ్యసానున 40 కోట్లు వ్యయ పరచబడెను. ఈమొత్తముపై వచ్చు వడ్డీనైనను సరిహద్దు రాష్ట్రీయను విద్యాభివృద్ధికి ఇతర సౌకర్యములకును వ్యయపరచిన సరిహద్దు చిక్కులు ఇప్పటికి అంతమొంది యుండెడివని చెప్పిరి.

దాక్టరు దత్తాగారు ఈక్రిందివిధమున ఉపన్యసించిరి:- వస్తువుల ధర అధికముగ నుండుటచేతను, దిగుమతి సుంకములు అధికముగ నుండుటచేతను నిమ్మజాతులవారి జీవితము దుర్భరమగుచున్నది. ఎక్స్ డియాస్టికలు డిహార్డుమెంటు ఖర్చులు వానాటికి పెరిగిపోవుచున్నవి. ఈఖర్చులు తగ్గించుట ఉచితము. దొమియనుల యందు వలెనే భారతదేశపు చర్మికి సర్వకావ్యతంత్రము లుంపవలెను.

పిమ్మట కప్తను అజ్ముఖానుగారు మాట్లాడిరి. అసాజిమను వర్గమునకు చేరిన వారెవ్వరును మాట్లాడకుండుటచే తనకు మాట్లాడుటకు అవకాశము దొరికెనని చెప్పెను. పెట్రోలుడ్యూటీ తగ్గించుట, గ్రామాంతరములందు పాస్టులు సౌకర్యములను హెచ్చుచేయుట అవసరమని చెప్పిరి.

సైన్యాధిపతి ప్రసంగము

సైన్యాధిపతియగు సర్ విలియం బర్డువుడు గారీ విందున ఉపన్యసించిరి:-

వాణిజ్యసానునందు ప్రారంభింపబడిన విధానము తృప్తికరముగ కొనసాగుచున్నందున సైనికపరిస్థితులు చక్కగనున్నవని చెప్పటకు అవకాశ మేర్పడినది ప్రతిసంవత్సరము వాణిజ్య సానున సగు వ్యయమును తగ్గించుటకై ప్రయత్నములు చేయుచున్నాము. వాణిజ్యసానుపు ఖర్చులు 1920-21 సంవత్సరమున 87½ కోట్లు 1926-27 సంవత్సరము 55 కోట్లు మాత్రము వ్యయ పరచ నుద్దేశంప బడినదను విషయమును గౌరవసభ్యులు గుర్తెరుగవలెను. ఇంచిత్ర సంఘమువారు నూచించిన విధమున ఈ ఖర్చు 50 కోట్లకు మించనట్లు చేయవలయునని కొందరు నూచించుచున్నారు. ఆహార పదార్థములు ఇతర వస్తువుల ధరలు తగ్గినగాని ఈ ఖర్చులు 50 కోట్లకు మించకుండునట్లు చేయవలెదని ఇంచిత్ర ప్రభువు గారే నూచించియుండిరి. వస్తువుల వెలుగు తగ్గలేదు. సైనికులసంఖ్య తగ్గించినగాని ఖర్చులతగ్గుటకు పిలులేదు. సైనికశాఖావ్యయము తగ్గవలయునని నాకుకూడ అభిలాషకలదు. కాని త్వరలో ఈఖర్చులను 50 కోట్లకు మించకుండ చేయుట అసంభవమని నాఅభిప్రాయము. భారతదేశపు సంతక్షణ బాధ్యతను దృష్టియందుంచుకొని సైనికులకు ఇబ్బంది అసౌకర్యము కలుగవిధమున ఖర్చులను తగ్గింపవలెను. సైనికుల పట్ల నాకు అభిమానము మెండుకానివారి కోరికలన్నిటిని కొనసాగించుటకు పిలులేదు. ఒక సైనికోద్యోగి తనభార్యకు విడ్డబకు ఆహార పదార్థములను ప్రభుత్వమువారే సప్లై చేయవలయునని కోరియుండెను. ప్రభుత్వమువారు అన్నదాన సమాజముగ మార జాలరని నేను చెప్పిరి. కావలు రెజిమెంటుల సంఖ్య 9 నుండి ఎకును, ఇనుపెంటరీ రెజిమెంటుల సంఖ్య 5కినుండి 4కిను, అర్టిలరీ రెజిమెంటుల సంఖ్య 11నుండి 4కును, ఇండియను కావలి రెజిమెంటులసంఖ్య 8కినుండి 2కిను, ఇనుపెంటరీ 2టూ, యియనుల సంఖ్య 12కినుండి 100 కు ను తగ్గించ బడెను

ఇంకను మొదల సంఖ్య తగ్గింప నుద్దేశించుచున్నాను. పక్షియను గొల్తును పంపబడిన బహుళియను తిరిగిరాగానే అదిరిపివేయ బడును. ఈపంపకమును భారత ప్రెసిడెంటుగారు ప్రదేశమున ఆలోచనమును సందర్శించుటకై 20లక్షలు కట్టించుట నుద్దేశించుచున్నాను.

నావికదళము

నావికదళమును స్థాపించువిషయమై ఇదివరకే కేసోక ప్రకటన గావించితిని. కాని ఈవిషయమై త్వరపడుట ఉచితము కాదు. ప్రజలయందు ఉత్సాహము అభిరుచి ఏర్పడిన గాని ఈ ప్రయత్నము విజయముగాంచదు. యోగ్యత ఆర్థిక సామర్థ్యము గల భారతీయులు నావికాదళమున చేర నుత్సాహము కనుపరచుటలేదు. ఈవిషయమై అనుకూలముగ ప్రభాభిప్రాయ మేర్పడుటకు భారత నాయకులు పాటుపడవలయును. కివలపూర్వదాక్షిణ్య వదిలివేయుటచే కలుగ ఆదాయము నావికాదళమునకు అవసరము నావలను సంగీకర్తవలెనుకై వినియోగింప బడును. జోలం జలంబడనందు అభ్యర్థులను నావికా శిక్షణరపుటకై ఏర్పరచబడిన పాఠశాలలు చక్కగ పనిచేయుచున్నవి. గౌరవ పథ్యులు ఈపాఠశాలలను చూచి తమ అభిప్రాయములను తెలిపిన భాగ్యకరముగ నుండును. మిలిటరీ బడ్జెటు విషయమై ఏవిధమైనను గౌరవపథ్యులు కోరిన తెలుపుటకు సేను సిద్ధముగ నున్నా (కరతాశ్చర్యములు).

కో గారు

కోగారు బడ్జెటుపై ఇట్లు పన్యసించిరి:—ఈసంవత్సర పుబ్లిక్ మిసల సంత్య పీకరముగ నున్నది. కడిచిన 12సంవత్సరములలో 7సంవత్సరములందు లోటు లేలేదు. మొత్తముగా ఈ 7సంవత్సరములలో నూరు కోట్లు లోటు కలిగెను. మిగిలిన 5సంవత్సరములలో 82కోట్లు లోటునిలవనూపబడెను. ప్రతి ఏళ్ళ నైపణ్య రద్దు సేయబడుటచే అక్షేపణలను గావించువారికి ఒక బాణము లగ్నమయిను. దిగుమతి ముంకములను తగ్గించుట అవసరము అందు ముఖ్యముగ మోటారుబండ్లపై నుంకములను తగ్గించుట ముఖ్యము. మెట్లను పరిష్కారమును మరల విమర్శించుట అవసరము. ఆదాయపుపన్ను కంపెనీలపన్ను సముముగ లేవు. కాన్వోరేషను ప్రాఫిట్సుపన్ను రద్దుచేయుట అవసరము. ప్రభుత్వమువారి డిపార్టుమెంటులన్నియు వ్యాపారపద్ధతులపై నిర్వహింపబడుట ఉచితము.

ఆర్థికసభ్యుని ప్రత్యుత్తరము

పిమ్మట చర్చకు సర్ జేమ్స్ బ్లాకెటుగారు ఈక్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి:—నే నీ బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టినప్పుడు ఇందు లోపము లుండవని నేను గుర్తించితిని. (నవ్వు) కాని అందరినోళ్ళను కట్టి చెవునని తలచలేదు. నాకోక కథ స్ఫురణకు వచ్చుచున్నది. ఆమెరికాదేశపు పౌరు డొకడు తన భార్యతో ప్రపంచ పర్యటనమునకు బయలుదేరెను. వైవాజికాను దేశములుచాటి భారతదేశమునకు వచ్చి ఆ గ్రామం దలి టాక్ మహాలు చూచెను. తండ్రి ఆమెరికా యుధులను కమాండరు ఈక్రింది కథమున తలచివార్తపంచెను. "తాభో విషయముగాంచెను. మీల్స్ నోరుమూకికొనినది" (నవ్వు కరతాశ్చర్యము)

ఈబడ్జెటుపై విమర్శము ఆధికముగ చేయబడునని నేనుతలచితిని. ప్రోటెస్టుసర్టిఫికేటుల విషయమై ఒకభుగ్గుడు ప్రస్తావించెను. డిప్యూటీ సర్టిఫికేటు లభ్యము అధికముగలకు ప్రతినిల ఏరాష్ట్రమున ఎన్న సర్టిఫికేటు అమలుపడినది తెలుపు స్టేటు మెంటు ప్రకటించవలయునను సలహాను ఆహ్వాదించుచున్నాను. ఎక్జిజియూటివ్ డిపార్టుమెంటు విషయమై ఇంచితేవుక మిటీవారికి సలహాను అమలునందుంచుటకై ప్రయత్నించెదను. హక్కును కోమగార్లు రాష్ట్రీయకపుములను తగ్గింపవలయునను లక్ష్యమును ప్రభుత్వమువారు దృఢీయించుమకొనియున్నారు. మెట్లను పరిష్కారమును పునర్విమర్శించుట అవసరమని నేనుకూడ అభిప్రాయపడుచున్నాను. కాని ఈమెట్లను పరిష్కారముల అందిరిన్న ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కేవలకవనమును కంగునున్న దను విషయ గుర్తెరుగవలయును ఇంకను రక్షింపులు కప్పముల క్రింద రికోల్టను చెల్లించ వలసియున్నది. త్వరగా ప్రభుత్వము పాటు 15 నెంబరు డివల్యూషను రూపాయి విషయమై అచియపుపన్నులో ఎంత భాగము రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల కెంత చేరవలయును నిర్ణయించుకొనెదరు. కాని ఏరాష్ట్రముల పతస్సర ఆశ్శోష్యముపై ఈసమస్య పరిష్కారము ఆధారపడియుండును రాష్ట్రముల 2 మ స్యలు భిన్నములైయున్నవి. అందుచే ఈసమస్య మరింత తీవ్రరూపము దాల్చుచున్నది.

దిగుమతి ముంకములను తగ్గించువిషయమై కొంతవాదము జరిగినది. మోటారుబండ్లపై నుంకము తగ్గింపవలయునని ప్రత్యేకముగ కొందరు కోరిరి. శోడ్డును చక్కగ నుంచువిషయమై పన్నుల విచారణసంఘమువారు గావించిన సూచనలు రాష్ట్రీ

య ప్రభుత్వము వారు గమనించి కోడుఫండును స్థాపించువిషయమై ప్రయత్నములో నర్చెదరని నమ్ముచున్నాను. నేని మోటారుబండ్ల ధర 1921 సంవత్సరమున 5998 రూపాయలుగ నుండెను. ఇప్పుడు 2185 రూపాయలుగ నున్నది ఇట్టి పరిస్థితులలో మోటారుబండ్లపై నుంకమును తగ్గింపవలయునని కోరుట ఉచితముగ నేదు జేవరలు టారిఫ్సును తగ్గించువిషయమై మరల ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించెదరు. ఇంగ్లండునందు ప్రెసికనిర్యాము చక్కగ యున్న పరిస్థితులు బాగుండెడిదని క్రాఫర్డుగారు చెప్పిరి. ఈవాదమును నేను అంగీకరింపబాలను. ఇంగ్లండు ప్రెసికనిర్యా చక్కగ నుండిన 1914 సంవత్సరము పూర్వమే యుద్ధమునంభవించియుండెడిదని (గేప్రభువుగారు అభిప్రాయపడిరి. దేశపు ఆర్థికపరిస్థితులకు ప్రెసికల సంఖ్యకు గల పరస్పరసంబంధమును నిర్ణయించుట కష్టము. కాలహరణ మొనర్చక వ్యవహారపద్ధతిగ క్లుప్తముగ విషయను బడ్జెటుపై చక్క పరిపించుటకు సభవారిని అభిసందించుచున్నాను.

ఈక్యుటలో మేము చేరలేదు

ఆర్థికసభ్యుని ఉపన్యాసము ముగిసిన పిమ్మట ఆధ్యక్షుడు సభను ఆపుటచేయుటకు లేచిరి బడ్జెటుచర్చకై రెండు దినములు ప్రత్యేకింప బడెననియు, మధ్యాహ్నము తపో తానూ ముట్లాడ ఉద్దేశించెననియు, ఇంతలోనే చర్చకు సర్ జేమ్స్ బ్లాకెటుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చి రనియు సర్ శివస్వామిఅయ్యగారు చెప్పిరి. తాను రంగారామిగారు ముట్లాడ నెంచితిరనియు, మానవతము దాల్చునలయునని ఈక్యుటలో వారికెట్టి సంబంధములేననియు శివస్వామి అయ్యగారు తెలిపిరి.

ఆధ్యక్షుడు శివస్వామి అయ్యగారికి (ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు రెండుదినములు బడ్జెటుచర్చకై ప్రత్యేకింపబడిననభవారు చర్చ సలుపుటకు ఇచ్చగించినందున చర్చ ముగిసెననియు, సర్ జేమ్స్ లుగారికి ముట్లాడ అనుమతి ఇచ్చుటకు పూర్వము ఎవరైనను ముట్లాడెదరమోయని పథ నాలుగు వైపులు తానుచూచెననియు శివస్వామి అయ్యగారు ముట్లాడు విషయమై ఉద్దేశముగాని ఉత్సాహముగాని కనుపరచుటలేననియు ఆధ్యక్షుడుచెప్పెను.

సభ సోమవారమువరకు ఆపుటల చేయబడెను. రెండుదినములు జరుగవలసిన చర్చస్వరాజ్యస్వతంత్ర పక్షములవారు మానవ్రతమువలించుటచే 2 1/2 గంటలలోనే ముగిసెను. (ఆ. ప్రె.)

మార్చి 8

స్వరాజ్యపక్షమువారి నిర్ణయము

(ప్రత్యేకతెలిపార్త)

డిల్లీ మార్చి 4.— స్వరాజ్యపక్షమువారు డిల్లీ రివ లేదీ సభను వదిలిపోయినపిమ్మట మరల సభకురారని తెలియుచున్నది ప్రధమమున వైవాన్సబిల్లును నిరాకరించుటకును దిక్షిణాక్రికా సమస్యపై జరుగుచర్చ సంవత్సరమునను, సరిహద్దురాష్ట్రములందు సంస్కరణములను ప్రవేశపెట్టవలయునను తీర్మానముపై చర్చజరుగునప్పుడును సభకురావలయునని స్వరాజ్యపక్షము వారు అభిప్రాయపడియుండిరి కాని ప్రస్తుతము వైవాన్సబిల్లు చర్చయందును సరిహద్దురాష్ట్రమునకు సంబంధించిన చర్చయందును, జోక్యము కలుగజేసికొనుట అవసరమని వారు తలచుచున్నారు. దక్షిణాక్రికా విషయమై జరుగుచర్చ ముఖ్యమైనదగుటచే ఆదినము స్వరాజ్యపక్షమువారు అవలంబింపవలసిన విధానము ఇంకను నిర్ణయింపబడలేదు. ఈనెల 18 మొదలు 24 వ తేదీలోగ దక్షిణాక్రికాచర్చ జరుగును. అప్పటికి స్వరాజ్యపక్షమునకుచేరినవారు ఢిల్లీలో ఎంతమందియుండెదరో ఊహించుటకు నీలులేదు. అప్పటి ఢిల్లీయందుండు స్వరాజ్యపక్షము వారి సంఖ్యపై వారినిర్ణయము ఆధారపడియుండెను.

తీదనంగారము

స్వరాజ్యపక్షమువారు సభలను వదలిన పిమ్మట రూప ద్భాగశ కాంగ్రెసు సంఘపునర్నిర్మామనకును రాటపు ప్రచారమునకును, హిందు మహమ్మదీయ సమన్యా పరిష్కారమునకు పాటుపడవలరని తెలియుచున్నది. సాంఘిక విభేదములకు అంత మొందించుటపై వహత్యకాంక్ష, సరోజినీ నాయుడు, పండిత మోతీలాలు కైహూ హాకీం అబ్దుల్లాఖాన్, ముఫులానా అబ్దుల్లా కలాం అబ్దుగార్లలో ఒక ఉపసంఘము ఏర్పరచబడినదిని తెలియుచున్నది.

ఇండిపెండెంటు పక్షమువారేమి చేయుదురు! (అసోసియేటెడ్స్)

డిల్లీ, మార్చి 4:—ఇండిపెండెంటు పక్షమువారు లేపు మధ్యాహ్నము సమావేశమై బడ్జెటు గ్రాంటులు వోటింగు సంవత్సరమున అవలంబింపవలసిన విధానమును నిర్ణయించుకొనెదరు. 8 వ తేదీన ఎక్జిక్యూటివు కాన్సిలు డిమాండుపై ప్రధమముననే చర్చ

జరుపుటకు ప్రభుత్వమువారికెట్టి ఆక్షేపణ లేదని తెలియుచున్నది. ఈసందర్భమున పండిత మోతీలాలుకైహూగారు స్వరాజ్యపక్షమువారివర్తన ఒక ప్రకటన గావించెదరు. పిమ్మట స్వరాజ్యపక్షమువారందరు సభను వదిలిపోయెదరు. జిన్నాగారు కూడ ఇండిపెండెంటు పక్షమువారివర్తన ఒక ప్రకటన గావించెదరు. ఈడిమాండు నిరాకరింపబడినపిమ్మట ఇతరడిమాండుల విషయమై ఇండిపెండెంటుపక్షమువారు అవలంబించువైఖరిని జిన్నాగారు ప్రకటించెదరు. ఎక్జిక్యూటివు కాన్సిలుడిమాండును స్వరాజ్యపక్షమువారు ఇండిపెండెంటు పక్షమువారు కలిసి నిరాకరించెదరనియు ఇతరడిమాండుల చర్చయందు ఇండిపెండెంటుపక్షమువారు పాల్గొననియు తెలియుచున్నది.

(తరువాతవచ్చినవార్త)

8 వ తేదీన రెండుపక్షములవారు కలిసి కస్ట్యుడిమాండును నిరాకరించెదరు. పిమ్మట స్వరాజ్యపక్షమువారు సభను వదిలిపోయెదరు. తమకు ఇతిగ్రాంటులవర్చతో సంబంధము లేదని జిన్నాగారు ప్రకటించెదరు. సామ్రాజ్యాసనసభయందే కాక స్టేటు కాన్సిలు యందును రాష్ట్రీయసభలయందు యందును స్వరాజ్యపక్షము వరుకూడ ఆయాసభలను వదిలివేయుదురు. స్వరాజ్యపక్షమువారి సహాయము లేకున్న తామే విముఖ జేయవలసిన ఇండిపెండెంటు పక్షము వారికి తెలియును. ఇండిపెండెంటు పక్షము వారు అల్పసంఖ్యాకులై యుండుటచే అన్ని డివిజనల యందును ప్రభుత్వమువారే జయముగాంచ గలరు. స్వరాజ్యపక్షము వారిలో కలిసి తాముకూడ సభను వదిలి పోవలయునని ఇండిపెండెంటు పక్షము వారిలో కొందరు అభిప్రాయ పడుచున్నారు. మొదటిసము సభనుండి వెడలి వెచ్చి తమ ఆక్షేపణను ప్రకటించవచ్చుననియు పిమ్మట ఇతర డిమాండులను వైవాన్సబిల్లును చర్చింపవచ్చుననియు మరికొందరు ఇండిపెండెంటులు అభిప్రాయ పడుచున్నారు.

8 వ తేదీన ప్రేక్షకులకు టిక్కెట్లు ఇవ్వబడవు 8 వ తేదీన సామ్రాజ్య కాసనసభకు ప్రేక్షకుల టిక్కెట్లు ఇవ్వకుండునట్లు ఆధ్యక్షుడు ఉత్తరువిచ్చెనని తెలియుచున్నది. మామిదార్త కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల సేవలు ఆదినము సభకు రావలయునని ఉత్సాహపడుచురనియు వారికందరకు స్థలముండవలయునను ఉద్దేశముతో ఆధ్యక్షుడి ఉత్తరువును గావించెననియు తెలియుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు గ్రంథములు

కడరసనంతమై ముద్దులు మూటగట్టుచున్నది	1-0-0
శ్యామాసుందరము (రసవంతమయిన నవల)	1-0-0
సకలసేవసమ్యక్తము	1-8-0
శ్రీగురుబోధామృతము అను భక్తిపాటలు	0-4-0
అవిమారకము	0-10-0
మనశ్శరీరములపై పరిసరముల ప్రభావము	0-12-0
నవనాళిచరిత్ర (ద్విపదకావ్యము)	0-12-0
మహర్షి దేవేంద్రనాథ రామోగారి స్వీయచరిత్రము	2-8-0
సంగీత శమంతకమణి నాటకము	0-8-0
తత్వముచంద్రిక	1-0-0
ఆంధ్రశిల్పచిత్రామణి	0-12-0

(పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము)

నివాసము:—

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, చెన్నపురి

ఆంధ్రశబ్దచింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త:—పారనంది రామశాస్త్రిలు గారు
ఆంధ్రవాఙ్మయమునందలి ప్రథమకవి యగు నన్నయ భట్టారకుడు రచించిన ఆంధ్రవాఙ్మయమున కిది చక్కని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను విమర్శించి నన్నయభట్టు నూత్రములకు సంస్కృతాంధ్రములయందు ఆంధ్ర భారతలక్ష్యముల నుదాహరించుచు వ్రాయబడిన అపూర్వముగ వ్యాఖ్య. ఆంధ్రశబ్దచింతామణి నన్నయకర్తకము కావనవారి నారములన్నియు సుప్రమారాణముగా ఖండింపబడినవి. భాషా సేనకు తెల్లరు ముఖ్యముగా చూడవలసిన విశేషము లెన్నియో కలవు.— నెల 0-12-0. పోస్టేజీ వేటు
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, ఘనరాము.

మధ్యరాష్ట్ర శాసన

సభ

బడ్జెటు సమావేశము

గవర్నరు ప్రారంభోపన్యాసము

రాజ్యాంగ సమస్య

(అసెంబ్లీ టేబుల్ పెను)

శాసనసభ, మార్చి 4:—మధ్యరాష్ట్ర బడ్జెటు సమావేశము చేసి ప్రారంభమయ్యెను. గత 12 నాసములలో 22 బిల్లులలో 17 బిల్లుల ముఖ్యస్థానముల తాను సంపూర్ణముగా గవర్నరుగారు శాసనసభ ప్రారంభోపన్యాసమును చేసిరి. ప బిల్లు, (ప్రైవేటు సంగతుల సంబంధించి, వెయ్యిమందితో సంప్రదించినదియు, బీరారు మధ్యరాష్ట్ర ప్రజల సుగుణములను చెప్పి కొనిన ననియు, ప్రతినిధులను అధికారులను అధికారులను పరస్పర సహకార భావము గలదనియు గవర్నరు బట్టెను. మార్చి ఆరునందు గవర్నరు పెంటునకు శాసనసభ యొనంగిన సహాయమునకు, ముఖ్యముగ సప్తముల ఖర్చునిమిత్తము వోటు చేసినందులకు గవర్నరుగారు శాసనసభ తోడ్పాటునకు సంతసించెను. సాధ్యమైనంతవరకు ప్రతినిధులు మందుకు ప్రజల మనోరథము తెల్లించుట వారి ప్రభుత్వము ప్రయత్నించెననియు, రాష్ట్రీయ రాజకీయములం దింతవరకు ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకు భేదాభిప్రాయములు లేవనియు సర్ మాటించి బట్టెగారు వచించిరి. పరిష్కారమునిమిత్తము కొన్ని మహాసమస్యలు లేవని గవర్నరు అభిప్రాయముగాడు “ఉన్నది. పరిష్కారము చేయునపు సమస్యలను మీకు బాధ్యతహీనుల మిచేసియు కొనబడిన మంత్రుల సలహా లేకుండు సేనబరిష్కారము చేయుట సహజము కాదు” అని గవర్నరు బట్టెను.

రాజ్యాంగ సమస్య

రాజ్యాంగ సమస్యను గురించి సేను చర్చించవచ్చును. సే నిదివరకు దానిని చర్చించితిని. అంతకుంటే విశేషముగ మరి చర్చించుటకు సూతాంశములు ముఖ్యము. మంత్రులు లేకపోవుటచే మంత్రపత్యుల నిరాకరించుటచే ప్రభుత్వము గావింపగల అభివృద్ధిపనులెంతవరకు వెనుకబడినవో, ఒక్క రాష్ట్రీయభివృద్ధి కేసాక అభివృద్ధి రాజ్యాంగాభివృద్ధికి యంతవరకు అంతక కరమయ్యెనో మియంతటమీరే యోచింపవచ్చును. గతసంవత్సరమున మితరపున సేను కొంతవని ప్రజాపత్తాభివృద్ధి జేసితిని. వనమెలరమును కర్మకాండయందును దాని ప్రయోజనమును నిర్వహించుచుంటిమిగాన సేను మరి కొంత పనిసల్పుటకు సిద్ధముగ నున్నాను. యూరపియను ఉద్యోగులయెడ యేల భార తీయుటకు ఆనగల ఎక్కలయని సేనోక భారతీయుని ఒకప్పుడు ప్రశ్నింప, అతయొక్క సాతడియుల ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను:— “మమ్ములగురించి ఆయనకు తెలియననిగాని లేక మాయాహల నాయన గ్రహించునట్లుగాని లేక ఆయన అభిప్రాయముల మేము గ్రహించగల మని కాని ఆయన ఎన్నడును లేవడు. మామనస్సులకు గట్టముగలుగకుండ వర్తించుట యూరపియను ఉద్యోగికి మా ప్రేమచెలియును. తనవిషయమై ఆయనయు బాగ్రతగ సేయుండును. ఇతరవిషయములలో మాతోగలసి మాదిని విత చర్యలందు సాకర్యములనీయుటకు యూరపియను ఉద్యోగి ప్రయత్నించును. భారతదేశమును నివసించి భారతీయులతో గలసి పనిచేసినవారెవరును పై కథయందలి సత్యమును మరచిపో ఆరు. సేనయందుగాని, పోలీసుకాపులందుగాని, సెటిలుమెంటు కాపులందుగాని, కరవు ఉపశమనపు బతులందుగాని, అంటు వ్యాధుల అణగారిన పనులందుగాని, జిల్లాయందు పనులలోగాని, యుద్ధరంగముందుగాని భారతీయులను యింగ్లీషు ఉద్యోగులను కలసి పనిచేయుటను నియమించును. మామూలుగా పరస్పర గౌరవముతో వాట సంప్రదించుకొని నడచుచు వారివారి పనులను జక్కగ నెరవేర్చుచు. పనులను మాని వాచుములలోకి దిగినప్పుడే ఒకరి అభిప్రాయము మెదిలు గుర్తించక భేదములపాలనచున్నాడు. ప్రాంతీయులను పరస్పరాభిప్రాయముల గుర్తించు దివములు వచ్చునని గవర్నరు విశ్వసించుచున్నాడు. అందులననే బిల్లుల యందు జరుగుచున్న పనులయెడ తానంత శ్రద్ధవహించుచుండె న్నియు, పరస్పరాభిప్రాయముల నెరుంగుటకు ఎల్ల

మనకు రప్పించి చెడ్డపనులను మంచి పనులను గురించియే చర్చించి కా ర్యములు జరపుటచే తాను సంతసించెదనని యు, తక్కిన విషయములు క్రమముగ వాటియంతట నవియే సంభవించుననియు” గవర్నరుగారు బట్టెరి.

శాఖాంతర విభేదములు

సంయుక్తముగ ప్రయత్నములు సల్పినగాని రాష్ట్రీయ భివృద్ధి జరుగదనియు, రాష్ట్రీయముల కొన్ని కాపులవార లందు గల విభేదములు సంయుక్త ప్రయత్నములకును రాష్ట్రీయభివృద్ధికిని అంతరాయముల గల్గించుచున్నవనిగవర్నరుగారుబట్టెరి. ముఖ్యము కొరకుగల ధనము మొత్తము బీరారు మధ్యరాష్ట్రీయ లతో తీయన సమ్యుగారి పరిష్కారము క్రింద భాగింపబడినదో గవర్నరు వివరించెను. వారి పరిపాలన కాలముందు సర్ టెర్ ప్రాప్త ప్రాంతం, సర్ మోరపంతు జోషిగార్లు ఆర్థికమును బాగ్రతగ పరిపాలించి నందులకును రాష్ట్రీయభివృద్ధికి వారుగావించిన మహాప్రయత్నములకును గవర్నరు సభ్యులనిరువుర క్లాపించెను. బీరారునందు విరివిగ వ్యయపరచుటకు ధనమియబడినది యు, తమ ప్రత్యేకపు అక్కరలనుబట్టి మధ్యరాష్ట్రీయసభ్యులు బీరారు అక్కరల కొరకు వెచ్చించుటకు అభ్యంతరము చెట్టరనియు గవర్నరు తలంచెను. మధ్యరాష్ట్రీయల సీటిని కితాకాల మందు పరిక్షించుటకు ప్రభుత్వముతలంచెననియు ఉత్తరభాగము ముందు సంపూర్ణపరచుననియు గవర్నరు బట్టెను. 9 లక్షలు ఉపయోగము నిమిత్తము గలవు. 9 లక్షలలో 60-వ వంతు మధ్యరాష్ట్రీయసభకు 40-వవంతు బీరారునకును మాక్కుగలదు. ప్రజాపత్తము చేయబడినకాపుల పునఃనిర్మాణము గావించుట ఆలస్యముచేయరాదని గవర్నరు సర్ మాటించి బట్టెగారు దెల్పి ఉపన్యాసమును సమాప్తము గావించెను.

బడ్జెటు స్టేటుమెంటు

శాసనసభ, మార్చి 4:—సుమారు 12. 15 నిమిషము లకు మధ్యరాష్ట్ర గవర్నరు సర్ మాంటేసుబట్టెగారు శాసన సభకువచ్చి, సభ్యులను దేశీయ ఉపన్యాసించెను. ప్రేక్షకుల గేల రీలు క్రిక్కిరిసిపోయెను. గవర్నరు భార్య కుమార్తె మరికొందరు సుప్రసిద్ధ స్త్రీ పురుషులువచ్చిన ప్రేక్షకులలో గలరు. సభ్యులు ప్రభుత్వమును నూరుప్రశ్నలువేసిరి. అన్నిప్రశ్నలకు దొరతనము సమాధానముల నిచ్చెను.

తనసంతరము శాసనసభయందు గౌరవనీయుడగు ఆర్థిక సభ్యుడు జి. జి. మర్టినుగారు 1926-27 సంవత్సర బడ్జెటు శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టెను. 1925-26 బడ్జెటునందు రూ 70550000 లు నిల్వయుండునని మదింపుజేయగా రూ 10076000 లు మాత్రమే నిల్వయుండెనని రిజైజాడు ఎస్టి మేటులవలన బెలియుచున్నది. బడ్జెటు ఎస్టి మేటులకంటె రూ 8026000 అభివృద్ధిగలదు. 1926-1927 సంవత్సరములో రూ 57494000 రాబడివచ్చునని అంచనావేయబడినది. రూ 60123000 లు వ్యయమును, రూ 2529000 లు ఆదాయము కంటె వ్యయ మధికముగనున్నది. కరవు ఉపశమననిధియందలి మొత్తముగూడ గలవుకొని 1926-1927 సంవత్సరము 2 1/2 లక్షల నిల్వతో అంక్వయను. అప్పలనియు యిచ్చినచో రూ 18509000 లు రాష్ట్రీయమునకు నిల్వయుండును. రివిన్యూ ఎక్సైజు, అడవి జైలుకాపులక్రింద అధికముగ ఆదాయమువచ్చునని ప్రభుత్వము దలంచుచున్నది. అభివృద్ధినిమిత్తము రాష్ట్రీయమందలి వ్యాయమును డిమాండులను చెల్లించుటకు ప్రభుత్వము బడ్జెటు తయారుచేసినది సభ్యులు అంగీకరించెదరని ఆర్థిక సభ్యుడు మార్తెనుగారు బట్టెరి. వ్యయము పంపకము స్థిరపరచుటకు, రాష్ట్రీయముల కొరకు అయివేజులు వృద్ధిగావించవలయును. రాబడి యితరపద్ధతులక్రింద సుమారు 9 లక్షలవరకు జెరిగెను. హింసంవత్సరముందు రాష్ట్రీయకట్టములనుండి 9 లక్షలు తగ్గింపబడినది యిండియా ప్రభుత్వము బట్టెను. ఎక్సైజుపన్నుపై మధ్యరాష్ట్రీయప్రభుత్వము ఎప్పుడును నిశ్చయముగ నమ్ముట లేదు. ప్రస్తుత మములందుగల విధానము మార్చుటనో లేక సహజకారణముల ఫలితముచేతనో ఎక్సైజు రివిన్యూక్రమము గాని ఆకస్మికముగాని దగ్గుటగలదు. కాని ప్రస్తుతముందు నిధి బాగుగనున్నది. భావియందు ఆక కవకాశముగలదు.

బడ్జెటుపై రేపు సామాన్యచర్చ ప్రారంభమగును. క్రికెటు అటగాడు జగ్గ నగారికి మిలపేరు వ్యాధికి శస్త్రచికిత్స జేసిరి. అభివృద్ధిగాంచుచున్నాడు. అభివృద్ధి పొందూమహాసభ సన్మాన సంఘమునకు స్వామి క్రేధానందగారు అధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనబడిరి.

శాసనసభ ప్రశ్నోత్తరములు

అబ్బారిశాఖ ఉద్యోగులు సోదాజూచుట
జి. ఎ. సల్వానాగారు:—ఎక్సైజు ఉద్యోగులు యే వేని కొన్ని గృహములలో అనుమానముకలిగి సోదా జూచు నపుడు గ్రామస్తులిద్దరు ముగ్గి సమక్షముందు జరుపవలెనని కన్నడ ఇండియను క్రైస్తవసంఘమువారు మంత్రిగారికి కోరి యుండిరి. ఆవిషయమున ఏమిర్యయించిరి?
ఉ:—ప్రస్తుత నిబంధన ప్రకారము సాక్షుల యెదుట సోదామాడవలెనని కలదు. ప్రతినిధుల నట్లే జరుగుచున్నది. కావున ప్రత్యేకముగ సేమియు చర్య దీసికొన నవసరము లేదు.
పి. ఆంజనేయులుగారు:—సాక్షులనగ అబ్బారిశాఖ సభ్యులు మున్నగువారా?
పాత్రోగారు:—గౌ|| సభ్యులకు దెలియవచ్చినచో ఆ విషయమై విచారింపి కనుగొందును.
ఆదిద్రావిడవిద్యార్థులు
సేలము తాలూకాలో నోకబోర్లు ప్రాథమిక పాఠశాల యందు ఆదిద్రావిడ విద్యార్థుని చేర్చుకొన ఉపాధ్యాయుడు నిరాకరించెను. ఆవిషయమున విద్యాశాఖ దైర్ఘ్యమగు ఏమి శ్రద్ధ దీసికొనిరని ఆర్. పి ర య్య ను గారు ప్రశ్నింప, సమాచారము కొరకై వ్రాయడమయినదని బదులు వచ్చెను.
పీరయనగారు:—ఆదిద్రావిడుల నిరాకరించిన పాఠశాలల గ్రాంటుల నిలుపు జేసిరా?
ఉ:—అట్టిస్కూళ్ల అధికారులకు పాపరిక బట్టిరి. ద త్తమండలముల ఇరిగేషను
జి. రామేశ్వరరావుగారు:—ద త్తమండలములు, చిత్తూరు జిల్లా ఇరిగేషను సంఘమువారి నివేదిక చేరినదా?
ఉ:—లేదు.
రిపోర్టు చేరగనే సభ్యుల కరింగించెదరా?
ఉ:—ఆవిషయమై యోచించురు.

తెండ్రులకు నోటీసు

బెజవాడ మ్యునిసిపాలిటీలో 1926-27 సంవత్సరంలో గోడ్ల మరమ్మత్తుకు క్వార్టర్లు (గట్టి) కంకర 2500 యూనిట్లు కావలసియున్నది. ఈ కంకర మంచరికందిగా ఉండవలెను.
1926 సంవత్సరం ఏప్రిల్ లో 400 యూనిట్లు
" మే నెలలో 400 "
" జూన్ నెలలో 400 "
" జూలై లో 400 "
" ఆగస్టు నుండి నవంబరు
" అక్టోబరులోగా 900 "
ఈ ప్రకారం స్థలము చేయవలయును. అన్యథులకు తృప్తిరముగా లేని కంకర త్రవ్వించుటను. మ్యునిసిపలు ఉద్యోగములు చూపించే ప్రదేశములోగాని డిపోవర్డుగాని కంట్రాక్టరు లాట్టు కట్టి వప్పగించవలెను.
లాట్టు అన్నియు పొడగు 12 అడుగులుగాని దానికి పొచ్చింపు కొల్లగలగానిగాని, వెడల్పు క్రింద 4 అడుగులు, పైన 2 అడుగులు గలవిగాను ఉండవలెను. గే 2 అంగుళములు ఉండవలెను.
క్వార్టర్లు కంట్రాక్టర్ సప్లయచేసుకొనలెను.
ఈ కంకర ఏలేల్లప్రకారం స్థలము చేయగలరో లేదోపుచూ 15-8-26 లోపల మ్యునిసిపల్ ఆఫీసువద్ద సీలుచేసిన తెండ్రు దాఖలు చేయవలెను. తెండ్రు మ్యునిసిపల్ ఆఫీసులో రూ 500/- ఫిరోజీతు చేయవలెను. ధరావకు 1926-27 సంవత్సరం లెఖలు ఆడిటు పూర్తిఅయిన పిమ్మట వాపసు చేయబడును.
వేయిన కనుపరచిన ప్రకారం కంకర స్థలముచేయినచో ఆలస్యమైన రోజులకు రోజు 1 కి రూ 5-0-0 కంట్రాక్టర్లు జరిమానా విధించుటకు అన్యథులకు అధికారముండును.
ఇంకా ఏమైన సలహాయికీ కావలసిన యెడల రద్దు మ్యునిసిపల్ ఆఫీసులో తెలుసుకొనవచ్చును.
మ్యునిసిపల్ ఆఫీసు } (సం) అ. కాళేశ్వరరావు,
బెజవాడ } అధ్యక్షులు. పు|| సం
ది 4-8-26

బొంబాయి శాసనసభ

బడ్డెటు గ్రాంటులపై చర్చ

14773 లు నల్లరి విద్యార్థులకొరకు వెచ్చించుట (ప్రీ ప్రెసెంటి)

బొంబాయి, మార్చి 3:— బొంబాయి శాసనసభ బడ్డెటు డిమాండులపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. రిజర్వుకాని క్రింద రూ. 686000 లు యూరపియనుల విద్యనిమిత్తముగావలయునని హాంమెంబరు గౌ. రియంగారు కోరిరి. భారతీయ మంత్రియే ఈ విద్యారాహిత్యమును జాపరాదని నూచించుటకు రూ. 18000 లు తగ్గించవలయునని నారిమెన్ గారు ప్రతిపాదనగావించెను. నారిమెన్ గారి ప్రతిపాదనను చాలి పరంజిపాయిగారు ఖరపరచిరి. యూరపియనుల విద్య మొదలగు చిన్న సంకతుల విచారించుటకు సావకాశములేనందున యీవిషయము భారత మంత్రికి వప్పగించలేదని హాంకార్యదర్శి నుడివెను. (నవ్వులు) శాసనసభ ప్రతిపాదనను ఖండింపదలచినయెడల వేరు తీర్మానము గావించుట మిగుల గౌరవకరముగ మార్గమని సర్ పాన్సి లారెన్సుగారు బట్టిరి. అంతియగాని గ్రాంటు నిరాకరింపవలదనిరి. నిరాకరించిన యెడల గవర్నరు గ్రాంటును పునర్ధరించును. గ్రాంటు తగ్గించవలయునను తీర్మానము ఓడిపోయెను.

మరికొన్ని వివరములు

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

బొంబాయి, మార్చి 3:— బొంబాయి శాసనసభయందు నేడు బడ్డెటు గ్రాంటులపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. రిజర్వుకాని ధనమున విద్యనిమిత్తము వోటునీయవలసియున్న రూ. 686000 మొత్తము 670000 లకు తగ్గించవలసినదని నారిమెన్ గారు ప్రతిపాదించిరి. ప్రభుత్వము ఈ ప్రతిపాదనను ఖండించుటకు తాపటుల డిమాండుతగ్గించవలసినదని గోరితినని నారిమెన్ గారు చెప్పిరి. తీర్మానము ఓడిపోయెను. అసలు తీర్మాన మామోడింపబడినది.

కుమ్మరివిద్య నేర్పు శాఖానూపరెంటునకును శారి ఆఫీసుసిబ్బందికిని రూ. 14775 లు గ్రాంటు వీయవలసినదని ప్రభుత్వము గోరినప్పుడు సభయందు చతుర్తాగ్రముగ చర్చ జరిగెను. జె. జె. కళాపాఠశాలయందు కుమ్మరివిద్య నేర్పు శాఖయందు ఒకతరగతికి విద్య నూపరించెడల విద్యగరపు చున్నాడనియు, ఆతరగతియందు నల్లరు విద్యార్థులు గలరనియు విద్యామంత్రి చెప్పినప్పుడు సభ్యులు పట్కన నవ్వెరి. అధికముగ ధనము యీశాఖకింద ఖర్చుపెట్టబడుచున్నదని మంత్రి అంగీకరించెను. తీర్మాన మంగీకృతమయ్యెను.

భాగములక్రింద విచారించుటకంటె మొత్తముగా విద్యాశాఖ గ్రాంటును విచారించుట సమంజసముగ నుండునని శాసనసభాధ్యక్షుడు నూచించెను. విద్యాశాఖ మొత్తము గ్రాంటునుండి ఒక్క రూపాయ తగ్గించవలసినదని డిప్యూటీ అధ్యక్షుడు డి. జి. పహలాజుంగుగారు గోరిరి. ప్రాథమికవిద్య ప్రాత్యహింపబడలే దనియు, అందుకొరకు తగినంత ధనము ప్రభుత్వమునుండి మంత్రి నేకరించలేదని ఉపాధ్యక్షుడు చెప్పెను. అనధికారసభ్యులు పెక్కులగు మంత్రిచర్యను విమర్శించిరి. గురువారము వరకును మరిచర్చ నిర్వివేయబడినది.

విద్యాశాఖ మంత్రి విధానము

తీవ్రముగ విమర్శించుట

పహలాజునిగారు తీర్మానముపసంహరించుకొనిరి (అసోసియేటెడ్ ప్రెస్) బొంబాయి, మార్చి 4:— విద్యాశాఖమంత్రి మంత్రి గోరిన గ్రాంటునుండి ఒక్కరూపాయ తగ్గించవలయునని బొంబాయి శాసనసభయందు ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానముపై మరి క్రొంతచర్చ నేడుజరిగెను. విద్యాశాఖమంత్రి అవలంబించిన విధానము అనధికారసభ్యుల తీవ్రవిమర్శనములకు గురియయ్యెను. విద్యాశాఖమంత్రి, తీర్మానప్రతిపాదకుడు పహలాజునిగారు సమాధానమునిచ్చినవిషయ శాసనసభ అంగీకారముపై తీర్మానము ఉపసంహరించబడినది.

సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభ

ఆర్థికవర్షపు బడ్డెటు పేటుమొంటు

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

లక్నో, మార్చి 4:— నేడు తిరిగి సమావేశమైన సంయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభయందు ఆర్థికమంత్రి 1926-1927-వ సంవత్సరమున రూ. 128968000 లు రివిన్యూ ఆదాయమును, రూ. 128,801,000 వ్యయమును అగునని మదింపువేయబడెననియు, రూ. 167000 లు నిర్వయించుననియు అంచనా వేయబడెను. 1925-1926 లో శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టిన బడ్డెటు ప్రకారముగ రూ. 128,942000 ఆదాయము వచ్చుననియు, ఋణపద్ధుక్రింద రూ. 28924000 ఋణము, మొత్తము 165141000 వచ్చుననియు మదింపువేయబడినది. సివిలు అంశములక్రింద 129498000 లు వ్యయపరమటకును, ఋణభాతాను 22944000 రూపాయలును రూ. 2699000 లు ప్రారంభమందు నిల్వ గవ్వించుననియు అంచనావేయబడినది. ప్రవేశపెట్టబడిన బడ్డెటు శాసనసభయందు వామోదించబడిన బడ్డెటునకును భేదముగలదు. యిండియా గవర్నరు మొంటున కర్మింపవలసినకట్టములో 5617000 లు తగ్గించబడినది. రూ. 1587000 లు ఆదాయము మోచ్చినట్లు రివెన్యూ బడ్డెటువలన తేలుచున్నది. సివిలు ఖర్చులక్రింద రూ. 852000లు పోచ్చెను. ఋణముల ఖాతాక్రింద రూ. 2611000 లు తగ్గెను. అందుకు ప్రతిఫలముగ 1926-27 సంవత్సరము రూ. 7920000 లు నిల్వతో ప్రారంభమయ్యెను. ఋణముల ఖాతావలన రూ. 20569000 లు ఆదాయము 1926-27 లో చేకూరునని మదింపువేయబడినది. అంచనావేయబడిన ఆదాయముతో ప్రారంభనిల్వతోను యీ మొత్తము చేర్చినయెడల యీ సంవత్సరపు ఆదాయము రూ. 157457000 లును, రూ. 154371000 లు ఆవ్యయమును అగును. అనగా ఆదవ్యయములు భోగా రూ. 3086000 లు నిల్వయుండును. ఈ మొత్తములో రూ. 1678000 లు రివిన్యూనుండి నిల్వగను మిగతాశేషము కరపు ఉపసమననిది. మరి యితరనిధుల నిల్వయునియు ఎంచవలయును.

బడ్డెటు తయారుచేయబడిన విషయ మరి తిరిగి లక్షలు రాష్ట్రీయ కట్టభారము తగ్గించబడునని యిండియా ప్రభుత్వము చెప్పినవియు, అందువలన 1-వ ఏప్రియలులో సబ్సిడీ మెంటరీ ఎస్టిమేట్ల సభయెదుట పెట్టబడుననియు ఆర్థికసభ్యుడు చెప్పెను. యిండియా గవర్నరు మొంటుయిచ్చిన రిమిషనులో విశేషభాగము ప్రజాయత్నముచేయబడినకాఖల అభివృద్ధినిమిత్తమువెచ్చింపబడునని గౌరవనీయ సభ్యుడు వాగ్దానముచేసెను.

శుద్ధిసహాయకసంఘము, గుడివాడ

ఈనెల 3 వ తేదీని ఉదయము 10 గంటలకు గుడివాడ నేపాశ్రమములో ఆంధ్రఆర్యయోగ మిషన్ కార్యదర్శిగారు, శేకవుల దేవస్థానిగారు ఇద్దరిని శుద్ధిసంస్కారముచేసి తిరిగి హిందూమతములోనికి ప్రవేశపెట్టిరి.

దాలిపర్తి వెంకట్రామయ్య

భారతసంఘే హిందీనాటకమండలి

భారత సంఘే హిందీనాటకమండలి సభాధ్యక్షతవహించుటకై దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ఆహ్వానించిరి. ఈమండలి తరఫున వారికి వందనము అర్పించుచున్నాడను.

గాడేపల్లి నూర్యనారాయణరావు

కార్యదర్శి

ఆంధ్ర సహకారసమ్మేళనము

ఆంధ్ర సహకారసమ్మేళనముయొక్క సాధారణసమావేశము 1926 సం. మార్చి 16 వ తేదీ మంగళవారమునాడు తెజపాడలో శ్రీరామ మోహన పుస్తక భాండాగార మందిరములోన పగలు 1 గంటనుండి జరుగును. ఈక్రిందివిషయములు చర్చింపబడును. చర్చనీయాంశములు:— 1 కార్యస్థానము 2 పాలకవర్గము, కార్యనిర్వాహకవర్గము, వారివిధులు- 3 ఉద్యోగియులవిధులు, బాధ్యతలు, 4 రాష్ట్ర సహకార సభాతీర్మానము, అది అమలులో పెట్టుప్రయత్నములు. (కార్యదర్శి)

విశాఖపట్నం జిల్లా, శృంగవరపుకోట తాలూకా, బోనగి గ్రామంలో బ్రాంచిపోస్టు ఆఫీసును మార్చి 1 తేదీనుండి ప్రారంభించిరి.

23 సంవత్సరముల వయస్సు గల

గర్భిణి స్త్రీని కూనిచేయుట

ది 25-2-26 తేదీ సాయంకాలం సుమారు 8 1/2 గంటలకు గిరిజాం జిల్లా రసులుకొండ గ్రామంలో ఒక బ్రాహ్మణ స్త్రీని కూనీచేసిరి. ఆమె భర్త రసులుకొండలో డిప్యూటీ సేంజరుగా పనిచేయుచుండెను. ఆమెకు సుమారు 11 మాసముల వయస్సుగలిగిన ఆడపిల్లకలదు. ఆమె 5 మాసముల గర్భిణి స్త్రీ. పండుతేదీ సాయంకాలం ఆ గ్రామములో (పుట్టబాలు మాచి) జరిగెను. ఆబంతియాటమాచేసిమి త్రం, ఆమెభర్తవెళ్ళివుండెను. ఆసమయంలో, ఆమె వంటచేసికొనుచుండగా, అకస్మికంగా కూనీచేసిరి. పొలీసు నూపరెంపెండెంటులుగారు అక్కడనే మకాంచేసియున్నారు. ఈకేసును సరించి యింకనూ దర్యాప్తు చేయుచుండిరి.

నిరోధి వెంకటసుబ్బారావు.

మదనపల్లె మోటారుబస్సులో కొట్లాట దౌర్జన్యము

22-2-26 రాత్రి 10 1/2 గంటలకు మదనపల్లె గ్రామము నుండి మదనపల్లెస్టేషనుకు బయలుదేరిన మోటారుబస్సులో, డ్రైవరుతోచేరి 14 గురు ప్రయాణముచేసిరి. వారిలో 3 గురు స్త్రీలును. చిన్నబిడ్డయుకూడనుండిరి. సుమారు 4 మైళ్ళ ప్రయాణమైనప్పుడు, ఒక రెండెద్దులబండివాడు, బండిలోనే పడుకొని నిద్రించుచూ, బండిలోనుండికాదు. సబ్సిడీలు మోటారుబస్సునుమాచి తొలగకపోవుటచే, మోటారు డ్రైవరు బస్సును నేరుగా పోటీయిచ్చులాగు నడిపెను. అప్పుడు బస్సులో కూర్చొనియుండిన ప్రయాణికు డొకడు, స్టాప్, (నిలుపు) మనెను.

డ్రైవరునిలుపక నేను వాగబాండునుకాను. మీరెవరును నాకు చెప్పనక్కరలేదని నడుపుచుండెను. రెండెద్దులబండిలో నిదురపోవుచుండినవాడు లేవకపోయెను. డ్రైవరు బండికినిదుట 4 అడుగులలో నిలిచి మోటారుకల్లము అధికము కలుగచేసెను. ఎడ్డులేదురును, స్టాప్ అని అజ్ఞప్రయాణికుడనెను. బస్సులో ప్రయాణముచేయుచుండిన మరియొక ప్రయాణికుడు ఏమీ ఋమాదుపలుకుము నుమా అనిబెడరించి, చేతులుపట్టుకొని వకడెబ్బకొట్టెను. ఇంకమాట్లాడిన చంపివేసెదననియు బెడరించెను. ఇంతలో బస్సులో ప్రయాణముచేయుచుండిన యితర ప్రయాణికులు కొట్టినవానిచేతులు పట్టుకొని, కొట్టుట తప్ప, అతడేమిచెప్పెను. నీకెందులకు యిట్లుకోపమువచ్చినదో తెలిసినదికాదు అని బుద్ధిచెప్పిరి. యంతటికిని ఎద్దులుభయపడినవేగాని, బండివాడు లేవలేదు. డ్రైవరు బస్సును 3, 4 అడుగులు, వెనుకకునడిచి, ప్రక్కగా తొలగించి బస్సును నడుపుకొని మదనపల్లెస్టేషను 11 గంటల 5 నిమిషములకు చేరినది. బస్సుడ్రైవరు, చేసినదితప్ప, మన్నించవలసినదని ప్రార్థించి వెడలిపోయెను. బస్సులో కూర్చొనియుండినవారి ముఖములు చూచుకొనుటకు అందులో దీపములు లేకపోవుటచే, ఎవరెవరు కూర్చొని ప్రయాణముచేసినది తెలుసుకొనుటకు ఏలులేకపోయినది. స్టేషను చేరినవెంటనే, చివరిప్పనముద్రం రామాచాన్లు, మదనపల్లె రామయ్యతెట్టిగారు, యింకన వకరిద్దరు డ్రైవరుకు యిట్లుచేయుట సరికాదనిరి. మోటారుబస్సులో ప్రయాణికులు గుర్రుగుటుకు దీపము లేకపోవుటయేగాక, మోటారు ఇంజన్ ముందువుండు దీపములుగూడ వెలుగకడే నడుపుచుండివాడు. సీ దీపము కొంచమునేపు అప్పుడప్పుడు వెలుగుట వాడుకయని తెలియవచ్చినది. అధికారులు లైసెన్సులు వగైరాలు యిచ్చునపుడును, వెనుకను వారలచర్యలను గమనించి, యిట్లు దౌర్జన్యము సలుపువారికి తగినశిక్ష విధించినవేగాని యీలాటి చర్యలు అణగిపోజాలవు. చర్యలు తీసుకొనకపోయిన యింకన దుర్మార్గువు నడవడికలు అభివృద్ధియగునని తోచుచున్నది. కొట్టిన ప్రయాణికుని పేరు మనసామి ఏలయిట్లు చేశితివి అని కొందరు అడుగుటవలన తెలిసినది. మోటారుబస్సు ప్రాప్రయిటర్లు, డ్రైవరునమ్ముటచే యీలాటి తగాయలాలు సర్దుచుండును. ప్రాప్రయిటర్లును బస్సులో ప్రయాణము చేయుచుండెదలెనని అధికారులు లైసెన్సు యిచ్చునపుడు కనుపరచి యిచ్చిన బాగుండును. లేకపోయిన చాలా తొందరలు కలుగును. బస్సులో ప్రయాణముచేయుచుండిన అడువారు ఏమనసాగిరి. వారి భయపడిపోయిరి. ప్రయాణికులును బస్సులో ప్రయాణము చేయునపుడు జాగ్రత్తతో ప్రయాణము చేయవలయునని హెచ్చరించుచున్నాను. ప్రయాణికుడు.

మౌనము

సామ్రాజ్య శాసనసభలో బడ్జెటు చర్చకు రెండు దినములు ప్రత్యేకింపబడెను. కాని రెండున్నర గంటలలో చర్చయంతయు ముగిసిపోయెను. ఇందుకు స్వరాజ్య స్వతంత్రపక్ష సభ్యుల హానమే కారణము. దీర్ఘవన్యాసముల నిచ్చునప్పటికన్నను ప్రజా ప్రతినిధులు బడ్జెటు చర్చయం దనలే పాల్గొనకుండుటవలన ఎక్కుడు మేలొనర్చిరి. హానవ్రతము నవలంబించుటవలన తమ నిశ్చయమును ప్రపంచమున కెక్కుడు స్పష్టముగ దెలుపగలిగిరి. 8 వ తేదిన శాసనసభనుండి వెడలిపోవుటకు ముందుగ వీరు తగినరీతిని ప్రవర్తించిరి. పాపము సర్వ శివస్వామి అయ్యగారు తాము స్వరాజ్యపక్షపు కుట్రలో జేరనటుల ప్రకటించిరి గాని తుదకు మాటలాడక పోయిరి. ఆర్థికసభ్యుని ప్రసంగముతో గలిపి పనియంతయు అతి త్వరితముగ ముగిసెను. బ్లాకెట్టుగారు విమర్శనముల కన్నిటికిని జవాబు చెప్పటకు సంసిద్ధులై వచ్చియుందురు. కాటన్ ఎక్స్ ప్రెస్ హ్యూటిని నిలుపుదల జేసినందుకు ధన్యవాదములు చేకూరునని తలచియుందురు. పోస్టు కార్డులు కవర్ల ఖరీదువిషయమై దయజూపుటకు పిలువేదని ఖండితముగ దెలిపియుందురు. వివేరితపు మిలిటరీఖర్చు విషయమై చేసెడి ఆక్షేపణల కన్నిటికిని ప్రత్యుత్తర మొనగియుందురు. కాని వీరి కన్నిటికిని అవకాశము లేకజోయెను. వీరు కష్టపడి నిర్మించిన బడ్జెటును చూచువారు లేకజోయిరి. వీరిని నిరసిచువారుగాని పొగడువారుగాని లేకజోయిరి.

విమర్శనములకు సమాధాన మిచ్చుట సులభము. వాదప్రతివాదముల నలుపుట కుత్సాహముండును. అధికారు లెంతయో మేలొనర్చిరిని తెలుపుటకు పట్టుదల యుండును. కాని, ప్రతికూల పక్షమువారు నిందించుటకు గాని భూషించుటకు గాని తలపెట్టక హానము వహించునపుడు అధికారవర్గమునకు గలిగెడి భయవిభ్రమము లెటులుండునో యూహింపవచ్చును. సామ్రాజ్య శాసనసభ మరల సోమవారమునాడు గూడును. ఆదినమున కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన గ్రాంటును నిరాకరించి స్వరాజ్యపక్షము వారు లేచివచ్చెదరు. స్వతంత్ర పక్షమువారుగూడ వీరితో పాటులేచివచ్చెదరు. వీరికమీదనభకుహాజరై ప్రయోజనముండదు. స్వతంత్రపక్షమువారిొక్కరు చేరి, శాసనసభలో చేయగల పనియల్పము. స్వరాజ్యపక్షపు సహాయము లేకుండ, స్వతంత్రపక్షము వారే కార్యమును తలపెట్టినను ప్రయోజనముండదు. వీరిచ్చెడి వోట్లవలన, ప్రభుత్వతీర్మానము లోకిపోవు. అందుచేష్టసభకు అనలే హాజరు గా

కుండుట, స్వతంత్రపక్షమువారికి శ్రేయస్కరము. ఈ రీతిని ఉభయపక్షములును శాసనసభను విడనాడుచో, అధికారవర్గమును వారి యనుచరులును మాత్రము నిలిచియుందురు. సంస్కరణముల రహస్యము మరింత బాగుగ వెల్లడియగను. స్వరాజ్య పక్షమునకు సంబంధించినంతవరకు 8 వ తేది సభయే ఆఖరుసభయని చెప్పవచ్చును. 8 వ తేదికి పిమ్మట, స్వరాజ్యపక్షమువారేమిచేయవలయునో, కాన్పురు కాంగ్రెసు తీర్మానములో సూచించబడియే యున్నది.

శాసనసభలకు వెలుపల ఆందోళనము జేసి, కాంగ్రెసు మెజారిటీని శాసనసభలకు పంపుటకు ప్రయత్నించుటయ గాక, స్వతంత్రపక్షక మగు నిర్మాణ కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు కాంగ్రెసుపక్షమువారు తలపెట్టవలయును. శాసనసభలను ఖాళీజేసినపిమ్మట, ప్రజాశక్తిని పెంపొందించుటయే ప్రధానకర్తవ్యము. లేనియెడల పట్టిపదర్శములవలన విశేషలాభ ముండజోదు. మాకుజేరిన డిల్లీవార్తబట్టి స్వరాజ్యపక్షమువారు కద్దరునిర్మాణము, జాతీయసభ్యము మున్నగువిషయముల గూర్చి కృషిసలుప నిశ్చయించినటుల తెలియగలదు. జాతీయసభ్యముగూర్చి విచారించుటకు మహాత్మాగాంధీ, శ్రీమతి సరోజినీదేవి, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, హాకిం అబ్దుల్ ఖాను, మాలానా అబ్దుల్ కలం అజద్ గార్లు మున్నగువారు గల యువసంఘమొకటి ఏర్పడె నని తెలియచున్నది. ప్రస్తుతసమయమున స్వరాజ్యసిద్ధి కాలంకముగ నున్నది ఐకమత్యరాహిత్యము. ఐకమత్యమును బలపరచుట కెంతటికృషి జరిగినను, ఎంతటి త్యాగము గావించినను అధికము గానేరవు. దేశమును శాసనోల్లంఘనమునకు సిద్ధపరచుటకు నాయకు లెల్లరును బూని ప్రజలశక్తి సామర్థ్యములను విస్తరింప జేయవలయును. ఇట్టి గొప్పకార్యములను జయప్రదముగ నిర్వహించుటకు, స్వరాజ్యపక్షము వారవలంబించినదీక్ష తోడ్పడు నని నమ్మెదము.

చిత్రకళా ప్రదర్శనము, చెన్నపురి

చెన్నపురి చిత్రకళాప్రదర్శనము గత శనివారమున ప్రారంభమయ్యె నని పాఠకులకు తెలియును. 7 వ తేదీవరకు ప్రదర్శనము జరుగును గాన, చిత్రకళాభిమాను లెల్లరును సందర్శించి యానందింపగోరెదము. దక్షిణదేశము చిత్రకళకు పుట్టినిల్లు. సంగీతాదికళలకిది నిలయము. సుప్రసిద్ధ దేవాలయములు చిరకాలముక్రింద నిర్మింపబడి యున్నవి. వాని యద్భుత నిర్మాణము నేటికిని ఆశ్చర్యముగలిగించుచున్నది. పాశ్చాత్యులకు నయితము విభ్రమము బుట్టించుచున్నది. అందుచెక్కబడిన చిత్తరువులు, విగ్రహములు, విశేష ప్రజ్ఞను చాటుచున్న వస్తువులు సందియములేదు. కాని, చిత్రకళలు రానురాను అడుగంటినవి. పాశ్చాత్యదేశములందు నిరాకరింపబడిన చిత్రములు హిందూదేశమునం దాదర్శప్రాయ మగు దుస్థితి తటస్థించినది. వాని ననుకరించెడి పటములు ఎల్లడల వ్యాపించుచున్నవి. చిత్రకళను పునరుద్ధరించుట కిట్టి ప్రదర్శనములు సాధనము లగుచున్నవి. చెన్నపురి చిత్రకళాప్రదర్శనమునకు 487 పటములు పంపబడినవి. ఇన్నిటియందు, మంచివానితో బాటు

మధ్యస్థముగనుండునవియు, పనికిరానివియు గనుపించుట నహజము. పాశ్చాత్యచిత్రకళకు ప్రాముఖ్యమొనగుట, యాచార మయినను, హైందవచిత్రములకు గూడ నర్హస్థాన మొనగుట శుభసూచకము. హైందవ చిత్రపటములలో గూడ చాల భాగము విదేశీయ రీతుల ననుసరించునవియే గలవు. కమిటీవారి బహుమాన నిర్ణయ పద్ధతులను ప్రేక్షకు లామోదించుటయు కష్టమే. అందుచే మంచి చెడుగులను ఎవరికి వారు నిర్ణయించుకొనుటయేయుత్తమము. సామాన్యస్థితియందున్న వారలే గాక, గవర్నరునతి యగు గోష్ఠిప్రభ్యిగారును, కొల్లంగోడు సీనియరు రాణిగారును చిత్రములను తయారుజేయుట, మిగుల ప్రోత్సాహకరము. గోష్ఠిప్రభ్యిగారి పటములు ప్రకృతి ననుసరించుటలో మిన్నయై యొప్పుచున్నవి. కన్యాకుమారి అగ్రము, హిమవత్సర్వతములు, ప్రభాతము, చంద్రగిరిపర్వతములు, మద్రాసు గవర్న మెంటు హాసు నందలి బాక్స్ వైటింగుహాలు మున్నగునవి మిగుల రామణీయకమై యొప్పుచున్నవి. పాశ్చాత్యులు కొందరుపంపిన ప్రకృతినందర్శనములు ఎక్కుడు నైపుణ్యము గనుపరచుచున్నవి. పాశ్చాత్యరీతుల ననుకరించు భారతీయులలో వీర్ కార్, డిక్ వాలా, కీర్తికార్, టాన్ కర్ గార్ల పటములుచూచుట కింపు గనున్నవి. అల్లాబక్సుగారి శ్రీకృష్ణపటములు, శ్రీరసోగరముమున్నగునవి ఆకర్షవంతముగనున్నవి. లాడ్ గార్ల చిత్రములకు ప్రాణముగలదాయని భ్రమగల్గును. జాతీయకళాప్రవర్ధకమగు చిత్రములలో ఛటర్జీ, సత్యనారాయణ, ఆనందమోహనశాస్త్రి, భాష్యకార్లు, సత్యవాణి, బాపిరాజు, వెంకటరత్నం, దొరస్వామి, సోమయాజి, సత్యవాణి, టాగోరు, చౌగతాయిగార్ల చిత్రములను ముఖ్యముగ పేర్కొనవచ్చును. వీనిలో కల్పనారీతులందు భేదమున్నను, భావప్రదర్శన కౌశల్యము నువ్యక్తమగు చుండును. హైందవ జాతీయకళ యిప్పుడే పుడే మరల బైకివచ్చుచున్నది. పాశ్చాత్య శృంఖలములనుండి తప్పించుకొని సహజకాంతుల వెలుంగ బ్రయత్నించు చున్నది. నవీనజాతీయోద్యమమును నడుపుటలో పంగదేశమున కగ్రస్థాన మీయక తప్పదు. నవీనచిత్రకళోద్ధరణకు గూడ పంగదేశమే మార్గదర్శకురాలయ్యెను. నూతనప్రజోధ మిప్పు డన్ని రాష్ట్రములలోను వ్యాపించు చున్నది. నిరాకారోపాసకులగు బ్రాహ్మసామాజికుల హస్తములనుండి సాకారోపాసకుల హస్తములలోనికి వచ్చిన కొలదియు జాతీయ చిత్రకళ భావరూపగాంభీర్యముల సధికముగ సంపాదించి నూతన వికాసము జూపుచున్నది. ఇయ్యది దక్షిణదేశమునందింకను వ్యాపించుకొలదియు, జాతీయసాంప్రదాయము లధికముగ జేర్చుకొనుననుటకు సందియములేదు. హైందవకళ సంజ్ఞా సూచకమయినను స్వభావము ననుకరించుట ప్రధానము గాకున్నను ప్రాచీనకాలపు సంజ్ఞలను పూర్తిగ నుద్ధరించుటకు సాధ్యపడునని దోచదు. జీవిత మెటుల మార్పుజెందు చున్నదో కళయు అటులే మార్పుజెందు చుండును. నూతనసంజ్ఞలు నూతనభావములు మొలకెత్తు చున్నపుడు చిత్రకళారీతులుగూడ మార్పుజెందకమానవు. హైందవసాంప్రదాయములపై కళ యాధారపడుట యవసరమయినను వ్యక్తులప్రతిభకును స్పృహకిని చక్కని

అవకాశముండ వలయును. లేనియెడ అభివృద్ధి గలుగదు. అన్ని శాఖలలోనలె దీనియందును స్వాతంత్ర్యము పెరుగుటకు వీలుండవలయును. అనవసర నిరోధములను తొలగించవలయును. అందరును నొక్కరితినే మెలగవలయునను నియమము లేదు. నవీనచిత్రకళాపరిణామ మెటులుండునో యింకను నిర్ణయింప వీలులేదు. ప్రాచీన గాధలను, దేవతా విగ్రహములను చిత్రించునపుడు, ఏయేనియమముల ననుసరించుట యవసరమో తెలుపుట కష్టము. కాని కొంత కాలమునకు హైందవకళాప్రత్యేకత స్ఫుటము గాక మానదు. ఇప్పుడు చిత్రకళాదర్శనా నిర్వాహకు లింత వరకు, హైందవకళకు తగిన ప్రాధాన్య మొసగరయిరి. ఈ సంవత్సరమున అనుకూలమార్గము దొక్కినందుకు వీరి నభినందించెదము. ఇకముందు నుండియు, హైందవకళకు ప్రాముఖ్య మొసగి, విపులములకు ప్రోత్సాహ మొసగుటయగాక, ప్రజావంతులచే ఉపన్యాసముల నిప్పించి, వివిధచిత్రములందలి నైపుణ్యమును జనసామాన్యము గ్రహించునటుల జేయుట యవసరము. ప్రజలూరక జూచి పోవుటవలన ప్రయోజన ముండదు. కొన్ని పటములందలి భాషగాంభీర్యమును తుణకాలములో గ్రహించుట కష్ట మగును. చూచినకొలదియు, యోచించినకొలదియు, వాని యుత్కృష్టత గోచరించును. ఈ విషయమై ప్రేక్షకులకు జోధింపగల పండితులను నియమించుచో, ప్రదర్శనపు విలువ తప్పక హెచ్చును.

మద్రాసు బడ్జెటుచర్చ

మద్రాసు బడ్జెటుచర్చ నిన్నటిదినము ప్రారంభమయ్యెను. బడ్జెటును గాంచి సంకల్పింతుడైన రెవెన్యూ గవర్నరును గనుపింపదు. మున్ముందుగ 76 లక్షల నష్టము గనుపించుట అశుభచిహ్నము. గత సంవత్సరము 90 లక్షల లోటు గనుపించెను. రాష్ట్రోత్పన్నములలో జేయబడిన తగ్గుదల యీ లోటును పూడ్చుటకు సరిపోయెను. ఈమారు గూడ 37 లక్షలు కష్టములలోదగ్గును. కాని లాభమేమి? ఈమొత్తముపోగ నింకను లోటు మిగులును. కష్టములు తగ్గుచో, ట్రాన్సుఫర్డు శాఖల కెంతయో లాభముగలుగునని యుద్విష్టారువారి ఆశ లడియాశ లగుచున్నవి. దేవుడు వర మిచ్చినను పూజారి వరమియడను సామెత ప్రకారము, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దయదలచినను ఫలము లేకున్నది. రాబడికన్న న్ను వ్యయ మేల హెచ్చుగావలయును? ఎక్కడనో గొప్పలోపము గలదు. పరిపాలనావిధానమున కిది ఏమాత్రము గౌరవము గాజాలదు. పంటలు పండుచు టేముము తక్కువగ నున్న సంవత్సరములలో గూడ నిట్టి దుస్థితి ప్రబలుచో, నితరసమయములలో నెటులుండునో యూహింపవచ్చును. ఏ శాఖయు తృప్తికరముగ పనిజేయుటలేదు. ఎక్సైజుశాఖా పరిపాలనమును పలువురుసభ్యులు నిరసించిరి. మద్యపాననిషేధమునకై కృషి నలుపు సూచనలు గానరావు. పురుచ్చేరిలో అరవిందయోగిని దర్శించువారలకు గలుగుచున్న యిబ్బందులకు లాఆర్డు శాఖ బాధ్యత వహింప వలయును. ఫ్రెంచిపోలీసువారే జాధ్యులని చెప్పిన ప్రయోజనము లేదు. అరవిందుని విషయమై నిర్బంధములను విధించుటకు ఫ్రెంచివారి

కెట్టి యవసరము గనుపింపదు. అధికారవర్గము వారు శాసనసభ్యుల హెచ్చరికల ననుసరించుచో ఆదాయవ్యయములు సరిపోవును. కాని వీరు సూచించెడి తగ్గుదలలలో చాలభాగము చర్చకే రావు. వచ్చినవానిలో నయినను విశేషభాగము నిరాకరింపబడు చుండును. అందుచే బడ్జెటు చర్చ నిరర్థకమగు చున్నది నారాయణ మీననుగారిని వదలివేయ వలయునని ఎందరు జెప్పినను ప్రభుత్వమువారు తమ పట్టుదలను విడుచుటలేదు. ఆంధ్ర దేశమునందు ఇరిగేషను సౌకర్యములకు ఖర్చు పెట్టిపొమ్ము స్వల్పమని యిదివరకు చెలిపియుంటిమి. సంతతమై బాధితములగు పశ్చిమాంధ్రమండలములకు శాంతి గలుగకున్నది. పరిపాలనపు వ్యయ మధికమయినది. దీనిని తగ్గించినగాని రాజధానికి మోక్షము గనుపింపదు. స్థానికస్వపరిపాలనము తీగగతియం దుండుట శోచనీయము. స్థానికసంఘములకు నామినేషను జేయుపద్ధతి చాల లోపమని పలువురు సభ్యులు తేటపరచిరి. పక్షబలమును వృద్ధిజేయుటకు బనికెచ్చెడి నామినేషనులవలన స్థానిక స్వపరిపాలనము దుర్దృశ గాంచుట వింతగాదు. ట్రాన్సుఫర్డు శాఖల కిచ్చినద్రవ్యము నయినను పూర్తిగ వినియోగింపక బోవుట మిక్కిలి నిరుత్సాహకరము. విద్య, వ్యవసాయ పరిశ్రమల శాఖలు గ్రాంటులను పూర్తిగ నుపయోగింపనపుడు ఎక్కుడుసొమ్ము నీయవలసినయవసర మేమి గలదని అడుగుట సహజము. ఇరిగేషను వ్యయమునందుకూడ తగ్గుదలను మదింపు వైచుట భావ్యముగ లేదు. జనరల్ పరిపాలనపు వ్యయము 1925-26 సంవత్సరమున 225 లక్షలుగాగ, 1926-27 సంవత్సరమున 235 లక్షలుగ మదింపు వైచుట చోద్యము. ఇటులనే పోలీసువ్యయము 189 లక్షలనుండి 193 లక్షలకు పెరుగనున్నది. దీనినేల తగ్గింపగూడదో తెలియదు. ఆరోగ్యమునకు మాత్రము 39 లక్షలనుండి వ్యయము 35 లక్షలకు తగ్గింపబడినది. వ్యవసాయమునకును, పరిశ్రమలకును 32 లక్ష లొకదానికిని, 19 లక్ష లింకొకదానికిని ప్రత్యేకింపబడెను. దేశమున కత్యంతావసరమగు శాఖలకు ఖర్చు స్వల్పముగ నుండుటయు, ఇతరశాఖలకు వ్యయ మధికమగుటయు, జరుగుచున్నంతవరకు అభివృద్ధి కవకాశము గలుగదు. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమువలన, పరిపితులు మారుటకుబదులుగ తీగగతి గాంచుచున్నవి. ఇట్టి సంస్కరణములు తొలగి స్వపరిపాలనము లభించినగాని దేశమునకు ముక్తి గలుగజాలదు.

మిలిటరీ ఖర్చు

ఇండియా బడ్జెటు గూర్చి సామాన్యశాసనసభలో నెట్టిచర్చ జరుగకున్నను, సైన్యాధిపతి యగు సర్ విలియంబర్డువుడ్డుగారు దానిని సమర్థింప దొడంగిరి. వజిరిస్తాను దండయాత్ర యింకను ఎంతకాల ముండునో తెలియదు. సరిహద్దుప్రాంతములలో సమాధానము గుదుర్చుకొనుచో, ప్రస్తుతపు ఖర్చు కొంతవరకయినను తగ్గిపోవును. 1926-27 సంవత్సరమునందు 55 కోట్ల ఖర్చును ప్రత్యేకించుటవలన, దేశభ్యుదయము పెంపొందుట కవకాశము గనుపింపదు. ప్రకాంతసమయమున గూడ ఖర్చును తగ్గింప వీలు లేనిచో, నితరసమయములలో నెటుల సాధ్యమగును? అసాధారణసమయ

ములందు, సైన్యవ్యయ మధికమగుచో, సహింపవచ్చును. ఎప్పుడును ఇంతభారమును హిందూ దేశము భరింపవలసియున్నచో, దేశము కోల్పోనుట ఎటులో చెలియదు. ఏబదికోట్ల రూపాయల కన్న నెక్కువఖర్చు అవసరములేదని ఇంచీకేపు సంఘమువారు తెలిపిరి. అదియే గరిష్ఠ సంఖ్యయని వారి యుద్దేశ్యము. అంతవరకయినను తగ్గించుట ప్రభుత్వధర్మము గాదా? కాని, అటుల తగ్గించుట అసంభవమని, బర్డువుడ్డు గారు చాటుచున్నారు. ఇంచీకేపుగారి సూచనలు త్రాడు బొంగరము లేనివట. హిందూదేశ తేమమును సైనికుల సంకల్పిని సాక్షవము నాలోచించిన, ఖర్చు తగ్గింప వీలుపడదని, బర్డువుడ్డుగారి యుద్దేశ్యము. వ్యయము ఏబదికోట్లకు తగ్గుచో హిందూ దేశమున కపాయముగలుగు నని ఎంచుట పరిహాసాస్పదము. ఇట్టి నిస్సార మగు హేతువులు ప్రజలలో నమ్మకముబుట్టించజాలవు.

ప్రభుత్వ సెలవులు:- సెక్రటేరీయటు ఇక్వెస్టుమెంటు చట్టముప్రకారము యితర సెలవులలో వాటు 1926 సం॥ యిదిగవ సెలవుదినములు ప్రకటించబడినవి:-

మార్చి 15, ఏప్రిలు 8, 9, 13, 14, జూన్ (రాజుగారి జన్మదినము) 21, జూలై 21, ఆగస్టు 30, సెప్టెంబరు 11, 20 అక్టోబరు 6, 15, నవం 4, డిశం 27, 28, 30, 31.

ప్రభుత్వకోర్టులకు ఈస్టరు ఏప్రిలు 6, 7 ఎంపైరు జే 24, మేక్రిష్చును డిశం 24, 29 దినములుగూడ సెలవుగ నుండును. గ్రామాంతరముల సివిలకోర్టులు ఏప్రిలు 1, 5, 6 తేదీలందు పనిజేయుదుండవలెనని ఇవిగాక క్రైస్తవులకు మే 13, ఏప్రిలు 1, హిందూవైష్ణవులకు ఏప్రిలు 21 (శ్రీరామనవమి) తురకలకు ఏప్రిలు 15, జూన్ 22, జూలై 15, 20, వేదీయగూడ సెలవుదినము లగను.

ఆదిద్రావిడులు ఆది ఆంధ్రులు:- దక్షిణ ఇండియాలో సనాతన ద్రవిడ జాతివారసువారిని సూచించుట కుపయోగించు “పంచమ-పరమ” శబ్దముల తీసికొని ప్రభుత్వ రికార్డులలో అరవదేశమున “ఆదిద్రావిడుల” యను తెలుగు జిల్లాలలో “ఆది ఆంధ్రుల” నియు పేర్కొను చుండవలెనని 1922 సం॥ మార్చిలో శాసనసభవారు తీర్మానించినందుకిది.

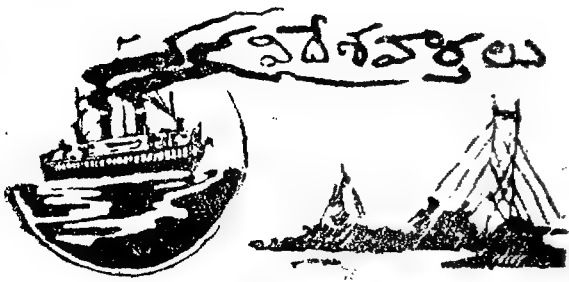
వారటు గోరినచో ఆదిద్రావిడులు ఆది ఆంధ్రులనియు ప్రబలనియు పిలుచుటకు శివుజిట్టి ఆధ్వర్యతరము లేదనియు, కాని ప్రాతరీకార్డుల సవరించుటకు వీలుండదనియు ప్రభుత్వము వారు తెలియజేసిరి. అందుచే యికముందు పంచమ, పరమ అనుటకు బదులు ప్రభుత్వపత్రము లన్నిటిలో తమిళమున ఆది ద్రావిడశబ్దము, తెలుగు జిల్లాలలో “ఆదిఆంధ్ర” శబ్దము యితరులెవ్వడచో ద్రావిడాలియు ఉపయోగించుటకు ప్రభుత్వమువారు యేర్పాటులుజేసిరి. (గజెటు)

డా॥ లక్ష్మీపతిగారు

దక్షిణదేశములో ఈదినపంపులను లందరి ఆయుర్వైద్యవైద్యకాలలను యీకెలాఖరున జూడజోయెదరు. చిదంబరం నాగపల్లం, పట్టుకోట; తిరుత్తై పూడి, నన్నిలం, తిరుచనాపల్లి, మధుర, కర్నూటి, తిప్పనల్లి, అలంకులం, రామనాడు, దేవకోట.

శ్రీ చౌడేశ్వరితిరుణాల (నందవరము) “ప్రతిసం॥రం శ్రీ నందవర చౌడేశ్వరితిరుణాల వైశ్రేణు శుం మొదలు శుం ౬ ల మొత్తం జరుగుచుండును. అయితే యీక్షయనామ సం॥రమునందు వైశ్రేణుసము అధికమాసము వచ్చినందున, నిజవైశ్రేణుసమునందు శుం మొదలు శ్రీదేవివాళి తిరుణాల జరుగును.”

సంయుక్త రాష్ట్రముల గవర్నరు శ్రీయన్యాధి నివారణ సంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగిన సభకు అధ్యక్షత వహించెను. అక్కోలో శ్రీయన్యాధి ఆఫ్ఫిలైరి నిర్వహించెనను సూచన జేబడెను.

ప్రాంసువైఖరి

పారిస్, మార్చి 2:—లోకల్ ఓడంబడికను వర్ధిల్లించుటకు మరల ప్రారంభించినది బాతిసమితి సభ్యులసంఖ్యను హెచ్చించుటవలననే బ్రిటన్ గారు అనుకూలముగ ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. బాతిసమితిసభ్యులసంఖ్య హెచ్చుగాకను ముఖ్యమంత్రియయిన యారపునకు చాలమారులలో నున్న వాల్మిగ్నెడు బాతుల తీర్పునకు అందజేయవలసినదనిరి. పోలండుకుగూడ బాతిసమితిలో స్థానము నీయవలసినదే యనియు జర్మనీయభిప్రాయముతో బాతినను ఇవ్వవలెననీ నుడిచిరి బాతిసమితి సభ్యులకు ఆలవాలముగనుండునది. దానికి ప్రత్యుత్తరముగా తరము బాతిసమితి తీర్మానములన్నియు ఏకగ్రీవముగ నున్న నే సార్థకముగ నుండుననిరి.

జర్మనీకి పోలండుకు నిజముగ కొన్నికష్టము లుండును. సభ్యుల సంకీర్ణించిన ఇతరులతో కలిసి మాట్లాడుటచే ఉత్తమ పద్ధతి.

జర్మనీవయమై లోకల్ ఓడంబడికను వైతిక ఒడంబడికలను ఏకవేయటకు ప్రాంసు తలంచుచున్నదమట అసత్యము. జర్మనీపై మనము కట్టుదిట్టములను జేసికొనుచున్నారమట తప్పు. జర్మనీలో గాని మరితరులలో గాని ఒడంబడికలను జేసికొనకపోవచ్చును.

బాతిసమితి తననిశ్చయమును జేయునపుడు ఒకరల పలుకుబడి ప్రేరేపణ లేకుండ స్వతంత్రముగజేయు లక్ష్యపరము. బాతిసమితిలో కాక్స్ తీర్మానములను అక్షేపించువాడు జర్మనీని జేర్చుకొనునపుడు ఇచ్చిన అవకాశమును వినియోగించుకొనెను. అది వారివాక్కు. ఎవరును ఆక్షేపించుటకు పీలులేదు. ఈసమయమున చర్చించు తగాదాకములు సంపూర్ణస్వతంత్ర్యముతో విషయములను చర్చించుటకు బాతిసమితికి సహకారముగ నుండవు. లోకల్ ఓడంబడికలను 418 మంది అనుకూలముగను 71 మంది ప్రతికూలముగ ఆశూరించిరి.

ఒకవేళ రాజీకుడరవచ్చును!

బాతిసమితి తగాదావిషయమై తృప్తికరముగ పర్యవసానము జేలవచ్చుననియు, ఫిబ్రవరి 24 తేదీని చెల్లి నుండి వచ్చిన సందేశముప్రకారం రాజీ కుడరవచ్చుననియు అనుకొనుచున్నారు.

రాజీవు సమావేశములో జర్మనీని జేర్చుకొన్నపిదప ఇతరరాజ్యముల హక్కులనుగూర్చి తెలియజేయుటకు ఒకసంఘ మేర్పడును. సెప్టెంబరులో సమావేశమగు అసెంబ్లీకి సకాలములో నివేదికను వారు ఆలోచించుటకు అందజేయవలెను.

బ్రిటిషుపత్రికా వ్యాఖ్యలు

ఒక్క బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారుమాత్రమే ఈవిషయమై భిన్నాభిప్రాయముగ నుండుట విచారకరము. ఎట్టి ఉత్తరపు లేనిదే చాంబర్లెనగారు జనీవాకు జోనుండుట చాల ఘోరమని మాంఛెస్టరు గార్డియనుపత్రిక వాకొనుచున్నది.

నిజముగ బాతిసమితి సభ్యులలో నింపివేయుటకు ప్రెంచివారినిర్మాణము చాంబర్లెనగా రంగీకరించిరి ఏమని డెయిలీ క్రానికలుపత్రిక యడుగుచున్నది.

నిన్నటిదినము సభ అంతరహస్యముగ జరుగుట బాగులేదనియు ఇట్లుజేయుట కొందరి కిష్టములేదనియు ఇది నిరుత్సాహముగ నుండుటయేగాక దుర్భిప్రాయమును కలుగజేసినదని చెప్పుమినిర్దురు గజేటుపత్రిక చెబుచున్నది. బాతిసమితిసభ్యుల సంఖ్యను హెచ్చుజేయుటకే ఆతడు యుద్దేశ్యమును జూపెననియు జర్మనీలో పోలే స్వేయను పోలండు బాతిసమితిలో జేరవలెనను తలంపుతో చాంబర్లెనగా రున్నటులును చెబుచున్నది. డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్ పత్రికగూడ నిరుత్సాహమునే జూపుచున్నది.

ఇచట బయలుదేరిన ఆక్షేపణ లన్నియు మన దేశీయ రాచరీయములకు సంబంధించినవియు అంతర్జాతీయ ప్రపంచములో ఎవరికిని అపహాసు అనుమానము లేదనియు లోకల్ ఓడంబడిక

లో ప్రారంభించిన యారావీయను కాంక్షిసమస్యను ఇంకటితో ఆపుజేసెదకేమా యనియు యడుగుచున్నది. మే మనుకొన్న తలంపులే ప్రభుత్వమువారుగూడ ఆలోచించిరిని అనుకొనుటకు పీలున్నది. వాకేమి తీర్మానించెదకో దానినిగూర్చి మేము నమ్మకముగ జెప్పగలవార మనుచున్నది.

ప్రతిష్ఠంభము జరుగునేమో యనుభయము

జనీవా, ఫిబ్ర 28:—బాతిసమితి సభ్యులసంఖ్యను హెచ్చించరాదని ప్రతిజ్ఞను ఆక్షేపణలు ప్రబలుచున్నవి. దీనిని ఎట్లో ఒకవిధముగ తప్పించుకొన్నగాని లోపల అందరకును చెడునని బయటడుచున్నారు.

ఇదివరకు కాక్స్ ముగ సభ్యులుగానివారు తమ ఆశయములు పూర్తముగ కాక్స్ తీర్మానము లభించినచో జర్మనీప్రవేశమునకు అడ్డుకలిగెద రనుకొనుచున్నారు. ఎవరిఆశయములకు భంగమురాకుండ కొంత ఆలస్యముజేయుట కీవిషయమునంతయు హేనుకోర్టువారు బాతిసమితి ఒడంబడిక నాలవనూత్రమును వ్యాఖ్యానమునర్చి కాక్స్ తీర్మానముల నెలకొల్పుటకు ఏకగ్రీవముగనో, లేక బహుళసంఖ్యకుల గ నుండు టవసరమో చెలుపవలెనని గోచెను.

హేనుకోర్టువేసవిలో సమావేశము గానుండుటచే ఈవిషయమును సెప్టెంబరువరకు ఆపుజేసెదరు. ఏకగ్రీవముగ అందరను ఒప్పుకొన్న నే కాక్స్ తీర్మానమును ఇవ్వవలెనని తీర్మానించిన జర్మనీ సదా ఎన్నికలకు జర్మనీ అడ్డుతగులును. మార్చి 7 వ తేదీ లోపుగ ఏకగ్రీవముగ ఎవరును అంగీకరించుట బడదనుచున్నారు. దీనికికారణము బాతిసమితిసభ్యులు ఇతర కాక్స్ తీర్మానములను జేర్చుకొనవలెననుటయే.

బాతిసమితి-జర్మనీ ప్రవేశము

డాక్టరు లూథరుగారే యభిప్రాయము

హ్యంబర్గ్, మార్చి 2:—ఆఖరు నిమిషమునందు ఇంత శ్రమపడి నిడుడు అవలంబించిన విధానముయొక్క లాభములను పాడుజేసికొనుట కెవరును సాహసించరనియు జర్మనీ బాతిసమితిలో జేరినదే అంతముఖ్యముగ మార్పులను బాతిసమితి నిర్మాణమున జేయరని నమ్ముచున్నారమనియు జర్మనులు ఒక్కరే ఇట్టి యభిప్రాయముతో లేరనియు జర్మనులు జనీవాకు బయలుదేరుటకు పూర్వమే జర్మనీయభిప్రాయమును అందరను ఒప్పుకొనెదరనియు లూథరుగారు రనిరి.

లోకల్ ఓడంబడిక రాయబారములు ప్రారంభమైనప్పటినుండి యూ రాచరీయ సమస్యలను నిష్కాపట్యముతో నుపాధ్యక్షులతో లెక్కరగ కుద్దిగ ఆలోచించిన ఎంత లాభమో చూడగల్గితిమనిరి. ఇట్టి లాభకరముగ పద్ధతిని ఇంతను సాగించెదదరని అనుకొనుటకు అన్ని బాతులకును అవకాశమున్నదనిరి.

హెన్రీ రాకొమరుడు

ఇండియా రాజ ప్రతినిధి సైనిక సిబ్బందిలో హెన్రీ రాకొమరునికి ఏదో యుద్ధోగ ముండు ననుకొనుచున్నారు.

జాతి సమితి సభ

సభ్యులస్థానములను హెచ్చించువిషయము

ప్రేక్షకులు క్రిక్కిరిసి యుండుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

పార్లమెంటు సభ్యుని తొలగించుట

లండన్, మార్చి 4:—కామస్యసభలో బాతిసమితిసభలో సభ్యులస్థానములను హెచ్చించువిషయమై జేయు ప్రకటనమును వినుటకు ప్రేక్షకులు క్రిక్కిరిసి యుండిరి. సభ్యులలో నిండిపోయెను. ప్రశ్నల సమయమున చంచలము బయలుదేరెను. తన ప్రశ్నలకు పించను మంత్రి ఇచ్చిన ప్రత్యుత్తరమునకు ఆ సంక్లిష్టమైన నీలు మక్కి నుగారు వక్ర సభాధ్యక్షుడు వారింపినను వివక-అడపక అవనపు ప్రశ్నలను వేయవొడంగెను. సభాధ్యక్షుని మందలింపును లక్ష్యము జేయలేదు. మక్కి నుగారిని తొలగించుడని జోయిన్స్ టాక్ హక్కుగ రు తీర్మానమును ప్రవేశజెట్టు అయ్యది 151 మందిచే అంగీకరమయెను. 49 గురు ప్రతిపూరుగ నుండిరి. కామస్యసభ చుగిసినపిమ్మట సభను ఆపుజేయవలెనను తీర్మానము ఒడిపోయెను. ప్రభుత్వపక్ష సభ్యులు 100 మంది ప్రభుత్వములో జేరిననుట.

సుక్కురుడాము

దాని డివయోగమును గూర్చి ప్రశ్నలు.

ప్రభువులనభిలో ప్రస్తావించుట

లండన్, మార్చి 3:—ప్రభువుల నభిలో సుక్కురుడా దామును గూర్చి ప్రశ్నించిరి. ల్యామింగ్స్ ప్రభువు ఇట్లు అడిగెను:—సుక్కురుడాము విధానమునకైన మొత్తపు ఖర్చు అచనానంతను అనుభవముగల కంట్రాక్టులకు ఫరము (కంపెనీ) తరపున స్వతంత్రముగ ప్రత్యేక నిపుణు లెవరైన తయారు జేసిరా?

ఈమదింపునకును అధికార రీత్యా అంగీకరించినదానికిని విమర్శదము?

సుక్కురుడా విధానము ప్రస్తుత రూపమునందు అసంతృప్తికరముగనున్నదనియు అపాయకరమైనదనియు ఇండియాలో సుప్రసిద్ధిగాంచిన ఇంజనీయరులు తమ కింతవరకు ఈయనుభవములో ఇట్టిది తెలియదన్న సంగతి బర్మిన్ హామ్ ప్రభువుకు చెలియునా?

ఈదాము సమాధుముచే ఎంత భూమికి నీటిపాటుదల గల్గును? జనుందారీల కెన్ని ఎకరములు, ప్రభుత్వమువారి కెన్ని ఎకరములు తీసికొనిరి?

సుక్కురుడా దాము విధానము లాభించు మార్గముగాని అవకాశముగాని ఉన్నదో లేదో ఆర్థిక విషయములను గూర్చి స్వతంత్రముగ విచారణ సల్పవలయు బర్మిన్ హామ్ ప్రభువు జేయనూడదా?

సిడెహాం ప్రభువునకు బడ్జెటుగనుండుటచే ఈప్రశ్నలను తన నడుగవలెనని ల్యామింగ్స్ ప్రభువు నుడిచెను. సుక్కురుడా విధానము ప్రపంచములో గొప్ప పనులలో ఒకటి 20000000 పానులు ఖర్చు అయి యుండునని నమ్మెదనిరి.

మొదట 12000000 పానులనే అంచనా వేసిరి. అనంత మొదటి విధానమును అవలంబించిన విక్రయించడముకొన్న భూమి కిమ్మ లెంతగనో కనుగొనుటకు 1918 లో నియమించిన ఇద్దరు ఉద్యోగులు మంచి భూమి ఖరీదు 10 రూపాయలలో 20 రూపాయలలో అగునని చెలియజేసిరి. కాని ఈవిధానమును తయారుజేసినవారు రెండవతరగతి భూమి ఖరీదు 200 నుండి 250 రూపాయలు అగుననిరి. అందుచే ఈగొప్ప విధానముతో ముందుకు పొగుటకుమందు ప్రభుత్వమువారు స్వతంత్రముగ యభిప్రాయమును చెలుప సమంజసమని తలంచిరా యనియు అడుగుచున్నారు. ఆర్థికరూపేణా అయ్యది బాగున్నదాయని యడిగిరి. ఇతరవిషయములందు సింధుదేశమునకు ప్రత్యేక ప్రమాదముండదాయని యడిగిరి.

భూమిని అమ్ముటకు చాల కష్టమును. కొనువాకుండవలెను. అదియే చిట్క. ఇతరులను గూడ భూమిలో ప్రవేశించునటుల జేయుట మరయొక కష్టము. అయ్యది మంచివిధానముగాను. ఇట్టి మధ్యమ విలువగల భూమిని గొన్నచో ప్రజలు సామ్యము నవ్వపోకమానరు.

భారతదేశ ఆర్థికశిక్షణకు బాగుపడెనని ల్యామింగ్స్ ప్రభువు సంకల్పిని వేరబుచ్చెను. 'బ్యాంక్' విధానములను కిక్కిర్పరూపేణా నవ్వనుచున్నది. ఈసంవత్సరము సుక్కురుడా దామునకు 108 లక్షలను ఆర్థిక పత్రములో ఖర్చు జూపెదరనిరి.

బర్మిన్ హామ్ ప్రభుని ప్రకటనము

మరల సుక్కురుడాదాము విషయమై పరిశోధన సల్పవలెనని ల్యామింగ్స్ ప్రభువు జెప్పినదేయి. నచ్చలేదనియు అందుచే అసలు పనిని ఆపుజేయవలయునని లేదనియు ఆర్థిక విషయమును గూర్చి ఇండియాలోను లండనులోను ప్రత్యేకముగ ఆమూల్యాగ్రముగ పరిశీలించిరియు దాములను కొన్ని సంవత్సరములైన పిదప పెట్టుబడి రాకపోవనిరి. లేనిచో చాలమంది సుప్రసిద్ధులు ఎన్నడును తమ ఉద్యోగమును తప్పు జేయనివారు. తప్పుజేసినవా రగుదురనిరి.

సాంకేతిక ఆర్థికరూపేణా ఈవిధానమును పలువురు ఆక్షేపించిన సంగతి చక్కగ చెలియుచునది. ఈ ఆక్షేపణలన్నిటిని ప్రత్యుత్తరముల నిచ్చును 1928 లో ఇండియాలో నీటి పాటుదల ఇన్నపెక్టురు జనరలు ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరు వ్రాసిన ప్రత్యుత్తరములను ల్యామింగ్స్ ప్రభువుకు జూపెదననిరి. ఆ ప్రత్యుత్తరము లను జూచిన పిమ్మట గూడ అదాయపు పదింపులలో ఇంతకు సందియమును జూపినను ఇది వగలో కనుగొనలేని సంగతులను చెలియజేసినపు థా ను ఇ

డిమా ప్రభుత్వముతో ఈపనికి పూనుకొని ఆలోచించెదనని బర్మింగ్ హామ్ ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరమునిచ్చెను.

మంచిపేరుగల ఘరము (కంపెనీ) ఒకటి కిమ్మతును గట్టెను. ప్రభుత్వపు ఇంజనీరులు తయారుజేసిన మడింపులను బట్టి కిమ్మతునుగట్టిరి. అధికారవర్గమువారు 18800000 పానులను మడింపువేయ వీరు 20000000 పానులనే మడింపువేసిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు 18800000 పానులనే ఒప్పకొనిరి.

ప్రభుత్వమువారును, జమీందారులును ఎన్ని ఎకరములను ఒక్కొక్కరు బెట్టికొనిరి? సరిగా తెలియదనిరి. ల్యామింగ్ హామ్ ప్రభుత్వమువారు ఆవివరములను తెలియజేసెదననిరి. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు 1500000 ఎకరములను అమ్ముదలంచెరుట. వారు లేనిపోని ఆశలను బెట్టుకొన్నదీలేనది కాలమే తెలుప గలదు. మొత్తముమీద 58833 1/3 ఎకరములను సాగుజేసెద రనుకొనుచున్నారు. ఇందులో ప్రస్తుతము 2000000 ఎకర ములు మాత్రమే సాగులో నున్నవి.

ల్యామింగ్ హామ్ ప్రభుత్వ తీర్మానము న పసంహరించు కొనెను.

కార్మికులు పనిచేయుగంటలు

అంతర్జాతీయ నిబంధనలు

మంత్రులసమావేశము

రుగ్బీ, మార్చి 2:—లండనులో కార్మికులు పనిచేయవలసిన గంటలనుగూర్చి అంతర్జాతీయ నిబంధనలను జేయుచున్నా రు. ఆసభకు బెర్లియము, ప్రాంసు, జర్మనీ, ఇటలీ, గ్రేటు బ్రిటను కార్మికుమంత్రులు వచ్చెదరు. నిన్నటిదినము ఆవిషయమై రాయ బాదులతో అంతర్జాతీయ కార్మికుకార్యాలయ డైరెక్టరును గూడ ఆహ్వానించిలిమని ఇంగ్లండు కార్మికుమంత్రులు తెలిపెను. చేసికొను ఏజెండులనుండియు ఇతర ప్రభుత్వములను త్రోసి వేయదలచుకొనలేదనిరి. ముందుచర్యను దీసికొనుటకు ఇదంతయు ప్రారంభ ప్రయత్నములనిరి. దీనివలన బాధ్యతంతయు ఎవరి కెంతవరకుగలదో తెలియను. అంతర్జాతీయ నిబంధనలను కార్మి కులు పనిచేయు గంటలను గూర్చి జేయుటకు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు అత్యాచార తోనున్నారనిరి.

జాతీయమితి

చీనా శాశ్వతస్థానమును కోరుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

జనీవా, మార్చి 4:—జాతీయమితిలో తనకుగూడ శాశ్వత స్థానము గావలెనని చీనా దరఖాస్తు జేసెను.

సామ్రాజ్య ప్రదర్శనము

రుగ్బీ, మార్చి 3:—అట్టేలియా, కనడా, దక్షిణ ఆఫ్రికా, హ్యూజిలండు ప్రభుత్వములు సామ్రాజ్యవస్తు ప్రదర్శన భవనములను ప్రదర్శనము చేర్చుటజేసినవారిపరము జేసెరుట.

యునైటెడ్ స్టేట్స్ సైనిక వైమానిక దళము

వాషింగ్టన్, మార్చి 3: ఒక అయిదు సంవత్సరములకు యునైటెడ్ స్టేట్స్ సైనిక వైమానికమంత్రుల కార్యక్రమమును ప్రకటించెను. దాని సంగీకరించుచేరి అయిదేండ్లకు అమెరికాకు 2200 విమానములుండును. 1650 యెర్రులను సైనికోద్యోగులు 550 రిజర్వు ఉద్యోగులు సదా పనిమీదనే ఉండెదరు. 15000 మందిని జేర్చుకొనిరి. 10 దేండ్లవరకు సాగుకార్యక్రమము ఒకటి ప్రతినిధి సభ వారి ఎదుటనున్నది. దానిని యుద్ధశాఖ వారం గీకరించలేదు.

సర్ సిడ్నీ లిగారు

దిశంగతులైరి. ఇతడు గొప్ప చరిత్రకారుడు. షేక్స్పియరు మీద గొప్పప్రమాణము. అతనిమూలకే వేదవాక్యములు. సప్తమ ఎడ్వర్డుచక్రవర్తి జీవితచరిత్రను వ్రాయ సమకట్టెను. రెండవ సంపుటము పూర్తిగానున్నది. జార్జి సార్వభౌముడు కోరినం దున నీవనికి పూనుకొనిరి.

1891 నుండి 1917 వరకు జాతీయచారిత్రమును వ్రాసెను.

జాతీయమితి భావిదళ

రుగ్బీ, మార్చి 3:—జాతీయమితి భావినిర్మాణమునకు సంబంధించిన విషయములను వచ్చేవారము జనీవాలో చర్చించు నున్నారు. అంతకుముందుగనే నేటియందయును మంత్రవర్గము వారు వాటిని ఆలోచించుచున్నారు.

ఈవిషయమై ప్రధానామాత్యుడు నేడో రేపా ప్రకటించును.

ప్రజలయొక్క హయా ఆశక్తి ఈవిషయమై ఏమియు తగ్గలేదు. వారాపత్రికలలో అనేకమోస్తరులుగ యీవిషయ మునుగూర్చి ఆలోచించుచున్నారు.

భిన్నాభిప్రాయములున్న విషయములనే తీవ్రముగ అడే పనిగ ఆలోచించుచున్నారు.

జాతీయమితి యభివృద్ధిచే పరమాశక్తిగ బెట్టుకొన్న లోక ర్నా సభలో అనలంబించిన పద్ధతినే అనలంబించవలె నను చున్నారు.

శాశ్వతముగ జర్మనీ జాతీయమితిలో జేరుటచే ఇతరరా జ్యములుగూడ శాశ్వతస్థానములను గోరుటవలన బయలుదేరిన పరిస్థితులను యెప్పుడు వచ్చేవారము జాతీయమితిసభలో చేయు పనిని చాంబర్లెనుగారు రేపుకలిపెదరని బాల్టిమోరూ నుడివిరి. తరువాత చర్చజరుగునని ప్రధానామాత్యు డనెను.

జాతీయమితి భావినిర్మాణమునుగూర్చి ఏమిచేయవలసినది మంత్రవర్గమువారు నేటియందయును సమావేశమై నిర్ణయించిరి.

కార్మిక లిబరల్ సభ్యుల తీర్మానములు

లండన్, మార్చి 3:—జర్మనీకి శాశ్వతస్థానమును జేర్చు కొను విషయమును అవకాశముగ గొని ఎంతమంది వైనను జాతీ యమితిలో మార్పులను జేయుటకు ప్రయత్నించరాదని లాయిడ్ బార్ట్ గారు రేపటిచర్చయం దొకతీర్మానమును ప్రవేశబెట్టె దరు.

జాతీయమితిలో ఇతర జాతులకు అవకాశము నిచ్చుటకు ప్రయత్నించుట ఇతరసంగతు లెటులున్నను లోకర్నో ఒడంబ డికకు తీర్మానముగ నుండునుగాబట్టి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు దానిని ఆమోదించరాదని కార్మిక సభ్యులు తీర్మానమును ప్రవేశ బెట్టెదరు.

వచ్చేవారము జరుగు జాతీయమితిసభ తాలూకు పనిని యెరుగలరాయని రాంసే మగ్డనాల్లుగారు బాల్టిమోరూ నుడివిరి.

ఈవిషయమై విదేశాంగమంత్రు పూర్తిగ ప్రకటించుటకు పిలుగునుండునటుల రేపటిచర్చను నాపుజేయించెదనని బాల్టిమోరూ ను ప్రభుత్వ ప్రము నిచ్చిరి. చర్చకుగూడ న్యవధియుండునటు ల ఏర్పాటు జేసెదమనిరి.

బెర్లియం ప్రభుత్వము

లోకర్నో ఒడంబడిక సంగీకరించుట
బ్రుసెల్స్, మార్చి 3:—బెర్లియం ప్రభుత్వము లోకర్నో ఒడంబడికలను ఏకగ్రీవముగ ధ్రువపరచెను. హేగు కోర్టు తీర్పును తిరస్కరింపచుటకు గూడ అంగీకరించిరి.

బెర్లియం విదేశాంగ మంత్రు యభిప్రాయము

చ్యుటి కవుడు బెర్లియమునకు జాతీయమితిలో స్థానము రాకపోవచ్చునను భయమున్నది. అందుచే అట్టి యుద్ధప్రణామము లేకుండ ఒక కట్టుదిట్టమును జేసికొనుట మంచిది. దీనిని తియారు జేసిరి. స్పెయినువారు అంగీకరించిరేని జాతీయమితి ఒడంబడికకు ఇది సవరణగ అమలు జరుగును.

జర్మనీకి విరుగుడుగ ఈ శాశ్వతస్థానములను నిర్మించుట స్మారమునకు ప్రమాదకరము. అనాముకరణమును జేయరాదు. ప్రస్తుతమున్న వాటికంటె ఇతర రాజ్యములుగూడ శాశ్వత స్థానములను గోరవచ్చును. క్రొత్తగ శాశ్వతసభ్యులను జాతీయమితి ఏర్పాటు జేయవలసినవచ్చును. దానివలన శాశ్వతముగాని సభ్యుల సంఖ్యనుగూడ హెచ్చుజేయవలసినవచ్చును. ఈప్రకారము జాతీయ మితి సభలో 18 లేక 20 సభ్యులుండురు.

ఇంకను ఎక్కువమంది యుండువచ్చును. అందుచే జాతీయమితి సభకంటె అసెంబ్లీకి ప్రతిష్ట అంతరించును. సభలోనున్న సభ్యు ల పలుకుబడి ప్రమాదకరముగ పోవును. అలవిగానుండ తయారగును. అందుచే బీనివాకు చాంబర్లెనుగారు రన్నటుల సఖ్యతతో పరిష్కరించుటకు నిష్కళంకమున మనసుతో ఇప్పుడే ఏమియు ఆలోచించక పోవలెనని బెర్లియం విదేశాంగమంత్రు డెలియ జేసెను.

యువరాజు

1926 లో అట్టెగ్గు పార్లమెంటుభవనమునకు శంఖుస్థా పనమును జేసెదరని అనుకొనిరి. కాని కారణాంతరములచే ఆని పోయెను.

సైనిక వ్యయము

2000000 పానులు తగ్గుట

కలమా, ఖడ్గమా?

రుగ్బీ, మార్చి 3:—1925-26 లో సైనికవ్యయము 44500000 పానులు, 1926-27 సంవత్సరమునకు 42500000 పా నులు అని ల్యామింగ్ హామ్ ప్రభుత్వ ప్రకటించెను.

ఈ 2000000 పానులను తగ్గించుట కెంతయో శ్రమపడి తిమనిరి. సైనికబలములో సమర్థులే అందరును ఉండవలెననియు ఖర్చు ఎంతైనను బలము చెడిపోరాదనిరి. చాలమంది రేఖకులను నియమించుట మానుచున్నారు. ఖడ్గమే యవసరమని తేల్చినది. కలమక్రమరేడుగాన తీసివేయవలెననిరి. రేఖకులను ఆపివేయుచు న్నారు పనిలోనుండి.

రేఖకుల సిబ్బందిలో ఈప్రకారము 250000 పానులు మిగులునట. యుద్ధసమయమున నియమించిన రేఖకులనందరిని దీసి వేయుచున్నారన్నమాట. యుద్ధముచేయు పంక్తికి వెనుకనుండు వారిని తీసివేసిన ఇంకొక 1750000 పానులు మిగులును.

425000000 పానులలో 8500000 పానులు పించనుల క్రిందబోవును. అసలు సైన్యమునకు 34000000 పానులే ఖర్చు అగును.

వెంబిప్రదర్శన స్థలము

ముం దుపయోగము

లండన్, మార్చి 3:—బహిరంగ బయలుగనుండు స్థల ముతప్ప తక్కిన ప్రదర్శన స్థలముపాక్ష్యరీల కుపయోగించబడు నని వెంబి అర్బన్ డిప్యూటీ కమిషనరులు వారు తెలియజేసిరి.

ఏషియాటికు లిమిటెడ్

అనుపదమును తీసివేయుట

కేపుటవుక్, మార్చి 1:—కంపెనీ బిల్లుకమిటీ స్టేజిలో ప్రభుత్వమువారు ప్రజలఅందోళనచే నూటికి 10 మందికంటె ఎక్కువగ భారతీయులు వాటాదారులుగనున్న కంపెనీలు చివ రను ఏషియాటికు లిమిటెడ్ అను పదమును శేర్షనక్రమరేదవి ఒక్కకొనిరి.

దీనికిబదులుగ, డైరెక్టరులుగాని వాటాదారులు గాని యూరపియనులుగానిండు, భారతీయులు గానిండు. ఈ తర్రము లలో డైరెక్టరుల శేర్షను యెరుపవలెననిరి.

ఏషియాటికు బిల్లునుగూర్చి నెలకొనకమిటీవారు సాత్వ్య ముతీసికొనుచున్న సమయమున కాంతివాతావరణమును పాడు చేయుట కిష్టములేక ప్రభుత్వమువారు రిండుల కీయకొనిరట.

ఆంగ్లో ఇరాకు ఒడంబడిక

రుగ్బీ, మార్చి 3:—జాతీయమితిసభలో ఆంగ్లో ఇరాకు ఒడంబడికనుగూడ ప్రస్తావించెదరు. దీనికిముందుగ లండనులోనే ఇరాకుమంత్రులు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారును ధ్రువపరుముకొనె దరు. మసోలును ఇరాకుకుఇచ్చిన మరతుల ననుసరించి ఈఒడం బడికను జాతీయమితిసభవారు ఆమోదించవలెనని గోరెదరు. ఈ క్రొత్తఒడంబడిక తగినంత అభయమునిచ్చుచున్నదని జాతీయమితి సభవారు రంగీకరించినవెంటనే మసోలుసరిహద్దు తక్షణమే ఏర్ప డును. అప్పుడుగూడ చిన్నవిషయములను సుఖబాటుజేసికొను టకు సరిహద్దుపంక్తినిగురించి తర్కీతో రాయబారమును జరుప వచ్చును.

జెర్నీ, గెర్నీదీవులు బ్రిటిషు కోళాగారమునకు 100 సం వత్సరములవరకు ప్రతిసాలున 120000, 75000 పానుల నీయ వలెనని ప్రీవీకౌన్సిలు తీర్పుజేసెను.

మాకేడ్వీయము అదనముగ 50 సంవత్సరములవరకు సాలు 1 కి 70000 పాను లీయవలెననిరి. మామూలుగ ఇచ్చుమొత్త ములో 40000 పానులను హెచ్చించవలెననిరి.

క్రొత్త వైమానిక ఇంజనలను తయారుచేయుచున్నారు. చక్కగా జే పనిచేయుచున్నవట.

గుంటూరుమండల జాతీయమహాసభ

శ్రీయుత సామి వేంకటాచలం శ్రీష్టిగారి అధ్యక్షతన వ్యాసము

అస్మదేవేయలారా! సోదరులారా!

అవసర గుంటూరుమండల జాతీయమహాసభకు నన్ను గ్రా సవాధిపతిగా నెన్నుకొనినందులకు అహ్వనసంఘముల వారలకును గుంటూరుమండల మదీయసోదరులకును నాహృదయపూర్వక మగుకృతజ్ఞతాపదనముల నర్పించుచున్నాడను. ఈనాడీమాన నీయపీఠము నధిష్ఠింపగల దేశభక్తులు, ప్రజాసేవయం దారిలేని తమ యశమానప్రజ్ఞానైర్భావదులను ఆశేష మగు దివ్యజ్ఞాన సంపత్తుల నిరంతరము దేశసేవయందే వియోగించుచున్న మేటి రాజకీయ ధురంధరుల సేవలన్నన, చెన్ననారవాస్తవ్యుడనగు నన్ను, రాజకీయమార్గవ మంతగ లేని అల్పజ్ఞుడనగు నన్నీ పదవికి నియమించుటకు నాపై మీకు గల యవ్యాజకరుకారసజనిత అభిమానమే కారణము కాని వేరు కానేరదు. నే నీనాడు ఈ పదవి నలంకరించుట కిండుక చెనుకాడినవాడనయ్యెను, శృంఖలా బద్ధయై, ముక్కుతవనారవిందయై, విపరీతపాలనచే గరిగిన యమానమము నోర్వకాలక పరితాపభరమున గుందియున్న భారత మాతృదేవత పాదపద్మముల నాడు భక్తిపురస్కృత పుష్పమంజరల నలంకరింప నుత్సాహోన్మత్తుండనై, ఆంధ్ర దేశమనందు వీరభూమి యని పేరెన్నికగన్న గుంటూరుమండల మనందలి మదీయసోదరుల యజ్ఞను జనదాటకాలక యాబహు మానమందుకొనుట కియ్యకొంటిని. భక్తిమై నేనొసరించు మాతృ

బిల్లండు భూమిచట్టము

లండన్, మార్చి 3:—బిల్లిఫు శ్రీశ్రీలు నెనటులూ బిల్లండుభూమి చట్టమును ఆలోచించుచున్నారనియు మొదట ఒకవంతుకలో భూమిచట్టము విషయమై బ్రిటికవున్సిలు కమిటీ జేసికొను అధికారమియ్యబడెననియు ఇప్పుడదిలేక ముప్పువచ్చు నట్లున్నదనియు ప్రభువులభలో దాసోన్నప్రభువు దెలిపెను. కాని శ్రీశ్రీలు ప్రభుత్వము బ్రిటికవున్సిలు కమిటీచేయు అధికారమును లేకుండ కేయలనుకొనకదని కేపుప్రభువు దెలిపెను.

ఇండియాలో బంగారు స్టాండర్డు

అవసరమని తోచలేదు

లండన్, మార్చి 1:—ఇండియా కరెన్సీ కమిషన్ వారు సాత్త్యమును దీసికొనుట ప్రారంభించిరి. అమెరికాజాబోవుట పడవన్నను అసలు విచారణ పూర్తియగుటకు ఒకమాసమైన కట్టుకనుచున్నారు. భారతసాత్తులు కారణములక దెలుపక తీర్మానములను దెలియజేసిరి. ఎందులకు కావలెనో, ధూపించక కావలెనని మాత్రము నిశ్చయించిరి. చాలమంది బంగారు స్టాండర్డును ప్రవేశజెట్టవలెననుచున్నారు. కాని అందులకు తగినంత కారణము కనిపించదు. ఇండియా అంగరాత్మీయ స్థానముగ సామ్యునకు ఏర్పడని దెలుపలేదు. ఇంకొక అవసరము గర్వించుట ఒడ్డికి కర్వించు బంగారు కరెన్సీయున్న చిక్కలు లేకుండ ఇండియా నిర్వహించు కొన గల్గునని ఎవరును దెలుపలేదు.

పారిశ్రామికసంరక్షణము

దిగుమతి సరుకులపై ఆంక్ష

లండన్, మార్చి 3:—దిగుమతి సరుకులు వర్తమని గుర్తు తో నున్నను ఏదేశములో చేయబడెనో తెలియనిది విక్రయించుటకు నిలులేదట. విదేశములో తయారైనవా, సామ్రాజ్యము లోనివా యని దెలియవలెను. కొంతకాలములోను కొంతకాలము దేశములోను తయారగు సరుకుల పట్లు భావించవలెనో కమిటీ నిర్ణయించును.

భారతదేశ సైనిక వ్యయము

క్రొడకుగారి సూచనను ఆక్షేపించుట

లండన్, మార్చి 1:—బ్రిటను ఇండియా సైనిక వ్యయమును కొంతకొంచునలెననియు, దానికి బదులుగా ఇండియను మార్కెటులో బ్రిటిషు సరుకులు కొనవలెనను సూచనను క్రొడకుగారు జేయకూడదని కామన్సు సభ్యుడు జార్జి పిల్బరగా రాక్షేపించిరి. నిలులేదనిరి.

దేవతారాధనయందు నాకండగ నిలిచి నన్ను ధన్యునిజేయుదు రని ప్రార్థించుచున్నాడను.

గుంటూరుమండల మనేకవిద్యుల చిరస్మరణీయును. పూర్వపు వైభవాతిశయముల పురస్కరించుకొని సంతసించుచు గంభీరము గాక, యానాటికిని గుంటూరుమండలవాసులు స్వరాజ్యపోరాటమున రణదుండుభుల మ్రోగించి కీర్తినిడిసియు న్నారు. ఆంధ్రులు దురదృష్టవశమున విడిపోయి పేరుప్రతిష్ఠలు లేక పడియుండినకాలమున, ఆంధ్రోద్యమవీజముల నాటి ప్రభ మాంధ్రమహాసభను బాపట్లయందు జరిపిన దేశభక్తులకు స్థావరమై ఈమండలము తనరారుచున్నది. ఇట్లు ఆంధ్రవ్యక్తిత్వ వికాసములకు వోహదమొసంగుటయేగాక అసహాయోన్యము నందు ముందంజవేసి మేటిబంటులై మహాత్ముల కండగనుండిన వీరపుంగవు లెందరో యామండలమున గలరు. చీరాల భారత భ్యాతి గడించెను. పెదనందిపాడునందు కాననతిరిస్సారము నమలునందుంచునంకింప గాంధీయాజ్ఞకు బద్ధులై మానవలసెవచ్చు నంతవరకు ప్రభుత్వమును భయభ్రాంతులగావించిన యాసత్యాగ్రహాదీక్షపరులు ఎందలకొలదిగ నీమండలమునందుండు భాగ్యము ప్రతీపనీయును. వెర్నక్ దొరగారి వీరవిహారములకు లోనైన కన్నెగంటి హనుమంతు లేదితరుల యాత్మలు కాంతించుగాక!

కాలచక్ర వతితీవ్రగమనమతోడ సాగుచున్నది. ప్రపంచమునం దేమాలజూచినను నవ్యతేజస్సు ప్రతిబింబితమును చున్నది. వేలకొలదివి స్త్రీయు గల సామ్రాజ్యములు బుద్ధుడ ప్రాయములై జీర్ణములగుచున్నవి. స్వాతంత్ర్యరథము పెన్సిధి యం దతివేగముగ జనుచున్నది. పూర్వసంహాసనములు ప్రాజ్య లంఘ మణిమయ కిరీటులు భాగమందిరములు యివియవి యనంగరాక చక్రసంఘగ ణమున జడిసి తాళుతేఖలు లేకపోవు చున్నవి. ఏమాలజూచినను స్వాతంత్ర్యసంపాదనాదీక్ష పెచ్చు పెరిగియున్నది. విరోధా సంగ్రామానంతర మనేకరాజ్యములు స్వతంత్రదేశములై తనరారుచున్నవి. కాని ఇంగ్లాండు ప్రాన్సు దేశములు మాత్రము ఈనాటికిని పరస్పరము హామీయచేసికొ నుచు శ్వేతముఖేతరుల తమ నిరంకుశపాలనమునం దుంచుకొన యత్నించుచున్నవి. మొరొకోలను ద్రూన్యులను పరామప్రభుత్వమువారు పెచ్చుమన్ను నిర్బంధము వర్ణనాతీతము. నానాజాతి సమితిని తమ యిచ్చవచ్చిన విధమున మువయోగించుచున్నారు. మాండేబరీ ప్రభుత్వముల స్పష్టించి విరొసరించుచున్న కార్యముల గమనింపవలయును. ఇరాకునందు మాండేబరీ ప్రభుత్వమును స్థాపించి ప్రస్తుతము అచ్చటి ప్రజలకుభీషణనమునకును తమ పాపకర్మము అత్యవసరమని చెప్పుచున్నారు. ఇట్లు వీరు నానాజాతిసమితిని తమ యాటబొంగరముగ మువయోగించు కొనుచు, తమ సామ్రాజ్యత్వస్థలను చల్లార్చుకొనుచున్నారు. లోకల్లో ఒడంబడికకు అందరును సమ్మతినోసంగిరి. కాని లాభ మేమి? యధాపరికరముల తగ్గింపవలయునని రచ్చబడిగ్గుట సింగ పూరు, సిలెన్సులకేపును నాకాశ్రమముగమార్చి ప్రాగాగము లందు నవీనయాధనాకాజము నేర్పరచుచున్నారు. ఇరాకు నందు ఆకాశవిమానదళము నేర్పరచుచున్నారు. పైపెచ్చు ఇచ్చియు ప్రపంచకాంతిస్థాపనమునకు జాతిసమితివారు బ్రిటిషువారి బలవంతపరచినందున యట్లాసరించితి మని బొంకు చున్నారు. పరామవారసు, ఇటలీవారును తమ నిరంకుశపరి పాలనను పెంపొందించుట కొనరించుచున్న అమానుషకార్యములను పైది తమకార్యముల నెగింపకొనుచున్నారు. నానాజాతి యసమితివారి తీర్మానము ప్రకారము మాసల్లు ఇరాకునం దిమి డి:పబడెను. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదులన్ననో మస్య ఆసియా యందును ఆఫ్రికాయందును తమ సామ్రాజ్యబలమును పెంపొందించు దిండు నిమిత్తము ఇరాకును వదలలేదున్నారు. ఇట్లు స్వయం రక్షకునూ త్రములను ప్రతిజాతిరారీయొక్క మానవహక్కుని ధంకామ్రోగించుచు తమసామ్రాజ్యబలమును పెంపొందించు కొనుచున్నారు.

రవి యస్తమింపని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు ప్రజలుగ నున్న భారతీయుల కడగడ్డు గట్టెక్కుమార్గము కానరాదు. పాశ్చాత్యుల నావరించియున్న శ్వేతముఖోన్నత్యభావములే ప్రాచీనీయులను అందు విశేషించి భారతీయుల పశుప్రాయము లగ జూడనిచ్చుచున్నది. హైందవులు తమశరీరమును ఒడిచి కట్టి తమరక్తము శ్వేతబంధువులుగ వచ్చునంతగ పనిచేయుల యునుగాని వారికి సహజముగ మానవహక్కులైన నొసగ రాదు. ఆఫ్రికాయందు భారతీయులు ప్రత్యేకస్థలములం దుండ నాయును పనినిర్దేశముల చట్టమును, ఆఫ్రికాదేశమునందలి ఆ యామండలపువారిని వెడలగొట్టు దురదృష్టములతో నిర్బంధ బడిన అంటిపిషియాటిక బిల్లును, యూనియన్ ప్రభుత్వము వారు 1914 వ సం.న గాంధీ స్ఫూర్తిగారల యుడంబడికకు ప్రబలద్రోహముగ నున్నను, తమబలముచే చట్టముగావించ నిశ్చయించి యున్నారు. ఆఫ్రికాఖండమునందు హైందవుల నివాసమువిషయములందు భారతీయుల క్రేయమువకు భిన్నముగ నున్న గవర్నరుజనరలుగారు గాని, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు

కాని రద్దుచేయవచ్చునని యున్నను యూనియన్ ప్రభుత్వము వారు తమ యేలుబడి ఒడి బిగిబొవుచుకేమో యనుభయముచే యట్లాసరింపరై భారతదేశమునకో పలుకుబడి నున్న. కరి తటి భరింపరాని పరాధీన స్థితియందు భారతీయులు గుండు చున్నారని నేను ప్రత్యేకముగ చెప్పవక్కరలేదు. మనదేశ మునందలి ప్రేమకనినహములు మన యధీనమునందుండినటులయి నను, మన యధీనమున కొన్నియైనను యాధికార లుండినటుల యిన సాలుకు 60 కోట్లరూప్యముల నాహుతిగావించుచున్న మనసెనినవహములు మనకాసనపథల కు త్రవవాదులై యుండ్రి పర్వతేనాధిపతి మనబ టుగ నుండియుండిన దక్షిణాఫ్రికాయతి దలి యూనియన్ ప్రభుత్వ విట్లు చేయుటకు తలపెట్టునా? ఈ నాటికిని పశుప్రాయమునుండి పూర్తిగ విడివదని జాలులు ఆఫ్రికావారు ఆరబ్బులు మున్నగువారల తమతమ ప్రయముల తమవలకుబడియం దుంచుకొనియప్రతిహతముగ సమయమువచ్చి నపుడెల్లమ సంగ్రామరంగమున పోరు సలుపవచ్చును. విరోధాఖండము చాలభాగమువరకు కారుటవచ్చుచే నిండి నిబిడికృత మైయుండ అచ్చటి ప్రజలు తమశరీరమునైన వనములచే గప్పి కొనక పశుప్రాయములగ దిగంబరులై చరించుచు, పవనముగాని మాంసముల పీకితినుచుండిన సమయములందు అసమానప్రజ్ఞావిధ ంముల కనబరచి ప్రపంచమునకంతకును మర్ద్యకర్మరాలై విరిలేని యశోరాశిని తులదూగుచుండిన భారతదేశము కత్తి పట్టరాదట. నిన్నుగాక మొన్న కన్నులదెరచిన యూనియను ప్రభుత్వమునుజూచి యూరకుండవలసినదొర్భాగ్యము కలిగి నది. ఈదాస్యవృత్తి ఎన్నటికి విడిపోవునో, ఎప్పు డాశృంఖల ముల గ్రుంచుటలో అయ్యది భారతీయులస్వయంసహాయముపై జాధారపడియున్నదని నొక్కి వక్కాణించుచున్నాడను.

భారతదేశము పరాధీనత నొందిన నాటనుండియు, జాతీయాదర్శము లు క్రుంగి పోవుట యు, భిన్న భిన్నాభిప్రాయములు పెంపొంది జాత్యైక్యత లేకున కించి పోవుటయు, సంభవించి నానాటికిని క్షీణించిపోవుచున్నది. అందులక ప్రజల కారణము మనదేశము స్వాతంత్ర్యమును కోలు పోయి పరాధీనతయం దింతకాల ముండుటయే యని రాజకీయ వేత్తల లోకులు నుడిచియున్నారు. అట్టి పరాధీనత తొలగించి మన జన్మభూమియందు మన వ్యవహారములందు మనకు సంపూర్ణాధికార ముండుటకుగాను సర్వప్రయత్నములు చేయుచున్న సంస్థ జాతీయమహాసభయే యని వేరుగ జెప్ప వక్కరలేదు. ఇయ్యది నలునది సంవత్సరములుగ భారతీయుల స్వత్వములను కాపాడుచువచ్చుచున్నది. ప్రభుమున నీనాతీయసంస్థస్థాపించుటకు కారణభూతుడు సివిలియన్ ఉద్యోగియగు హ్యూము దొర 1857 వ సం॥ న జరిగిన విప్లవమును కన్నులార గాంచిన యితడు, మరల మరీయొక విప్లవము సిద్ధింపనున్నదని గుర్తించినవాడై యద్దాని సరికట్టి ఇంగ్లాండునకు శాశ్వతముగ పేలూ నరింప నుద్దేశించినవాడై తాను ప్రజాస్వామికప్రభుత్వములందు నమ్మక ముంచి నిరంకుశపరిపాలనను ఖండించునా డగుటచే, అప్పటి ప్రభుత్వమునందలి నిరంకుశాధి కారమును తొలగించి ప్రజాధికారమును పెంపొందించుట కనుసగునట్లుక ప్రేమప్రభుత్వవిధానమునందు మార్పు గావించవలయునని తలంచి ఆదినము లలో రాజప్రతినిధిగనుండిన లార్డు డఫిన్ ప్రభుని అనుమతిని బడసి, తన యుద్దేశ్యములను విన్నపరూపముగ బహిర్గతముగా విందినట్లు చరిత్రకారులట్లు తెలియవచ్చు చున్నదిగాని బ్రిటిషు దొరతనమువారు తమ కార్యములకు జనసమ్మత ముండునట్లు మాపు నిమిత్తము పన్నిన వేషమేమో యని, బిగ్గొక్క సమయమున సందేహము పొడముచుండును. వారి యభిప్రాయము లెట్లుండినను, ప్రస్తుతము హిందూదేశపు జనలకు సార్వభౌమ స్థామున నఖంకరించుచుండు హిందూజాతీయ కాంగ్రెసుకు వీజ ము చెప్పక లేవదు. ఈనాటి జాతీయమహాసభ అల 1885 వ సం॥మునం దున్యోగస్థల ప్రాప్తున జననమొందినది. ఆలంబా దునగు సమావేశమైన నాల్గవ సమావేశమునందు ప్రభుత్వము వారిపై వందెత్తు మాచనలు కనిపించినందున ప్రభుత్వమువారం తల జాతీయ విహాసభపై దాడి ప్రారంభించిరి. ప్రభుత్వము వారి చే నములను బహిరంగముగావించుటకు కరప్రయములు మున్నగువి ప్రకటింపబడి ప్రచారము జరుగుచుండినందున తమ లోగట్లు ప్రజలెరింగిన ముప్పువాటిల్లునని జాతీయమహాసభవారి చప్పులు క్రొహలత జూపుచుండిరి. ఆనాటికి భారతీయులందు రాజకీయోల్లాస బొత్తిగ లేకపోయి యుండుటచే ప్రభుత్వ మువారికి వ్యతిరేకముగ పుచ్చేయ జాలకపోవుటచేతను, స్వరాజ్యము మున్నగు నాశయములను పెంపొందించుటకు తగుబుము లేంబును బ్రిటిషు ప్రభుత్వ మీదేశమున చిరస్థాయిగ నుండ వలయు ననియు, ప్రభుత్వమునందు కొన్ని మార్పులమాత్రము గాని: పథలము ననియు మున్నగు యాశయములతోడ జాతీయ మహాసభ జరుపబడుచువచ్చినది. సిల్లిం సర్వీసు ఉద్యోగములు హెచ్చుగ లభింపవలయు ననియు, విద్యాభివృద్ధి కలుగవలయు ననియు మాత్రమే జాతీయమహాసభయందలి రాజకీయవేత్తలు పనిచేయుచుండిరి. (సకేవము)

వ్యాయామ క్రి డలు

ద. ఇండియా టెన్ని సుపందెములు

బె జ వా డ

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

బెజవాడలో సబ్బుకలర్ల టి. ఎల్. ఆర్ చంద్రమణి కృషిచేసిన ప్రారంభింపబడిన టెన్ని సు పందెముల సందర్భమున నూతనోత్సాహము ప్రబలియున్నది పందెములు యువజన వ్యా యామ సంఘమువారి స్థలములో జరుగుచున్నవి. ప్రఖ్యాతిగల ఆటగాండ్లు నారాయణమూర్తి, సింగారవేలు, రామరెడ్డి, మార్కండేయులు, సుబ్బారావు, సుబ్బయ్య, కామేశ్వరరావుగార్లు మున్నగువారు పలువురు విచ్చేసిరి. మదరాసు, దక్షిణజిల్లాలనుండి యింక నెక్కువమంది రావందుకు విచారముగచున్నది వచ్చే యేడు ఫుటుబాలు, బాడ్మింటను, బిలియర్డు, ఈత, పడవ నడపులు మున్నగు పందెములుగూడజరుగును. కావున యొక్కవ మంది వక్తరుల ఆశీర్వాదము. జి. లక్ష్మీరావుగారు టానరు ము న్నగు నాయకుల సహాయమువలన ఆంధ్రదేశ కేంద్రస్థానముగ యీ నగరిలో యీ పందెములు స్థిరముగ జరుగుమందునని నమ్ముచున్నాము.

పందెములు నిన్నును ప్రారంభమయ్యెను. మూడు సింగి ల్లు పోటీలు జరిగినవి. (1) సుబ్బయ్యగారు బాల చంద్రరావు ను అతితీవ్రతతో రెండు సెట్లలో నొక్క గేము యిచ్చి, గెలు చుకొనిరి. (2) సుబ్బారావుగారు (బందిరు) మోలే కృష్ణరావు గారు (ఏలూరు) తీవ్రముగ పోటీజేసికొని సెట్లవద్ద ఆత్మీయుల మైన ఆట ఆడిరి. కృష్ణరావుగారు చివర రెండు సెట్లు గెల్చు కొని ఆట గెల్చిరి. (3) కామేశ్వరరావుగారు, పూర్ణచంద్ర రావుగారు ఆడిరి 4-11 ఆటలలో కామేశ్వరరావుగారు మొ దటిసెట్టు ఓడిపోయిరి రెండవ సెట్టు అతి సుశుభ్రగ గెల్చు కొనిరి పూర్ణ చంద్రరావుగారు మూడవ సెట్టులో మొదటి మూడు ఆటలను విరమగ గెల్చిరి. కాని అంతలో కామేశ్వర రావు శ్రద్ధసహించి సెట్టుతోబాటు నాటి ఆటగెలిచెను.

ఫలితములు

- (1) వి. వి. సుబ్బయ్య—బాలచంద్రరావు 6-0, 6-1.
- (2) కామేశ్వరరావు, పూర్ణచంద్రరావు 9-11, 6-8, 6-2
- (3) ఎం. కృష్ణరావు, సుబ్బారావు 1-6, 6-2; 6-3.

కుస్తీ పందెములు

గరిడీపస్తాదుల కుస్తీపందెములు 5 వ తేదీన ప్రారంభ మగును. లాహోరు, కలకత్తా, మున్నగు స్థలములనుండి గూడ పస్తాదులు వచ్చియున్నారు. (3-3-26)

(3-3-26)

3వ తేదీన మరి 4 ఆటలు జరిగినవి. మూడు సింగిల్లు పోటీలు 1 డబుల్లు దక్షిణ ఇండియా ఛాంపియను ఖ్యాతిగాంచిన నారాయణమూర్తిగారు సుందరరావు(గుంటూరు)గారితో ఆడిరి. అతిసులభముగ, అతిదురుకుగ, నెట్లవద్దలిది గోడవలె ప్రతిబంధింపడు పావుగంటలో రెండు సెట్లను గెలిచెను. కష్టమునై రెండు సెట్లలో నాల్గవేనులను మాత్రము గెల్చు కొనిరి.

రెండవ పోటీ కామేశ్వరరావు కృష్ణరావు (ఏలూరు) గార్లకు జరిగెను. కామేశ్వరరావుగారు స్థూలకాయలయ్యను యాచివరనుండి ఆచివరకు మెరుపువలె పరుగిడుచు ప్రక్కలకు బంతుల వేయుచు ప్రత్యేకినతీవ్రస్థితిలోనుంచి గెలుచుకొనెను.

మూడవపోటీ హనుమంతరావుగారికి అంకమ్మనాయుడు (గుంటూరు) గార్లకు జరిగెను. నాయుడుగారు 55 ప్రాయము వారు మంచి ఆటగాలవారు అతిశాంతముగ, ఎడమచెబ్బలు కొట్టుచు, కొద్దిచివరవరకు బోవు దీర్ఘపుబంతుల వేయుచు ఆడిగెల్చుకొనిరి. రెండవ సెట్టులో యిద్దరు సరిసమానముగ 5 ఆటలు గెల్చియున్న సమయమున హనుమంతరావు గారు నాయుడుగారి కనుకూలముగ పడలు కొనిరి

డబుల్లుపోటీ హనుమంతరావు, సార్వభౌమ రావుగార్లకును, సుబ్బారావు, పార్థసారథి గార్లకును (బందిరు) జరిగెను. సరిసమానమైన పోటీ. సార్వభౌమరావుగారికి వైపున సుబ్బారావుగారికి రింకోక వైపున సహజవైపుతో జూపిరి.

ఫలితములు

- 1. నారాయణ మూర్తిగారు—సుందరకన్ రావుగారు 6-1, 6-3,
- 2. కామేశ్వరరావుగారు—కృష్ణరావుగారు 6-1, 6-1,
- 3. అంకమ్మ నాయుడుగారు—హనుమంత రావుగారు 9-7, 6-5 (రావుగారు విరమించిరి)
- 4. సుబ్బారావు పార్థసారథిగార్లు సార్వభౌమరావు హనుమంత రావుగార్లను ఓడించిరి. 6-3, 6-4,

మదరాసు వార్తలు

మాపిళ్ళాఫైదీలు:—49 గురు మాపిళ్ళాఫైదీలు నేడు దయము మదరాసు జైలునుండి బయటికి గొనిపోబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

తిరువళ్ళిక్కేనే సంగీతసభ:—1 వెంకటాచలం శెట్టిపిడిలో 7 వ తేదీన 4 గ. ముత్తయ్యభాగవతారు వల్లపరెడియ ము కాలక్షేపము జరిపెదరు.

ఆంధ్రనాటకసభ:—ఈసభవారు గా|| న్యా|| పే. పా రామేశ్వరగారి ఆధ్వర్యతక్రింద ఆదివారం 7 తేదీ నాయం కాలము 5-30 గ. విక్టోరియా పబ్లిషింగ్ హౌస్ విరాటపర్వ మను నాటకమును ప్రదర్శింతురు.

చూళయిలో కొట్లాట-స్త్రీ మరణము:— సోమవారమునాడు చూళయిలో రోడ్డుపై దొమ్మెజరిగెను. ఒకడు ఒక స్త్రీని చావదన్నెను ఆ సేరస్థుని పోలీసువారు అరెస్టు చేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

పిల్ల నీటబడుట:—కర్నాటకమున ఉద్యోగి గృహమునందు మేడపై పనిజేయుచున్న నాఖరుని మూడేండ్లబిడ్డి దిగువను 4 అడుగుల లోతుగల నీటిలోట్టిలో బడి మరణించెను చాళిశేటలో నొకడు చాళిశేట మేడగోనెని ఆత్మ హత్య గావించుకొనెను. (ఆ. ప్రె.)

ప్రభుత్వ ద్యోగులారా! మీకు మాత్రము ఐదరు, స్వరాజ్యమువద్దా?

ఆత్మదేహముల రెంటి బలంబుల నణచివేయు నుద్యోగములైన నా పొట్టకూటికై పుట్టిన వనుకొని దేశముననలే మరచుటయో?

జేబుదొంగలు పట్టువడుట:—జనరలుపోస్టాఫీసులో నొక గుజరాతీనర్తకుడు తెగిగ్రాము నిచ్చుచుండగా, జేబులోని రూపాయ నోట్లను యిరువురు కలసి దొంగిలించిరి. ముద్దాయి లలో కన్నును ఆ ను 20 వీండ్లవాడు వర్తకుని జేబులోనుండి ఒక నోటు తీసి పాటు అను రెండవముద్దాయికిచ్చెను. వేరొకనోటుతీయుటకు యత్నించుచుండగా పట్టుబడెను. రెండవవాడు పారిపోవుచుండెను కాని పోలీసువారు పట్టుకొని యిరువురను అరెస్టుజేసిరి (ఆ. ప్రె.)

మదరాసు ఇస్లామియా విచారము మదరాసు ఇస్లామియా సంఘసభ వేవేరిలో పి అబ్దు లఖాదరుగారి ఆధ్వర్యతక్రింద 1-వ తేదీన జరిగెను ఈసంఘ మునకు నాహుకారు పి హాజిముమ్మదు బాద్షాగారు, రూ 5000 పి. అబ్దు హాజీముగారు రూ 5000, హాజిజులూ మహమ్మదుగారు రూ 2500, పంజాబి, మాలాబజ్జి సాహేబు గారు రూ 500 విరాళము లొసంగిరి. పి. హాజీముమ్మదు బాద్షాగారు స్థలమొసంగిరి అబ్దు హాజీముగారు భవనము నిర్మింప వాగ్దానముజేసిరి. పిరందరికి కృతజ్ఞతరెల్పుచు సభలో తీర్మానించిరి నిధి రూ 50,000 ఆధికముగ వసూలుజేయటను, యెక్కువమంది చందాదారుల చేర్చుకొనుటకు ఒక ఉపసంఘము నియమించబడెను. మద్రాసు విద్యాలయమును సేం డరీ విద్యాసంస్థగ విద్యాభ్యాసరెక్కరగారు గుర్తించవలెనని యు, ఇస్లామియా సంఘముచెప్పెను కంపెనీ ట్రస్టు క్రింద గుర్తించవలెననియు కోరుచు తీర్మానించిరి.

లిట్టన్ ప్రభుత్వ సీమ ప్రయాణమే!

రాజకీయ ఖైదీలను గూర్చి విచారించుటకు

బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు రమ్మనెనా? కలకత్తా, మార్చి 5 — “కాపిటలు” పత్రికలో డిప్య రిట్టు వ్రాసెను. — లిట్టన్ ప్రభువు అలెగ్జాండరు మడిసున్ చా రెసు టెగార్లుగార్లు ఒక్కసారే లండనుపోవుటకు కారణమేమని భారతదేశ రాజకీయ వేర్లలో కొంతకలవరము పుట్టినది. ఆం దరును ఒక్కసారే నెలపుతీసుకొనుటకు కారణమేమి? నిజ ముగా తమ యుద్యోగకాలము స మా ప్ర ము కానున్న యీ ది న ము ల లో నా లు గు నె ల లు నె ల లు వు దీనుకొని లిట్టనుగారు లండనుపోవుట వారి యుద్యోగము కొ రకని చెప్పుటకు వీలులేదు బహుశః రాజకీయఖైదీల నెట్లు చూచుచున్నారో చర్చించుటకై యిండియా కార్యదర్శి వీరి ము స్తరి నాహ్వానించియుండ వచ్చునని తలంచుచున్నారు అంతక న్ను ప్రస్తుత పరిస్థితులలో మరియొక విధముగా తలంచుటకు వీ లులేవు ఏదియొట్టు న్ను మాండలే జైలులలో గుభాను చం ద్రబోసును తదితర టెంగాలు ఖైదీలను నిరశన దీక్షనవలంబించి న వార్తలు పత్రికలలో ప్రకటింపబడి నప్పటినుంచి హిందూ దేశమున వెలువడిన కోపానలమునుజూచి బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు గుభాముగ నున్నాడని చెప్పుటకు వీలగునా? టెరెస్సు మాస్పి నీలమదిరిగి హిందూదేశములో మాడ నిరశనదీక్ష బూని జనులు మృతిజేందుట ప్రస్తుత స్థితిపరిస్థితులలో ఆయన సహింప లేడు. కాని ప్రభుత్వమును కళకళింపుగా చేయనట్టి రాజీని సంతోష ముగా అంగీకరించెదరు నిరంకుశాధికారులను రాజకీయఖైదీలు హంతకులకన్నను దుర్మార్గులగ నగపడుటచే అట్టినిరంకుశాధి కారవర్గముగా నేర్పడిన అధికారులలో సంబంధముగల రాజకీ యవేత్తకు రాజకీయ ఖైదీలవిషయము కడు భయంకరమైన బాధ్యత ప్రాచీన ది న ము ల లు ప యో గిం ప బ డు యా త నా యం త్ర ము | లి ప్ప డు ఉపయోగింపక పోయినను అంతహారముగ హింసచెట్టు నా గరక పదకు లిప్పడును గలవు. నిర్బంధింపబడిన దేశభక్తులతో నెంత దయాభుడైన జైలులకై మెలగ లేదనుమాటవాస్తవమే అయినప్పటికిని దయాధర్మములేదగని యొక హారపద్ధతికి తాను గుదాగుడనైపోతినని తనదేశస్థులకు న మ్మ కముగా చెప్పుట చాల కష్టము. ముల్కానీగారు చెప్పిన విషయములను వారంగీ కరింప జాలరు. జైల్లో నూపర్చెంటులుగానుండు వి ఎం ఎస్ ఆఫీసరులు యధార్థవాదులుగాను దయగలవారుగాను చాల మందియుండురు. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువున కీ విషయ మై ఎక్కువ వివరమునలను తెలుసుకొన వలె నని యుండ వచ్చును. నిరంకుశాధికారవర్గముయొక్క అభిప్రాయము నడం చుటకై యస్ యస్ మల్లికుగారిని పిలిపించినట్లయిన ప్రజాభి ప్రాయము తెలియగలదు ఈలోగాగోవిందజరుగును. (ప్రీ. ప్రె.)

చెన్నపురి ఆన్నదాన సమాజము:—గత నాల్గువారములలో యాదిగువరీతి ప్రత్యేక ఆన్నదానములు జరిగిన వి. దాదాకంపెనీనారు 250 మందికి, ఎం. కందస్వామి చెట్టిగా రు, రాంభావు, భాజనీగారు, లాడు గోవిందాసుగార్లు ప్రతి ఒకరు 200 మందికి జె. ఆర్ శివసుబ్రహ్మ్యంగారు, రా. బి తడికాచలం చెట్టి, పి. రాఘవయ్యచెట్టిగారి ధర్మం, ఎం. ఆర్. గ్రాంధి, వి రాఘవులు చెట్టి, దేకు కన్నమ్మగారు 100 మందికి చొప్పున, ఎం ఎస్ నెలరాజు చెట్టిగారు 75 గురికి 2. రాజగోపాల ముదల్యారు, ఎం. రంగభావ్యం చెట్టిగార్లు 60 చొ|| పి. శ్రీరాములు చెట్టి, పి కుప్పస్వామి చెట్టి, అనుజన ములనేలు, ఎ జి. రుక్మాంగదనాయుడు పి విశ్వమ్మ కె. కమ లమ్మగార్లు 50 మందికి చొప్పున, బి. శ్రీనివాసరావు, రంగ స్వామినాయుడుగార్లు 30 చొ|| పి రాజగోపాల చెట్టిగారు 30 మందికి ఎ. రత్న వేలు చెట్టి ఎం వరదయ్యగార్లు టి, అమ్మ, నిలమ్మగార్లు 25 మందికి చొప్పున పేలకు అన్నదా ల ము జే సిరి.

రాకపోకలు:—ఇం ఎఫ్ థామసుగా, ఆ జి సి మాసుగారు, లేడి శేనుగారొన్ని హార్డిగారు మిను క్రాలిగారు నేడుదయము వచ్చిరి. జి. ఎ సతేశనుగారు, బి బి. నారాయణస్వామి చెట్టి గారు, పార్థసారథి ఆయ్యంగారు, ఎ. ఎ. బిగ్గు, శివరావు ము వ్నగు మదిరాసు రైల్వే సలహాసంఘమువారు నిన్నరాత్రి బెంగళూరు బోయిరి. గా|| సతేశయ్యగారు (సింహాశ్రమ) నిన్నరాత్రి బొంబాయి మీదుగ డిల్లి బోయిరి. పశువైద్యకాల డ్రీనిపాల అలిననుగాు నిన్నరాత్రి విశాఖపట్నం బోయిరి

ఒక జర్నలు మిత్రుని లేఖ

పిరుడు మీద జర్నలిజేషనుగూర్చి ఎం.యం.డి.యూ. క్రిందికి చాల వ్యాసములకు ప్రకటించిరి. వానిలో కొన్ని దుర్భలాప్రాయమును కలిగించునవిగా నున్నవి. మీకు మాదేశము పై నిరసనభావము లేదని నే నెరుగుదును గాన నేను వానిని సవరించగోరెదను. 10-7-25వ తేదీని సి. ఎఫ్ ఆంధ్రవాసుగారు వాకు వ్రాసిన లేఖలో "కేవల భావప్రపంచమున భారతజర్నలిజేషనుకు కల్పించి పన్ని హితంబుండును కలను తదితరదేశాల కంట సర్వి హితంబుండును లేదు" అని ఆయన వ్రాసెను. మీరు దీని నామోదింతురనియే నేను నమ్ముచును.

9-10-25 ఎం.యం.డి.యూ.లో వాకర్యామును కిక్కిరిస్తూ వ్రాసిన వ్యాసమునుగూర్చి చెప్పరగిన దేదీమునులేదుగాని సరావనైనను కెయిజర్మన్ ను ఎట్టి అవకారమును చేయరాదను. అతడు జిరోపాండునునకంటేకును ఏకచ్ఛత్రాధిపతిగా కుండవలేదని కోరలేదు. ఆశ్చర్యముగ రణము సాగించుటయే అతని ఆశయము. అతడు రాక్షసుడుగుగాడు. నీజరునంటి వాడు నుగాడు. అతడు కుద్ధ అనివేళి. అందులన చెడిపోయెను. మంచి విద్యాభ్యాసము లేకపోవుటకులన అనుచులు విపరీత ప్రశంసలనను అతనికి అటుల పరిణామించినది. అతనిని మేము క్షమించుము కాని అతడు లిపోయి తలపుల నతని కారోపించుము

1925 లో ఎం.యం.డి.యూ. 41 వ సంచికలో యూరోపు నుండి అనుకీర్తితో వ్రాసినవ్యాసములో దేశాని అక్షేపాలేదు. జర్నలిజేషనునకంటే దేశమునకు కేరీనా లేఖతో ఆ లేఖను వ్రాసియుండురు ప్రపంచమునం దంతటను అన్ని దేశములలోను యువకులలో జీవాత్మపరమాత్మలను గూర్చిన అసక్తిని కలిగించుటకు ప్రారంభింపబడిన యువ్యము భావి ఫలితమును గూర్చి ప్రజలలో ఉత్సాహమును కలిగించక మానదు. వెనుకటితరమువారు గ్రహింపజాలని దానిని యువకులైన గ్రహింప గలుగుదురుగాక. విదేశీ చాతురిని సామ్రాజ్యవాదమును నిరసించెదరు. ప్రపంచమునం దన్ని దేశములవారికిని వ్యాయమును స్వేచ్ఛను ఆధిని వేళనము లనబడు దేశములకు స్వాతంత్ర్యమును పీరు కోరెదరు. కోటికొత్తమును

సైనికబలమును వెనుకటితరము వారికి అభిమాన విషయములుగానుండెను గాని యవ్వటి యువకులు వానిని నిరసించుచు న్నారు. అంగ్లేయువజనోద్యమమును గూర్చి కొన్ని ప్రస్తావనలు మీకు వచ్చెదను. ఆ ఉద్యమమునకును బాగుగా వ్యాపింపక పోయినను. కొన్నియెండ్లలోనే దానివలన అపారమును మారిన లాభముకలుగలదని ఎల్లవారును ఆశించుచున్నారు.

42వ సంచికలో పాశ్చాత్య (వెరోపా ఖండవాసుల) నాగరకతను గూర్చి మీరు వ్రాసిన వ్యాసము చాల అనుకూలముగానే యున్నది. జర్నలిజేషను ప్రతికూలగునున్న దెవ్యాదులవారు కొన్ని అతిశయోక్తులను మీకు తెలిపినట్లున్నది. విశ్వ జర్నలిజేషను మున్నా మో దిం చి న వా రి సంచిక ఆత్మల్యము. ప్రపంచము కాముగానైనగారు మహా సంగ్రామ కాలముననే సాంగ్రామికత్వమును నిరసించెను.

మహాసంగ్రామమున మేము చాల పారభాటులను చేసితిమి లేనియెడల దాడి వెడలుట మిక్కిలి గొప్ప పోరాటము. మెక్సికనులో నున్న 6000 మంది జేనులను హత్య చేయవలెనని మే మెచ్చుచును అజ్ఞాపించి యుండలేదు. విధ్వంసవారు అంగ్లేయుల కంట సామంతులలో మెక్సికను ఆస్వాది ప్రజలుగూడ జర్నలిజేషను కంట సామంతులు (పాలికులు). జర్నలిజేషను ఆత్మకృత్యమునకు ప్రారంభకర్తలను నొనరించిన మాట నిజమే గాని అతడు జర్నలిజేషనునైన దేశములలో ప్రారంభకర్తయి నులవనవా లేమనినా లేమనినా.

కావున యీ వెనుకటి చక్రాలకు శ్రేష్ఠ కలకాశి వారు బాధ్యులు పీరు బాధ్యులైన నిర్ధారణచేయు బూనులు నిష్కలము. అందరివలనను లోపములున్నవి. దేశాలవలనగూడ లోపములున్నవి. కావున నిపుడన్ని దేశములవారు కలిసి భగవద్విశ్వాసమును మహాధర్మవిజ్ఞానమును ఆత్మజ్ఞానమును కలిగించుటకు ప్రయత్నింపవలెను.

47 వ సంచికలోని వ్యాసమునుగూర్చి మీరిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమును మేము పూర్తిగా నామోదించెదము. ఇతరచోట్లకంటె నిద్రులందరినీతనము మున్నగు ఆశ్రమములు హెచ్చుగానుండలేదు. విమర్శనలన లాభములేదు. పనిజరుగవలెను. అధికారావహన లిట్టిలేఖలను వ్రాయవలెదురు. వారిసంఖ్య ఆత్మల్యము అని యిదిలేఖరి వ్రాసెను.

సాకు జర్నలిజేషను నిరసన మోంక మాత్రమును లేదు: ఎవరు వారిని నిరసించగలుగుదురనే జర్నలులు మహాధర్మ కోరికలు: వారిపేర్లతోను వారి విజ్ఞానము వారి ధైర్యము వారి జాతీయకర్తవ్యమును మిక్కిలి ప్రశంసించుము. వారు మహాయోధమున ఓడిరిగాని నిర్వీర్యులుకాలేదు. వారి నిర్వాణత: జర్నలిజేషనుకు మాత్రమే గాక ప్రపంచమున కంతకును గూడ మేలుకలిగించునటుల చేయవలెను వారికేపును ముఖ్యకర్తవ్యమున్నది. అట్టిమార్పు ప్రపంచమున దంతటను జర్నలిజేషనుగూడ కలుగుచున్నటుల నూచన లగుపడును నేయున్నది. (మో.క. గాంధీ-ఎం.యం.డి.యూ.-2E-2-26)

నందలూరు రేంజి ప్రాధునిక కోశాశ్వాసులు మహాసభ 26-2-26 తేది పగలు 12 గంటలకు పుల్లంపేటగారి శ్రీమహాత్మ్య విద్యాదాశనభా పాఠశాలా భవనమున, కడప డిస్ట్రిక్టు ఎడ్యుకేషనల్ ఆఫీసరువారు రగు. మ. రా. రా. శ్రీ. పి. పార్థసారథి నాయకర్ అవర్కల్ వి. ఏ. ఎల్. డి. గారి యాధిపత్యమున సమావేశ మాయెను.

నోటీసు

రాజమండ్రి తాలూకా రాజమండ్రి గ్రామంలో వున్న కంబాలపెట్టు, కొత్తపేట, కొత్తపల్లిగూడెం పేటలలో వున్న పూటలంక విద్యనాణ్యపు పనివాండ్ర కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ మొంబర్లు ఇరవైన తొడేళ్ళ శాంతియుడు, అరెడెలపెట్టుయ్యకెట్టి మునెయ్య కొత్తపల్లి వెంకన్నగార్లు బాగుంధర్మయ్య, మోతా రామన్న, కుసుమ, పీరాస్వామి, మోతా శాంతారామయ్య రామన్నగార్ల పయిన దావాచేసుకొనినవచ్చుటకు ఫర్మిషన్ నిని త్తీరి రాజమండ్రి డివిజన్ మునెపల్లె కొత్తలో ఓ. పి. నెం 5/1926 రు. న. పిటిషన్ దాఖలుచేసినారు కావున అందుకు ఆక్షేపాలు వున్నయెడల 17-3-1926 ని పగలు 11 గంటలల్లా కొత్తవారిలో మనవి చేసుకొనవలయును. రాజమండ్రి చోరగుడి. వెంకటకృష్ణారావు 2-3-26 ప్రి డే నె

మీరు నూతన ట్రక్కులను చూచియున్నారా?

మీ స్థానికవర్తకుడు

for Economical Transportation

మీ స్థానికవర్తకుడు

కామన్ వెల్లు ట్రస్టు లిమిటెడ్ కర్చి కోట

మధురకంపెనీ లిమిటెడ్, తూత్తుకుడి

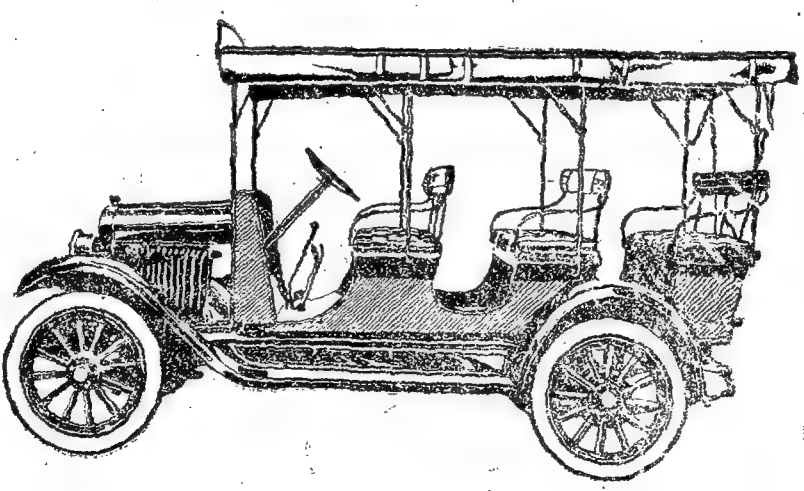
జి. హెచ్. బూలి అండు కో బెంగుళూరు

ఆస్టియట్ అండు కో, బెల్లారి

రామకృష్ణ చెట్టియార్ కోత్తరాకర.

సేలం ఆటోమొబైల్సు, సేలము

టి. ఎన్. రామానుజ అయ్యంగారు కుంబకోణము

ఒకటన్ ట్రక్కు రూ 2400 నుండిగలదు. అరటన్ " రూ 1900 నుండి గలదు.

సైకిల్ అండు ఆటోమొబైల్ ఏజన్సీ, బరంపురం

ఆంధ్రా ఎంజీనిరింగు అండు కో విశాఖపట్నము

కనాడియన్ ఇంజనీరింగ్, కాకినాడ

రావు అండు బ్రదర్లు, బెజవాడ

టి. ఎన్. మోటారునర్విసు, పి.మోగ

యూనియన్ మోటారునర్విసు హాస్సాన్

మధురకంపెనీ లిమిటెడ్ తిరువేంద్రము

లిన్ మోటారు అండు కో కోయింబుత్తూరు

సేలం ఆటోమొబైల్సు, సేలము

MADE IN INDIA
OOTACAMUND.

లాహోరు పురపాలకసంఘము

హిందువుల కష్టములు

లాహోరు, మార్చి ౨ — లాహోరు పురపాలకసంఘము లో అన్ని సంఘములవారికిని సరియైన ప్రాతినిధ్య మొసంగి హిందువుల కష్టములను స్థానిక స్వపరిపాలనా నూతనమంత్రియు లాహోరు పురపాలకసంఘమువారును తీర్చెదరని యభ్యుక్తుతో పురపాలక సంఘబహిష్కారము నాపివేయవలసినదని పంజాబు హిందూసభవారు ఫిబ్రవరి 5 తేదిన ఒక తీర్మానము గావించి యుండిరి. కాని యిటీవల జరిగిన ఈ త్రైమాసికత్రిైరములవలన బహిష్కారదీక్షను మానినంతమాత్రమున పురపాలకసంఘములో ఎక్కువస్థానములను సంపాదించుట కవకాశము లేదని పంజాబు హిందూసభ ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీవారు నిశ్చయించిరి. కావున హిందువుల కష్టములు తీరేరకును లాహోరు పురపాలకసంఘములో నియమింపబడుటకుగాను హిందువులెవ్వరును అంగీకరింపకూడవని జనవరి 28 తేదీ తీర్మానమునే కమిటీవారు తిరిగి ప్రవపరచిరి (అ. ప్రె.)

సంఘశుద్ధి

వ్యక్తిశుద్ధివల్లనే కలుగును

మిస్ కాథరైను ఉపన్యాసము

బొంబాయి, మార్చి 4 — నిన్న సాయంకాలము బొంబాయి విద్యార్థిబృందములో సంఘశుద్ధి ప్రచారమునుగూర్చి మిస్ కాథరైను (కరుణాసమితి సభ్యురాలు) ఉపన్యసించెను బొంబాయిలోనున్న పదుపుచ్చ తినిగూర్చి చెప్పను ఆమె యిట్లు చెప్పెను — ముఖ్యముగా నాలుగువిషయములను మనము గమనింపవలసియున్నది. స్త్రీపురుషజాతులకు పరస్పరముగా నుండవలసిన ధర్మము, వివాహము, వైతికాద్యము ప్రవర్తన. వ్యక్తులు నిర్మలభావములకలవారై స్త్రీలనగా భగవంతు డొసంగిన పవిత్రపదార్థములని తలచినగాని సంఘశుద్ధి సిద్ధించనేరదు మొట్టమొదట మనము సంఘశుద్ధికిరకు పనిచేసి పిమ్మట స్వస్మరణముకొరకు పనిచేయవలెను కాసనములును కొంత వరకు పనిచేయును. కాని ముందు నిశ్శేషపునరులే చేయవలసియున్నది. మీరందరు నీ పవిత్రోద్యమమునకు తోడ్పడవలెను. (ప్రెస్)

క్రొను థి యే ట రు

8-26 బుధవారమునుండి 5-3-26 శుక్రవారమువరకు ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు 6-15 గం, రాత్రి 9-30 గం. మ ద న్ థి యే ట రు లి మి టె డ్ వారు

"అడవిగుట్టములకు రాజు"

హాల్ రోచ్ గారిచే వ్రాయబడిన కథ

ఈ ఫిలిమునందు ఉద్రేకమును కలిగించునట్టి కథ ఉద్రేకమును గలిగించునట్టి అడవిగుట్టములు, పంచెపురుట్టములు ఎత్తైన మర్రి, లియాన్ బేరి మొదలగువారందరు కలిసిన కథ. అనేక ఇతర ఫిల్ములకుడ చూపబడును.

Our Special Cycles.

"Barton on Humber"

Rs. 85.

Rs 85.

Sole Agents for Madras Presidency

MANILAL NEMCHAND & Co ,

2634 7 B Broadway G. T MADRAS

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

1-టో భాగము — వ్యాధుల స్వరూపమును, వాటికి ననుభవసిద్ధముగా ములభముగా చేయదగిన 600 యోగములును గల వైద్యగ్రంథము 1-కి రు 1-4-0, పి. పి. 0-4-0

2-భాగము. — శుద్ధులు, భస్మములు, నంటఖజ్జలి భౌషధములు, ఆసనములు, అరిష్టములు, ద్రావకములు, చూర్ణములు. మొ|| 610 యోగములు, అనుభవముగా చేయు పద్ధతులతో యున్నది (8) 8851 1-కి రు 1-12-0, పి. పి. 0-6-0

పి.సి. ఏ. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేపి నెల్లూరుజిల్లా.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జనవరివరకులు (5-3-26)

ఇరువదిగజముల "పిన్" ధరలు

కాగితకామల్లులు — 22 X 22 ముంగిపూర్ము (లి) రు 10-0

కాగితకామల్లులు — 22 X 22 వేరు రకములు (లి) రు 9-14, సరాసరిరకము రు 8-14

తెలుపుముల్లు — 1708 రు 14-12, గ్లాస్ 9000 రు 15-0, ఎల్. ఎల్. 78 రు 9-12, ఇ. సి. 78 రు 10-6, 88-888 రు 18-12, లి. సి. 78 రు 10-0, 8978 రు 9-12, 1702 రు 12-6. 7978 రు 10-0 2908 రు 8-12.

నూలు

40 నెంబరు, సీమ (5 పాల్ కట్టుకు) — ట్రాక్రి — రు 6-2-0 చలవ రు 8-0-0 పచ్చరంగు రు 10-3-0, పడవ రు 8-15-0, కాళి రు 8-12-0 సవరను రు 8-10.

40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు) — నత్తత్రము రు 12-15-0, నీలవరము

60 నెంబరు సీమ (5 పాల్ కట్టుకు) — అడకతెర — నెమలి రు 18 8; "కేట్" రు 18-4, గొడ్డలి రు 10-11 0, గడ్డిబండి రు 10-9-0 ఎద్దుగడియారము రు 10-6; సింహము వేటకాడు రు 10-10 పెనసలు రు 10-6-0.

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టుకు) — భూగోళము — నీలంచేప రు 20-7-0.

లోహములు

ఇనుము: — బెల్లియను చట్టకమ్మిలు ఒక బారువకు ధర రు 34, 85

ఇత్తడిరేకు — ఇంగ్లీషు రు 260; జర్మను (డిబ్ మాక్) రు 258, రాగిరేకు రు 275.

టిక్ రేకు. — (90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటికి) 9" రు 19-0-0.

కలాయి పెంకురేకు — 21" 8" 8" 7" 8" రు 15-4 9" రు 15-8.

సిమెంట్ పీపాకు వెల: —

వార్వే ఆవుమార్కు రు 11-0; "ఎస్-కే" రు 10-8-0 జర్మని నెమలి రు 10-4.

చక్కెర (రెడి) రు 32-6.

వాయిదాధరలు — మార్చి రు 32-4.

వేరుసెనగ పప్పులు

మార్వల్ నోధరలు. — "మిషిన్" రు 49-0, 51-0. సాదా పాసు రు 43, రు 46-8-0.

వేరుసెనగనూనె

"గానుగ" రు 119, "ప్రెస్" రు 115-0.

ఆముదము			
(గ్రామధర) రు 95.			
పదునుచేసిన తోలు రతి 1 టిక్కి			
	మొదలు	వరకు	
ఎద్దుతోలు (7½ మొదలు 9½ వరకు) రు 0 12 6	రు 0 13 6		
" (తేలిక)	రు 0 15 0	రు 1 0 0	
" బెంగళూరు (8 మొదలు 9½) రు 0 18 6	రు 0 14 0		
" " (తేలికైనరకము) రు 1 0 0	రు 1 0 8		
" (మట్టాడ)	రు 0 18 6	రు 0 18 9	
" (విజయనగరం 7½ 7½) రు 0 18 10	రు 0 14 0		
" (ఏలూరు 7½ 7½) రు 0 15 0	రు 0 15 6		
గోడతోలు	రు 0 10 0	రు 0 10 8	
గోడూడతోలు	రు 1 0 6	రు 1 1 8	
ఆవుదూడతోలు	రు 1 10 6	రు 1 12 0	
మేకతోలు	రు 2 4 0	రు 2 10 0	
గొట్టెతోలు	రు 2 10 0	రు 3 1 0	
పదునుచేయని పచ్చితోలు			
బెంగళూరు మేకతోలు 100-కి	రు 175 0 0	రు 187 8 0	
బెజవాడ మేకతోలు	"	రు 170 0 0	రు 185 0 0
బెంగళూరు గొట్టెతోలు	"	రు 180 0 0	రు 175 0 0
బెజవాడ గొట్టెతోలు	"	రు 120 0 0	రు 175 0 0
ఆరముకట్టు బారువ 1-కి	రు 80 0 0	రు 86 0 0	
కొన్నెపట్టు	"	రు 25 0 0	రు 26 0 0
కరక్కాయలు	"	రు 38 0 0	రు 48 0 0 0

కంపోజిటర్లు కావలయును

తెలుగు, యింగ్లీషు తెలిసిన కంపోజిటర్లు 4 గురు వెంటనే కావలయును. రాదలచువారు, వివరములకొరకు యిదిగనవచిరునామాకు వ్రాయుడు.

ఇట్లు తెలుగు పత్రికప్రెస్, (2696) 77-38 వ వీధి, రంగూన్.

మాన స్థాల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలగులభము! (పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము) గుణమధికము! కిరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగెడి తైత్తికాకల కీమాత్రలు దివ్యావృత్తము అక్షర్లము, అరుచి, ఆపులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, వ్రేళ్లు, అనులు మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పలను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పలను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమమాంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా: — (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

గాంధీ జ్యోతిష్కులు

2528

జననకాలవివరము లేక ప్రశ్నవ్రాయుకాలమైనను తెలుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రు 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 ఫిలి. ఫలము మాసవారిక వ్రాయ 2-0-0 అంగ్రద్రుపత్రిక: ఈ జ్యోతిష్కుల పాండిత్యమును మనశ్చూర్వకముగ వినులించుచున్నాము.

ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి-చిత్తూరుజిల్లా.

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము

పథ్యము లేదు. పిచికారితో పనిలేదు. మూడుపూటలలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూలముగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వెల డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము చందనతైలము ఔన్ను 8-0-0 రెండును ప్యాకింగునగైరా ఖర్చులతో 6-0-0. 2462

గంధర్వ ఫార్మసీ రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

మకరధ్వజ రసాయనము.

దీనిని నేవించినచో బలము, పుష్టి, కాంతి, శ్రేజస్సు, మనోబలము, రతిదార్ధ్యముకలుగజేయును 60 మాత్రలు 8-7-0. 2460

పి. ఆర్. మెడికల్ హాల్

రామచంద్రపురం (గోదావరి)

S. U. Narayanachary & Co,

Choukhamba-Benares

2650

మాదగర అన్నిరకముల పట్టుబట్టులు, రుద్రాక్ష, బిడ్డలు ఆడవగిన సామానులు మొదలగునవి కొరినవారికి సరియైన ధరలకు వి. పి. మూలముగా పంపబడును మంచి పట్టుబని యను 1కి రు 7 నంచి 10 వరకు రు దాక్ష 108 వుండేసరం 1-కి అణాలు 6 నుంచి రు 10 లు. 32 పూలపున్న కంటి 1-కి అణాలు 8 నుంచి రు 10 లు గౌరీశంకరపూస 1-కి రు 8½ నుంచి 25 వరకు 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ముఖముల పూస 1-కి రు 2 నుంచి 30 లు పొత్తి పంచెలు 7, 8 మూర 1-కి రు 7 నుంచి 11 లు పట్టు పంచెలు మూ ర 10 12, 1-కి రు 14 నుంచి 25 లు బెంగళూరు రకం చీరలు జరిపనిచేయబడినవి. 12, 16, 18 మూర మంచినకం, రు 38 నుండి రు 150 వరకు. 12, 16 మూర జవారస్ చీర 1-కి రు 25 నుంచి 150 లు చిన్న పిల్లలు ఆడతగిన ఇత్తడి సామాను 32 ఉన్నటువంటి పెట్టె 1-కి రు 1-8-0 మర్రారకం 2-8 అన్నిటికి మెరలి రు 5-0-0 ఇంకా కావలసిన సామానులకు మాకేటలాను ఉచితము.

యస్. యు. నారాయణాచారి కంపెనీ, చవుకంబా-కాశీ

వేలము అనుకము

అనుకము తేదలు 15-3-26;
16-3-26; అందు 17-3-26

బళ్ళారిలోనున్న అల్లంబనప్పగారి ఎస్తేటు బ్ర స్టీల ఉత్పత్తుల నమనరించి ఈ దిగువ తెలిపినవారి చే ఈ క్రింద తెలుపబడిన బళ్ళారిలోనున్న అల్లం బనప్పగారి జిన్నింగు ప్రెస్సింగు ఫ్యాక్టరీలు బహి రంగ వేలమునందు విక్రయించబడును.

(1) 10 ప్లాట్సు డబుల్ కోల్డ్ జిన్నులు హోబంట్ లో హైప్రెస్సుతోను, మొదటి రెండవమోన్ త్రాడు గిల కలతోను (పుల్లీలతోను), 18 అడుగుల కార్నిషు బాయిలగు తోను గల కాటన్ జిన్నింగు ప్లాంటు ఒకటి.

(2) ఒక బ్రెట్టును పేటెంటు హాఫ్ ప్రెస్సు 400 పా నులను వత్తుటకు 2 పెట్టెలతోను, నాస్టిక్సు విల్లుస్సు ఫీనివర్ రెండు 21" అంగుళముల యంత్రములు. ఒక్కొక్కటికి 14 గీరలు గలదు.

(3) రెండు 16 బి. హెచ్. పిహెచ్. బి. ఆయిల్ ఎం జినులు 4 పిండి మరలతోను, ఒక రైసు హెల్లుతోను, 2 డికార్బి కేటరులతోను గలదు. ఇవిన్నియు ప్రహరిగోడగల 10 $\frac{1}{2}$ ఏకరాల పట్టా భూమియందును గట్టికట్టడములందుగలవు. సద రు కట్టడము ఊరికి మధ్యభాగమునందున్నది.

రహస్యముగా వ్రాయబడు పేండరును కూడ 16-3-26 తేదిలో ప్రస ఈదిగువ విలాసమునకు చేరునట్లు పంపుకొనవలెను.

పి. వెంకటసుబ్బారావు
2-3-26, పక్కెలు, బళ్ళారి.

తాడిపత్రి మునిసిపల్ ఉన్నత పాఠశాల

తాడిపత్రిలోనున్న మునిసిపల్ మధ్యమ పాఠశాల ఉ న్నత పాఠశాలగా మార్చబడినది. ఈ పం||రము 4 వ ఫారము కూడ తెరువబడినది. రాబోవు సం||రములందు 5 వ, 6 వ ఫార ములను తెరుచుటకు కూడ గవర్నమెంటువారు ఉత్తరవిచ్చి యున్నారు. 7-6-26 తేదినుండి 5 వ ఫారము కూడ తెరువ బడును. అబ్రాహ్మణ విద్యార్థులకు భోజనవసతులు కూడ యే ర్పాటు చేయబడినవి. ప్రస్తుతము భోజనశాలయందు బ్రాహ్మ ణ విద్యార్థులులేరు. వారి సంఖ్య పెచ్చినప్పుడు బ్రాహ్మణ వంట ఆయనకూడ ఏర్పాటుచేయబడును. భోజనమున కగు వ్య యముమాత్రమే విద్యార్థులనుండి వసూలుచేయబడును. వంటవాని జేతనము, యింటిబాడుగ, పనికితై జీతము మొదలగునవి అందు లో చేర్చక మునిసిపాలిటీవారిచే భరించబడును. తాడిపత్రి మం చి వ్యాపారస్థలము. అనుకూల వాతావరణము, మంచినీటి వసతి మొదలగు అనుకూలమైనవసతులు బడికిబోవు విద్యార్థులకు గలవు. ఇచ్చటనుండునని విద్యార్థులు విహారమునకు చాలా తగినది. పాఠశాలయందున్న ఉద్యోగస్థులు, విచారణకర్తలు విద్యార్థు లకు కావలసినంత వసతిని కలుగజేయుటయందు ఎక్కువ శ్రద్ధ పుచ్చుకొనెదరు. వీర విద్యార్థులకు కూడ కావలసినంత సహాయ మొనర్చెదరు.

2703 ఎమ్. ఏ. కొండప్ప
చేర్చిక్, మునిసిపల్ కాన్సిల్, తాడిపత్రి.

ఏలూరు మున్సిపాలిటీ నోటీసు

1926-27 సంవత్సరముకు ఏలూరు బస్తీ మున్సిపల్ టోలుగేట్లు, బళ్లదొడ్లు, మార్కెట్లు, కమే థాలు, వ్యవసాయముకు కాళీభూములు, చత్త, మైల డిపోవగైరాలు 1926 సం॥ మార్చి 12 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు ఏలూరు మున్సి పల్ ఆఫీసులో బహిరంగముగా వేలంవేయబడును గాన కావలసినవారు వచ్చి ధరావతులు కట్టి పాడు కొనవచ్చును. ఇతర వివరములకు యీక్రిందివారికి వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ఏలూరు మున్సిపల్ ఆఫీసు 3 తేది మార్చి 1925 } బ|| వెంకట్రామయ్య చైరమన్

భోర్లు నెంటు జారీగజెటు

1926 మార్చి 2 మంగళవారము) న్యాయశాఖ

పోలీసు అసిస్టెంటు సూపర్వైంటు డి. సి. టి. కామ రసుగారిని పెనుకొండ సబుడివిజనుకు నియమించిరి.

టి. రాజు పిళ్లెగారు పోలీసు డిప్టీ సూపర్వైంటుగారిని కర్నూలునుండి నంద్యాలకు మార్చిరి.

ఖా. సా. మ. జేయుద్దీను సాహేబు గారిని నంద్యాల నుండి ఆదోనికి మార్చిరి.

పి. ఫారిరాజులునాయుడు గారు ప్రాచేవనరీ డిప్టీ సూపర్వైంటు గారిని అనంతపురం సబుడివిజనుకు నియమించిరి.

హెచ్. ఇ. హండియనుగారిని అనంతపురమునుండి కర్నూలు డిప్టీ సూపర్వైంటుకు మార్చిరి.

రా. నా. ఎన్. వేంకటేశయ్యగారిని నర్సరావుపేట నుండి పార్వతీపురం మార్చిరి.

ఖాజ మొ. హుస్సేనుసాహేబు గారిని విజయనగరం నుండి నర్సరావు పేటకు బి. డబ్ల్యు. సి. మె యి ను గా రి ని పెనుకొండనుండి విజయనగరమునకు డిప్టీ సూపర్వైంటులుగ మార్చిరి.

రా. సా. పి. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారిని మదరా సు సాబ్ కలెక్టరీలో ఉత్తరడివిజను అసిస్టెంటు కమిషనరుగ నియమించిరి.

బి. సి. శంకరనారాయణ బారిష్టరుగారిని ఇండియను లా రిపోర్టు రివార్డుగ ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి.

ఈదిగువవారిని స్పెషలు బెంచిమేజిస్ట్రేటులుగ నియ మించిరి. బళ్ళారి ఎం హనుమంతప్పగారు ధర్మచరణ—పాగల బాలప్పగారు, ఎ. హనుమంతరావుగారు.

ఎన్నికలకు ప్రత్యేక గుమాస్తాలు

ఈసంవత్సరము కాసనసభ ఎన్నికలకొరకు నియోజక వర్గము జాబితాలకు తయారుజేయుటకు మున్నగు పనులకు ప్ర త్యేకముగ నీతిగువరీ ఉద్యోగుల నియమింపవచ్చునని జిల్లా కలెక్టరులకు (మదరాసు తప్ప) ప్రభుత్వమువారు ఆమజ్జనిచ్చి రి:— రెండు తాలూకాల కొక రివెన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు రూ రిగ వా ని వ ద్ద నొ క బ ం ట్రో తు రూ 12.

పబ్లిక్ వర్కుస్

ఎల్. హెచ్. గ్రెగుగారిని బెజవాడ సర్కిలు సూప రెంటుఇంజనీరుగ నియమించిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలన శాఖ

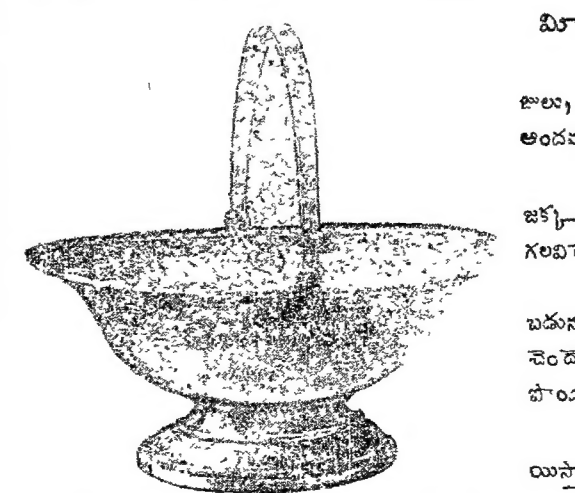
ఎం. వి. తిమ్మలయ్యంగారు, జిల్లాబోర్డు ఇంజనీరుగ నెల్లూరునుండి గోదావరికి మార్చిరి. టి. వీరరాఘవాచారిగారు మరల నెల్లూరు వత్తురు.

ఎ. పెరై రాగారు, గోదావరి జి. బో. ఇంజనీరుని చి త్తూరు మార్చిరి.

డి. బి. పి. కేశవపిళ్లెగారు అనంతపురం జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులుగ ఎన్ను కొనబడిరి.

టి. కె. దొరస్వామి అయ్యంగారు చంద్రగిరి తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షులుగ ఎన్ను కొనబడిరి.

కోయిలమట్ల తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు గ జి. వెంకటరెడ్డిగారును, ఉపాధ్యక్షులుగ వి. నాగిరెడ్డిగారును ఎన్ను కొనబడిరి. ఈదిగువవారు కర్నూలుజిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ ఎన్ను కొనబడిరి:— కె. వెంకట సుబ్బయ్యగారు, సి. చన్నారెడ్డిగా రు, ఎం. మాత్యూగారు, ఎస్. ఓబుల రెడ్డిగారు, బి. రామచం ద్రరెడ్డిగారు హెచ్. ఎం. డి. హుమ పీఠుఖానుగారు.

తం తి వి లా శం "సత్యవర్కున్" శ్రీ లక్ష్మీ వర్కున్

గుంటూరు పురపాలకసంఘసభ్యునిగ కె. గోపాలకృష్ణ య్య పంతులుగారు ఎన్ను కొనబడిరి.

విద్యాశాఖ

బళ్ళారి పురపాలకసంఘమునుండి జిల్లా సెకండరీ విద్యా సంఘసభ్యునిగ సి. బాలాజి రావుగారు తిరిగి యెన్ను కొనబడిరి.

మనఖాసు కార్పొరేషనునుండి సె నేటుసభ్యునిగ అబ్దులు హమీదుఖానుగారు ఎన్ను కొనబడిరి.

అమీరు బాహ్లాసాహేబుగారు, కడపజిల్లా ఫార్మెస్ట్ ఆఫీసరుగ పనిజేయుదురు.

అష్టావధానములు

ఫిబ్రవరి 28 తేదీని బెజవాడలో తెనాలి తాలూకా ఈతని గ్రామ కౌపురస్తులు కాళహస్తి వెంకట నరసింహారావు నాయుడుగారు గురుమహంతు అప్పలస్వామిగారి స్థాధమున అష్టావధాన మొనర్చిరి.

(2) ఫిబ్రవరి 27 తేదీని చుదరాసు గోవిందప్పనాయని వీధియందు శ్రీకన్యకాపరమేశ్వరి రామానుజకూటముందు దోహ వెంకటస్వామి గుప్తగారు అష్టావధాన మొనర్చిరి. కన్యకాపర మేశ్వరి ధర్మవిధిపక్షమున గుప్తగారికి 116 ర్వులు బహూమతి గావించబడెను.

(3) ఈనెల 2 తేదీని మదరాసు తొండమండలం పాత కాలలో తంగిరాల రామనాథశర్మగారు ఆంధ్రసమాజము తర ఫుత అష్టావధాన మొనర్చిరి.

అజీర్ణము, అందుచే గలుగు నరముల బలహీనత మొదలగు వాటికి అమోఘమైన నివారిణి

ఆయుర్వేద ఔషధమునందు గుణముగలనను విషయము, నాస్యవిషయమునందే పరీక్షించబడి, కలిగిన జయప్రదమైన ఫలితమునుండి, నాకు నమ్మిక కలిగినది. కొన్ని కారణములచే నేను ఆజీర్ణము, అందుచే గలిగిన నరముల బలహీనతచే బాధ పడుచుంటిని. ప్రస్తుతము మద్రాసు, శేరిలింగంపల్లి, అల్లూర్ లాడ్డియందు కౌపురమున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని. స్వల్పకాలమునందే (అనగా 28 దినములలోనే) వారు నాకు కలిగించిన గుణము అమోఘ ముగానున్నది.

2117 ఆస్పానన్ గృహము } ఎస్. కె. కృష్ణయ్యాచేంద్ర
రాయ పేట, మద్రాసు } కుమారరాజా
26-2-26 } ఆఫ్ వెంకటగిరి.

క్షీరబలాత్నైము 2126

ఇది మలబారుదేశమున ప్రఖ్యాతిని పొందినది శ్రీ ముక్త్యాల రాజావారు బహుధనము వ్యయించి చేయించినారు. వాతకోగములకు ప్రజారోధము. నరములకు బలమును గలిగించి, శరీరదార్ధ్యమును పెంపొందించును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవార లకు, సకలశక్తిని గోల్పోయినవారలకు చాలామంచిది. వాత కోగు లనేకమంది దీనినుంచి విముక్తులై వారు; సంస్కారాధిక్య మున మూడు విధములుగా తయారయినది. ఏది కావలసినవారు దానిని తెప్పించుకొవచ్చును. వాడు విధము మందుతో నుండును.

7 సార్లు ఆవర్తితము 4 అవున్నలు 2-0-0
21 " " " 4-0-0
101 " " 1 అవున్న రు 8/- 4 అవున్నలు రు 12-0-0

ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల. (కృష్ణాజిల్లా)

మీ కోరిక ప్రకారము నగలుతయారుచేసి యివ్వబడును. అన్నివిధములైన బంగారు, వెండి నగలు, వేడుకసామానులు గా జాలు, గొలుసులు, గడియారం గొలుసులు, నాగవత్తులు మొదలగునవి అందముగా తయారుచేసి యివ్వబడును.

మావద్ద తయారు అగు యావత్తుసామానులకు యంత్రసహాయముచే, జక్కగాను, అందముగాను, భ్రమింపచేయు మైనింగుల యలట్రోప్లేటు గలవిగా యుండును.

యింకా అన్ని విధములయిన సీమకములముల కట్టడపుపనులు చేయ బడును. యొకతూరి మావద్ద ఆర్డరు యిచ్చినచో మీకు సంపూర్ణతృప్తి చెందెదనను నవ్యక్తము గలదు. పర్వము మాకంపెనీనెల్ల మంచి లాభము పొందవచ్చును.

12 యించి పెడల్పు పెండిరేకు పొడుగు యంతకావలసిన చేతి యిస్తాము. కూలి వివరము వ్రాసినయెడల తెలుపుచున్నాము.

పొప్రయిటరు, మే. సత్యనారాయణాచారి, నెం 2/19 కోపు వెంకటాచలయ్యగారి వీధి, మద్రాసు.

చెన్నై బజారుధరలు

1926-వ సం. మార్చి 5-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 35 0 0 మొదలు 46 0 0 వరకు

గియ్యముబస్తాలు

మనుమ తెనాలివి	,,	ర 48 గలవి	రు 11 8 0	18 0 0
నెల్లూరివి	,,	డిటా	,, 14 0 0	15 0 0
డిబ్బి	,,	డిటా	,, 15 0 0	16 0 0
రాగులు	రా. 164 బస్తా	1-కి	,, 8 12 0	9 0 0
మియ్యము	,,	,,	20 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు

కందులు	బస్తా 1-కి ర 205	,,	12 8 0	18 0 0
నెనగలు	,,	డిటా	,, 12 8 0	18 8 0
నెనలు	,,	డిటా	,, 14 0 0	15 0 0
మినుములు	,,	డిటా	,, 17 0 0	18 0 0
ఉలులు	,,	ర 164	,, 8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

మియ్యమునానా బా 1-కి	,,	150 0 0	152 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంపేరునెనగవస్తుబా 1-కి	,,	58 0 0	59 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	54 0 0	56 0 0
పేరునెనగనూనెగానానాబా 1-కి రు 119 మినుకానూనె	115 0 0		
అమడుము బా 1-కి	,,	95-0-0	96-0-0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయకనుపు బా 1-కి	,,	75 0 0	80 0 0
కూరకనుపు	,,	40 0 0	42 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా 1-కి	,,	100 0 0	105 0 0
,,	క్రొత్తవి	,, 116 0 0	119 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు	మినుగు 1-కి	రు 45,50	
కాళహస్తీపాయకట్టు	,,	50,55	
చెల్లము బా 1-కి	రు	40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-కి	,,	85 0 0	70 0 0

ఇనుము.

కట్టారకం బా 1-కి	,,	80 0 0	44 0 0
చదరం	,,	88 0 0	84 0 0
రవుండు	,,	88 0 0	84 0 0

6. లోహములు

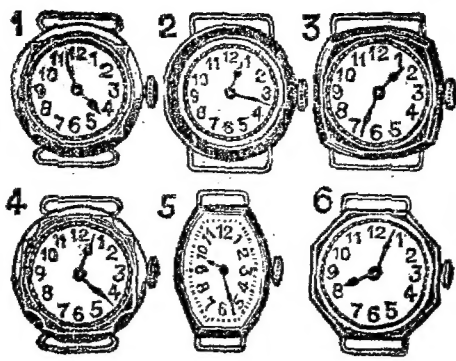
నండి 100 కులంక	,,	69 0 0	71 0 0
అంగారము, కులము 1-కి	,,	21 4 0	21 8 0
వవరము 1-కి	,,		18 5 9
ఇత్తడి బా 1-కి	,,	258 0 0	262 0 0
రాగి డిటా	,,	275 0 0	276 0 0
అస్కాచక్కెర 326 పా 1 గలవి	,,	82 4 0	82 12 0

7. దూది

కోండాపట్టుబాదన 1-కి	రు	300 0 0	
కల్పాదు దూది	,,	215 0 0	

8. నూలు

మనుమ నెం 12 1/2 తెట్టె	1-కి	,,	4 12 0
పుట్టూరు యేనుగ నెం 8 1/2 తెట్టె	1-కి	,,	6 4 0
నూళయేనుగ నెం 20		,,	8 6 0
నెం 20 తెన్ని పింహం	యీటె	,,	8 14 0
నెం 22	,,	,,	9 0 0
నెం 12 1/2 తెన్ని పర్కూను		,,	7 4 0
నెం 14 1/2	,,	,,	7 10 0
నెం 12 1/2 అత్తెన్ను		,,	6 10 0
నెం 12 1/2 పాండిచేరి		,,	7 0 0
నెం 14 1/2	,,	,,	7 4 0
నెం 12 1/2 క్విలకొ కట్టు		,,	6 4 0
నెం 14 1/2	,,	,,	6 8 0
నెం 10 1/2 కోయంబుత్తూరు		,,	6 3 0
నెం 12 1/2	,,	,,	6 14 0
నెం 14 1/2	,,	,,	7 2 0
నెం 12 1/2 గోక		,,	6 9 0
నెం 20 గోక		,,	8 0 0

సగముధర అసలు

ధర 1 కి రూ 14

22 కారెట్టు రోలుగోడ్డు చేతిగడి

యారములు సగము ధర 1 కి రూ 7

ఏమాదిరి కావలయుననినను కోరువారికి సగము ధర 1 కి రూ 7/-లు పంపబడును. విమనంవత్సరములు ఉత్తరవాదము. కాలమునకు మంచిఘంట సు చూపును. యీమోస్తరు యంతెవరకు యిచ్చియుండదు, ఒక నెలవరకు మాత్రము యీ ధర. ప్రతి చేతిగడియారము, మేలైన పట్టుపట్టుతో పంపబడును.

ధర 1 కి రూ 7.

స్వానువాపును, తపాలుపెట్టె 508 పి. టి మద్రాసు.

పువ్వులవోలిక!

బోధల కేలిక!

పున్నె పుదూలిక!

పురాణ గ్రంథమాలిక, విరాపురము.

ఇహపర సాధకంబులగు పురాణములు మొదలగునవి ఆంధ్రవచన శైలిని డిమియ్య సైజున 250 పుటలకు మించని సంపుటములుగ రెండునెలల కొకటి వంతున సంపుటము 1-కి పోస్టేజి మేమేధరించి చందాదారులకు 1-0-0 కు మాత్రమే పంపుచుందుము. ప్రవేశరుసుము రు 0-4-0 లు. సంవత్సరానికి శివపురాణము మూడవ సంపుటము తప్పక వెలువడును. కోరిన చందాదారులకు వెనుకటి 1, 2 సంపుటములు గూడఁ బంపుదుము. చందాదారులు గానివారికి ఇందలి ప్రతిసంపుటమును పోస్టేజి కాక రు 1-8-0 లు.

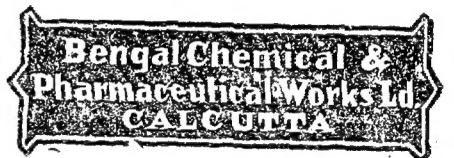
పురాణ గ్రంథమాలిక, }
విరాపురము.

నడకుదుటి వీరరాజుపంతులు.
సంపాదకుడు.

ఓషధులచే చేయబడిన దంతచూర్ణము

ప్రతిరోజు దంతముల కుపయోగించుటకు తగిన దంతచూర్ణము

దంతములకు కాంతి నిచ్చును,
నోటియం దుండు దురువాసనను పోగొట్టును,
శ్వాసము విడుచునప్పుడు సువాసనగా నుండును.
డబ్బా 1-కి ధర రు 0-6-0.

Powell's Extract of Golden

(3421)

పవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగ రోగమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది. సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర పిండములయొక్క వాపు, శుక్లవస్త్రము, బలహీనము, వీపులోనొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము. గుణము:- 6 మోతాదులగెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణం న్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కు లన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రు. 1-4-0.

దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రు. 1-8-0.

మా దివ్యౌషధములను సుప్రసిద్ధమైన దుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును.

మా చిత్రవిచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, BOMBAY

అమృత తాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా-1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృత తాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

అప్పటమైన

చ్యవనప్రాస

2426

(సుప్రసిద్ధమైన ఆయుర్వేద ఔషధము) పరిశుద్ధతకు, లోపరహిత్యమునకు పూచీ యివ్వబడును.

ఈ దినున తెలుపబడిన వ్యాధులకు తప్పక మంచి గుణమిచ్చునట్లు పరీక్షచే యాధిదైవము.

దగ్ధ	ఉబ్బసము	విస్తారముగా పనిచేయుట
జలుబు	శ్వాసకృచ్ఛము	ఎదుగుతుండ శేయుట
రొమ్ము పడికెము	చిక్కిపోవుట, దుర్బలత్వము	కృశించేయు వ్యాధులు మొదలగునవి.

కారజమును మంచి స్థితిలో నుంచును. కులభముగా జీర్ణముగును. కాలప్రవర్తిని సరిగా నుంచును. మిక్కిలి బలకరమైనది. మంచి రుచికలది ఎంతధర యిచ్చినను యంతకంటెను శ్రేష్ఠమైనది దొరకదు. ఎంత వయస్సునం దైనను ప్రతిదినము ఉపయోగించుటకు తగిన శ్రేష్ఠమైన టానిక్. కాడ్లివర్ నూనె కంటెను శ్రేష్ఠమైనది 20 టులము (40 దినములకు సరిపోవు) ఔషధము. వెల రు 2-8-0

KALPATARU AYURVEDIC WORKS,

Head Office:-94, GEY STREET, CALCUTTA.

చదువుడు

యోచింపుడు

కొనుడు

జగత్సృష్టిచందన

కామినియానూనె (రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఉష్ణప్రదేశముల కిది అమోఘమైన వాసనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఊడిపోకుండ కాపాడుచు, వాటి యొక్క అభివృద్ధిని, సాగనును హెచ్చించును. పుట్టెయందు గలగుండులను పారద్రోలును, బట్టతలను మాన్పును, రంగుమారిన వెంట్రుకలను మామూలు రంగును గలిగించును. దీనియందు మనోహరమైన సువాసనగలదు. ఉపయోగించిన తరువాత మెదడుకు ఉత్సాహమును, చల్లదనమును, మంచియొచ్చిన ను గలిగించును. వేనకు వేలమంది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలుగు అపారమైన అత్యుత్తమగుణమును గుఱించి చాలగొప్పగా పొగడి యున్నారు.

ఈ దినున తెలుపబడిన యోగ్యతపత్రము చదువుడు.

దివాళిచందు భండారి, అమృతేశ్వరు పంజాబునుండి వ్రాసినది:-

“మీ కామినియానూనెను పరీక్షించితిని. ఇది వెంట్రుకలు పెరుగుటకు, అందముగా నుండుటకు చాల ఉపయోగకరము. వి. పి. మూలముగా 4 బుడ్లను దయచేసిపంపుడు.

దీనిని ఉపయోగించుటకుమరువకుడు. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు

1 బుడ్లి ధర రు 1-0-0	పొట్టుభుర్రు 0-6-0	ప్రత్యేకము
“ “ “ 2-10-0	“ 0-12-0	“

హెచ్చరిక:- కామినియానూనె ప్రతి పట్టణమునందును, గ్రామమునందును యుండు ప్రతి నాగరికగ్రామమునందును దుకాణమునందు తప్పక దొరకును. కొందరు వర్తకులు తెలియనివర్తక గుణముగల తక్కువరకము నిచ్చి “ఇది సరసము, శ్రేష్ఠమైనది” చెప్పుదురు. అందులో వారికి గొప్పలాభము గలదని తెలుసుకొనుడు. గాన అట్టివల్లని వ్యాపార తంత్రములకుమీరు లోబడకూడదు. ఎప్పటికిని కామినియానూనె తప్ప మరేదియు వాడకూడదని. స్థిరపరచుకొనుడు.

అత్తరులన్నిటికి రాజువంటిది ఓటో దిల్ బహారు వాడబడిన వారందరిచే చాలగొప్పగొప్పగా ప్రశంసించబడినది. చేతిరుమాలయందు కొని చుక్కలను వేసిన కొత్తగా కొసిన పుష్పములవలె మిమల్లు ప్రక్కలకు దానివాసన వ్యాపించును. దీనిని ఒకసారి వాడుడు: తరువాత మిరెప్పుడును దీనినేవాడుదురు. 1/2 ఔన్సు బుడ్లి 1 కి ధర రు 2-0-0 వి. పి. భుర్రులు రు 0-5-0 ప్రత్యేకము 1/4 “ “ “ 1-4-0 “ “ 0-5-0 “ “ “ “ “ 0-2-0

సోల్ షిషంట్లు:- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, 285, జమ్నానుగీరు మార్కెట్టు, బొంబాయి.

126

నాయకురాలు

(వల్నాటి వీరచరిత్ర) 2574

సిద్ధముగా నున్నది.

చరిత్రాత్మకమగు ఆరు అంకముల నాటకము. నూతనఫక్కిని వాడుక తెలుగులో రసవంతముగ వ్రాయబడినది. చక్కని వలపాటలు గలవు. ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారిచే వ్రాయబడినది. కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే అచ్చువేయబడుచున్నందున త్వరపడి దరఖాస్తు చేయుడు, మంచిబైండు. షెడర్ వైట్ కాగితములమీద చక్కగా అచ్చువేయబడినది. చిత్రపటము లున్నవి. వెల రు 1-0-0 వలయువారు:- ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ, గుంటూరు అని వ్రాయవలయును.

శ్రీ అల్లూరి సీతారామరాజు

ప్రశంస

భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారిచే రచించబడినది. ఆంగ్ల దినపత్రిక “హిందు” విమర్శన మిట్లు చేసినది:-

“గ్రంథకర్త యీపుస్తకమును ఆంధ్రదేశమునకు రాబిన్ హుడ్ (Robin Hood) వంటి యశశాహునుని పేరట కాధ్వనమర్చుటగా నిచ్చినాడు. ఆతని జాతకచక్రముగూడ నున్నది. ఒకయొద్దోగిదురాగతములచే పితూరి యెట్లు కేసినది; వ్రాధితులపాలిట నిలిచి పనిచేయుటకు రాజెట్లు సంసిద్ధుడయ్యెనో; తన విత్రేక కులచేతను, ప్రత్యేక దేశభక్తిచేతను, నిష్పాపాత న్యాయబుద్ధిచేతను ప్రజలారని కెట్లునుర క్షులైరో; ఇంగ్లీషుజడ్జిలకేంసాగారముల నాత డెట్లుసంపాదించెనో; ప్రభుత్వ మాతనిపై నెట్లు చేయివేయగలిగిరో; యాతనిపితూరికై యాతనిప్రాణము లెట్లుపుచ్చుకొనిరో యంతయు మనకు చూపబడినది. నిజమైన సీతారామరాజు నింకను ప్రభుత్వము పట్టుకొనవలసియున్నదనియు, వారు పట్టుకొని యక్కడి యొకయొద్దోగిచే ఆనవాలు పట్టించబడినవాడు తన క్రియనేనానాయకునికొత్త మనఃపూర్వకముగా తనప్రాణముల నిచ్చివైచిన మరీయొకడనియు; నాయకుడు మరియు బాగుగా తయారగు ౨౫ తపస్సుచేయుటకై యేగి సమయము వేచియున్నాడనియు గ్రంథకర్త వాదించుచున్నాడు.” (శనివారము 7 వ నవంబరు 1925).

పుస్తకమువెల అర్ధరూపాయ; పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. వి. పి. గా 11 అణాలకు పంపబడును.

కావలసినవారు క్రిందిచిరునామాకు వ్రాయవలెను. భమిడిపాటి సత్యనారాయణ, ఇన్నీసుపేట, రాజమహేంద్రవరము. 2605

మదనవిలాసము

నిక్కాకచేతగాని, యితరకారణములవలనగాని కలిగిన కుక్షనప్తమును తగ్గించి వీర్యమును గట్టిపరచి సంసారసుఖమును గలిగించు తియ్యనిరసాయనము. 4 ఔన్సుల సీసా 1 కి తపాలా ప్యాకెంట్లో రు 2-9-0. 2460

మోహన ఘోష, రామచంద్రపురం (గోదావరి)